

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра кримінального права

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Збірник задач

Київ 2020

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра кримінального права

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Збірник задач
друге видання, доповнене та перероблене

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора О. М. Джужу*

*За науковою редакцією
доктора юридичних наук, професора А. В. Савченка,
кандидата юридичних наук, доцента Л. О. Мостепанюк
кандидата юридичних наук, доцента О. М. Шармар*

Київ 2020

Рецензенти:

Богатирьов І. Г. – доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України;

Кваша О. О. – доктор юридичних наук, професор

Укладачі:

Акімов М. О. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.5, 2.11, 2.20);

Бабаніна В. В. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права НАВС (теми 1.1, 2.6);

Вартилицька І. А. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права НАВС (теми 1.2, 1.14, 1.16, 2.4, 2.14);

Вознюк А. А. – доктор юридичних наук, доцент, завідувач наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 НАВС (тема 1.13);

Грудзур О. М. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.1, 2.19);

Жук І. В. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.19, 1.20, 2.21);

Кісілюк Е. М. – кандидат юридичних наук, доцент, начальник відділу професійної підготовки управління професійної освіти та науки Департаменту персоналу МВС (тема 2.5);

Корольчук В. В. – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності НАВС (тема 1.10);

Кришевич О. В. – кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права НАВС (теми 1.6, 1.7, 2.7);

Крутевич М. М. – старший викладач кафедри кримінального права НАВС (тема 2.2);

Кузнєцов В. В. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних та загальноправових дисциплін Інституту Управління державної охорони України Київського національного університету імені Тараса Шевченка (теми 1.3, 2.10, 2.13);

Кузнєцова Л. О. – кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри кримінального права НАВС (теми 1.3, 2.10, 2.13);

Матюшенко О. І. – кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри кримінального права НАВС (тема 2.9);

Микитчик О. В. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права НАВС (теми 1.4, 2.12);

Мостепанюк Л. О. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.15, 2.4);

Осадчий В. І. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права НАВС (теми 1.17, 2.16),

Павловська А. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.21, 2.5);

Приходько Т. М. – кандидат юридичних наук, доцент (тема 2.15);

Процюк О. В. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права НАВС (тема 2.3);

Романенко О. В. – кандидат юридичних наук, головний спеціаліст відділу організації миротворчої діяльності управління професійної освіти та науки Департаменту персоналу МВС (теми 1.13, 2.11);

Савченко А. В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права НАВС (теми 1.6, 1.9, 1.11, 2.1, 2.18);

Семенюк О. О. – кандидат юридичних наук, доцент (тема 2.6);

Симоненко Н. О. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.8, 2.5, 2.15);

Смаглюк О. В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.12, 2.8);

Чабанюк В. Д. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.10, 1.18, 2.17);

Шармар О. М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права НАВС (теми 1.11, 1.16, 1.17, 2.20)

Рекомендовано вченою радою Національної академії внутрішніх справ 2 червня 2020 р. (протокол № 12)

Матеріали подано в авторській редакції

К 823 **Кримінальне** право України : зб. задач [Текст] / М. О. Акімов, В. В. Бабаніна, І. А. Вартилицька, А. А. Вознюк та ін. ; за заг. ред. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джузи ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. В. Савченка, канд. юрид. наук, доц. Л. О. Мостепанюк, канд. юрид. наук, доц. О. М. Шармар. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 264 с.

Збірник містить умови задач для практичних занять, які стосуються загальних положень кримінального права та кримінальних правопорушень: проти основ національної безпеки України, життя та здоров'я особи, волі, честі й гідності особи, статевої свободи та статевої недоторканості особи, виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини та громадянина, проти власності у сфері господарської діяльності, довкілля, громадської безпеки, безпеки виробництва, безпеки руху та експлуатації транспорту, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення, у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації, проти авторитету органів державної влади та місцевого самоврядування, об'єднань громадян та проти журналістів, у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, проти правосуддя, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» Національної академії внутрішніх справ та інших закладів вищої освіти юридичного профілю.

УДК 343.2(477)(076)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема § 1.1. Поняття, предмет, завдання і система кримінального права. Наука кримінального права.....	9
Тема § 1.2. Закон про кримінальну відповідальність.....	11
Тема § 1.3. Кримінальна відповідальність та її підстави.....	19
Тема § 1.4. Кримінальне правопорушення та його види.....	24
Тема § 1.5. Склад кримінального правопорушення.....	29
Тема § 1.6. Об'єкт кримінального правопорушення.....	35
Тема § 1.7. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.....	41
Тема § 1.8. Суб'єкт кримінального правопорушення.....	47
Тема § 1.9. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.....	56
Тема § 1.10. Стадії вчинення кримінального правопорушення.....	63
Тема § 1.11. Співучасть у кримінальному правопорушенні.....	69
Тема § 1.12. Множинність кримінальних правопорушень.....	77
Тема § 1.13. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.....	83
Тема § 1.14. Звільнення від кримінальної відповідальності.....	91
Тема § 1.15. Покарання та його види.....	98
Тема § 1.16. Призначення покарання.....	103
Тема § 1.17. Звільнення від покарання.....	110
Тема § 1.18. Судимість.....	119
Тема § 1.19. Інші заходи кримінально-правового характеру.....	125
Тема § 1.20. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.....	132
Тема § 1.21. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.....	140

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема § 2.1. Поняття, система і значення особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.....	146
Тема § 2.2. Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України.....	148
Тема § 2.3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.....	153
Тема § 2.4. Кримінальні правопорушення проти волі, чесності та гідності особи.....	159

Тема § 2.5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.....	165
Тема § 2.6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.....	172
Тема § 2.7. Кримінальні правопорушення проти власності.....	177
Тема § 2.8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності.....	182
Тема § 2.9. Кримінальні правопорушення проти довкілля.....	187
Тема § 2.10. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.....	192
Тема § 2.11. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.....	197
Тема § 2.12. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту	203
Тема § 2.13. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	208
Тема § 2.14. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення...	215
Тема § 2.15. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.....	220
Тема § 2.16. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян	225
Тема § 2.17. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.....	231
Тема § 2.18. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.....	237
Тема § 2.19. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.....	245
Тема § 2.20. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).....	250
Тема § 2.21. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.....	256

ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ

РЕКОМЕНДУЄТЬСЯ ПРОВОДИТИ ЗА ТАКИМ ПЛАНОМ:

1. Загальний висновок щодо наявності у вчиненому діянні складу кримінального правопорушення з посиланням на відповідні пункти, частини певної статті Кримінального кодексу України.

Висновок про відсутність складу кримінального правопорушення необхідно детально мотивувати. Для цього слід проаналізувати наявні та зазначити, які елементи складу кримінального правопорушення, передбачені законом, відсутні.

2. Коротка кримінально-правова характеристика даного кримінального правопорушення.

3. Детальний юридичний аналіз складу кримінального правопорушення, який має бути визначений за обставинами, викладеними в задачі, а не абстрактно.

Для цього необхідно:

а) визначити родовий та безпосередній об'єкт кримінального правопорушення, відмежувати (там, де предмет є обов'язковою ознакою) об'єкт від предмета посягання;

б) аналізуючи об'єктивну сторону, визначити конструкцію складу кримінального правопорушення (матеріальний або формальний) і залежно від цього характеризувати дію (бездіяльність), піридиновий зв'язок, а також інші ознаки (місце, час тощо);

в) назвати форми і види вини, розкрити їх зміст, залежно від умов задачі, визначити інтелектуальні та вольові ознаки, а також роль мотиву та мети у такому кримінальному правопорушенні;

г) розкрити зміст кваліфікуючих ознак;

д) у деяких випадках відмежувати дане кримінальне правопорушення від суміжних діянь.

У деяких випадках у задачах йдеться про незакінчену діяльність або про вчинення кримінального правопорушення у співучасті. У такому разі необхідно показати особливості даних складів кримінальних правопорушень,

охарактеризувати об'єктивні ознаки незакінченої злочинної діяльності, об'єктивні та суб'єктивні ознаки конкретного виду співучасті. Якщо вчинене становить сукупність кримінальних правопорушень, то вона має аналізуватись за зазначеною схемою.

Розв'язання задач висвітлюється обов'язково з посиланням на інші нормативні акти та матеріали слідчо-судової практики.

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема § 1.1. Поняття, предмет, завдання та система кримінального права.

Наука кримінального права

Завдання до теми:

1. Дайте визначення поняття кримінального права як галузі права.
2. Що є предметом кримінального права? Визначте, як співвідноситься предмет кримінального права, кримінології та кримінально-виконавчого права.
3. Охарактеризуйте поняття та предмет науки кримінального права.
4. Визначте, чи належать до предмета науки кримінального права норми кримінального законодавства зарубіжних країн?
5. Які головні завдання виконує кримінальне право? Проаналізуйте відмінність завдань кримінального, кримінального процесуального та кримінально-виконавчого права.
6. Поясніть, як співвідноситься система кримінального права та система кримінального законодавства? Визначте співвідношення їх завдань. Відповідь поясніть.
7. Визначте, чи може існувати кримінальне право за межами кримінального законодавства? Відповідь поясніть.
8. Коли виникають кримінально-правові відносини?
9. Надайте характеристику кримінально-правових відносин. Визначте предмет, учасників та зміст таких відносин.
10. Розкрийте сутність методів кримінального права.
11. Співвідношення кримінального права з іншими галузями права (кримінально-виконавчим, кримінальним процесуальним та адміністративним). Обґрунтуйте фундаментальне значення кримінального права для інших галузей права та юридичних наук і навчальних дисциплін.
12. Стосовно яких осіб діє метод заохочення?
13. Визначте поняття «джерела кримінального права».

14. Надайте класифікацію джерел кримінального права.
15. Проаналізуйте зміст охоронної функції кримінального права.
16. У яких інститутах кримінального права реалізується принцип гуманізму?
17. У чому полягає принцип рівності громадян перед законом?
18. Охарактеризуйте принцип економії кримінально-правової репресії.
19. Проаналізуйте місце та роль рішень міжнародних судів для кримінального права України.
20. Назвіть основні критерії побудови Загальної та Особливої частини кримінального права.

Тема § 1.2. Закон про кримінальну відповідальність

Задача 1.

Бажаючи розправитись зі своїми конкурентами по бізнесу, директор банку А. вирішив підірвати літак, на якому мали летіти голова акціонерного товариства В. та головний бухгалтер цього ж товариства І.

З цією метою він домовився з механіком спортивного аероклубу Б., що той встановить на літаку вибуховий пристрій з годинниковим механізмом. Коли літак готувався до зльоту на аеродромі м. Біла Церква, Б. поклав серед речей В. й І. вибуховий пристрій, який спрацював у небі над територією іноземної держави. Льотчик літака, як і В. та І., загинули.

Визначити час і місце вчинення кримінального правопорушення.

Задача 2.

Н. та С. придбали в іноземній державі кольоровий ксерокс та спеціальний папір для підробки банкнот євро і разом з жителем м. Львова І. у його приватному будинку виготовляли підроблені купюри. При спробі збути партію підроблених банкнот І. та С. були затримані працівниками поліції у м. Хмельницьку.

На території якої держави вчинено кримінальне правопорушення?

Задача 3.

Громадяни С. та Р. налагодили стійкий канал ввезення на територію України зі Словацької Республіки частин вогнепальної нарізної зброї іноземного виробництва з метою їх подальшого збуту. В період з січня по лютий 2017 року вони ввезли до України з приховуванням від митного контролю в запасному колесі автомобіля частини пістолетів марки «Glock», «ASTRA» та «BERETTA».

У травні 2017 року С. та Р. судом були визнанні винними у контрабанді, тобто переміщенні з приховуванням від митного контролю частин вогнепальної нарізної зброї та засуджені за ч. 1 ст. 201 КК України.

Чи вірним є рішення суду?

Задача 4.

Ч. вирішив позбутися своєї коханки, яка систематично провокувала виникнення конфліктних ситуацій між ним та дружиною. З метою вбивства жінки Ч. у м. Жмеринка виготовив і сховав до салону її автомобіля вибуховий пристрій. Вибух стався на території Румунії і жінка загинула на місці вибуху.

Визначте місце і час вчинення кримінальних правопорушень. Коли кримінальне правопорушення вважається вчиненим на території України?

Задача 5.

Громадянин України Д., який постійно проживав у м. Трускавець Львівської обл., гостював у родичів у м. Кракові. В ресторані він заподіяв громадянину Польщі умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого. У Польщі він затриманий не був і повернувся додому.

За законодавством якої держави може бути притягнутий до відповідальності Д.?

Варіант. Д. був громадянином Литви, вчинив злочин у Кракові, після цього поїхав до України в м. Трускавець Львівської обл.

Задача 6.

Громадянин Ж., який проживав в м. Одесі, систематично незаконно виготовляв з макової соломи наркотичні засоби і пересилав їх своїй сестрі К. до м. Кишинєва для збуту. Гроші за збут наркотичних засобів вони розподіляли між собою. Під час збуту чергової партії наркотиків К. було затримано.

Визначне місце і час вчинення кримінальних правопорушень Ж. та К.

За законодавством якої країни має вирішуватися питання про їх відповідальність?

Задача 7.

Громадянин Туреччини Ю. в м. Анталія (Туреччина) заподіяв громадянину України О. умисне тяжке тілесне ушкодження. У подальшому Ю. було затримано в м. Одеса за торгівлю людьми.

За заподіяння тілесних ушкоджень Ю. не притягався до кримінальної відповідальності.

Як має вирішуватися питання про відповідальність Ю.?

Задача 8.

Іноземний громадянин М. незаконно придбав за межами України пістолет, який постійно зберігав у своєму автомобілі. Під час перебування в м. Львові за управління транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння він був затриманий співробітниками патрульної служби, які і вилучили пістолет.

За незаконне поводження зі зброєю М. притягнуто до кримінальної відповідальності.

Визначити місце і час вчинення кримінального правопорушення. За кримінальним законодавством якої держави М. повинен бути притягнений до кримінальної відповідальності?

Задача 9.

Українські прикордонники затримали за десять морських миль від берегів Чорного моря іноземну шхуну, яка в територіальних водах України займалася незаконним рибним промислом.

За законодавством якої держави повинно вирішуватися питання про відповідальність іноземних громадян за вчинення цього суспільно небезпечного діяння?

Задача 10.

Під час спільного навчання воєнно-морських флотів декількох держав на крейсері іноземної держави, який стояв в акваторії порту м. Одеса, виник конфлікт між військовими моряками двох країн. Матрос українського флоту Г. заподіяв іноземному матросу тяжкі тілесні ушкодження.

За законодавством України чи іноземної держави буде вирішуватися питання про кримінальну відповідальність Г.?

Задача 11.

Перший секретар посольства іноземної держави, керуючи автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, скоїв наїзд на пішохода, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження. Допомогу потерпілому не надав і зник з місця події, залишивши особу в небезпечному для життя стані.

Як повинно бути вирішене питання про відповідальність секретаря посольства?

Задача 12.

У квітні 2017 року громадяни Л., В. та Г. були затримані працівниками лісового господарства у Волинській області за незаконну вирубку дерев на території заповідника. Вироком місцевого суду у червні 2017 року їх засуджено за ч. 2 ст. 246 КК України (Незаконна порубка лісу, вчинена за попередньою змовою групою осіб).

Захисник засуджених звернувся до Апеляційного суду Волинської області з клопотанням про зміну кваліфікації вчиненого злочину з ч. 2 на ч. 1 ст. 246 КК України, мотивуючи свою заяву тим, що суд не врахував вимоги ст. 5 КК України.

Чи підлягає задоволенню клопотання захисника?

В якій редакції ст. 246 КК України необхідно визначати протиправність та караність діянь, вчинених Л., В. та Г. (редакція Закону від 5 квітня 2001 року чи Закону від 23 травня 2017 року) ?

Задача 13.

У вагоні поїзду Мінськ-Київ громадяни України П. та С., перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, протягом двох годин голосно співали пісні брутального змісту, а на вимогу пасажирів припинити порушення спокою відповідали лайкою.

На станції Калинковичі (Республіка Білорусь) провідник вагону разом з пасажирами намагалися вивести хуліганів з поїзда. У відповідь П. відштовхнув

провідника, вихопивши з кишені ножа, наніс одному із пасажирів удар у груди і вискочив з вагона.

Потерпілому було надано медичну допомогу на станції Овруч (Україна). Він був доставлений до лікарні, де помер під час операції. П. та С. були затримані у м. Іванків Київської обл.

За законодавством якої країни будуть притягнені до кримінальної відповідальності П. та С.?

Задача 14.

Громадянин України Г., перебуваючи на території іноземної держави, вчинив грабіж, за вчинення якого був засуджений до трьох років позбавлення волі.

Після відбуття покарання Г. повернувся до України, де вчинив декілька крадіжок.

Якими є правові наслідки засудження особи за межами України?

Чи буде врахована попередня судимість Г. при кваліфікації вчиненого ним повторного кримінального правопорушення?

Задача 15.

Громадянин України М. у складі злочинної групи вчинив на території України декілька грабежів та розбоїв. Переховуючись від переслідування правоохоронних органів, він за підробленими документами виїхав до іноземної держави на сезонні сільськогосподарські роботи.

В одному з місцевих барів після вживання спиртних напоїв М. посварився з відвідувачами й умисно заподіяв одному з них середньої тяжкості тілесні ушкодження. За вчинення цього злочину місцевий суд іноземної держави засудив його до покарання у вигляді позбавлення волі строком на три роки та штрафу.

Після сплати штрафу суддя визначив відбування покарання умовним з іспитовим строком один рік і М. був переданий представникам правоохоронних органів України.

Як вирішується питання про відповідальність українських громадян за вчинення злочинів за межами України?

Чи буде враховано невідбуте покарання за вироком іноземного суду при визначенні М. остаточного покарання за кримінальне правопорушення, вчинені на території України?

Задача 16.

Громадяни України С. та К. під час туристичної поїздки до іноземної держави на пляжі розпивали привезені з собою спиртні напої, після чого голосно співали.

Працівники готелю повідомили про порушення спокою у відділення поліції. За рішенням судді за розпивання спиртних напоїв та співання світських пісень, що, за законодавством цієї держави є злочином, С. та К. були засуджені до покарання у вигляді двох років тюремного ув'язнення.

На прохання України українські громадяни були повернуті до країни, про що надійшло офіційне повідомлення до органів юстиції України.

Після приземлення літака в аеропорту м. Бориспіль правоохоронці запропонували С. та К. пройти до лінійного відділу поліції. У відповідь С. та К. вчинили опір співробітникам поліції, заподіявши одному із них легкі тілесні ушкодження без короткочасного розладу здоров'я.

Якими є правові наслідки засудження громадян України за межами України?

Чи підлягає врахуванню вирок суду іноземної держави при визначенні меж відповідальності С. та К. за вчинене ними кримінальне правопорушення на території України?

Задача 17.

С. був затриманий працівниками правоохоронних органів за вчинення вимагання в Україні. У ході досудового слідства стало відомо, що в складі організованої злочинної групи він вчинив кілька вимагань на території іноземної держави, за що розшукується її правоохоронцями.

Чи повинен С. нести кримінальну відповідальність за законодавством України та іноземної держави чи лише за законодавством однієї країни, оскільки ним вчинені аналогічні кримінальні правопорушення?

Задача 18.

Матроси іноземного торгового судна в порту м. Іллічівськ Одеської області були затримані прикордонниками за спробу збуту героїну, привезеного ними з-за кордону. У ході кримінального провадження за даним фактом слідством було встановлено, що співучасниками збуту наркотичних засобів були жителі м. Одеси К. та М., які працювали в порту. Вони домовлялися про ціни на героїн, про місце зустрічі з іноземними матросами, знаходили покупців.

Який правовий порядок притягнення до кримінальної відповідальності іноземних громадян?

Чи є відмінності у порядку та умовах притягнення до відповідальності громадян України?

Задача 19.

Жительки м. Херсону Н. та М. під виглядом допомоги у працевлаштуванні офіціантками та танцівницями в барах і клубах Туреччини привозили молодих жінок до цієї країни, де передавали своїм співучасникам – громадянам іноземної держави Ш., А. та Я.

Останні відбирали у жінок документи і продавали їх до публічних будинків. Злочинна діяльність торговців людьми була припинена спільними зусиллями правоохоронців України та Туреччини.

Як може бути вирішене питання про відповідальність співучасників кримінальних правопорушень – громадян двох країн?

Задача 20.

Громадяни України П. та С., перебуваючи в іноземній державі, шляхом обману заволоділи автомобілем свого співвітчизника Ш. Щоб уникнути

відповідальності, вони повернулися в Україну. За цей злочин їх було притягнуто до кримінальної відповідальності на підставі національного законодавства. Обох було засуджено до максимального строку покарання, передбаченого санкцією ч. 3 ст. 190 КК України – восьми років позбавлення волі.

П. та С. оскаржили вирок, посилаючись на порушення принципу справедливості відповідальності, передбаченого Загальною декларацією прав людини і Міжнародним пактом про громадянські та політичні права. Вони наполягали на призначенні їм покарання в межах санкції кримінально-правової норми законодавства іноземної держави, оскільки кримінальне законодавство цієї країни за такий злочин передбачає покарання у вигляді штрафу й ув'язнення на значно менший строк.

Яким правовий порядок вирішення даного питання?

Тема. § 1.3. Кримінальна відповідальність та її підстави

Задача 1.

Р. таємно проник до квартири Д. і викрав смартфон (ч. 3 ст. 185 КК України). Судом Р. був визнаний неосудним.

Чи є підстави притягнення особи до кримінальної відповідальності?

Задача 2.

Домовившись між собою П. та В. вбили У. Вони ухилялась від органів досудового розслідування та суду протягом 15 років. Нових кримінальних правопорушень у цей час особи не вчинили.

Чи вичерпала себе кримінальна відповідальність?

Задача 3.

За ухилення від сплати податків, що завдало державі шкоду у великих розмірах 16 березня 2020 року Л. було притягнуто до кримінальної відповідальності (ч. 2 ст. 212 КК України). Адвокат Л. подав скаргу на дії органів досудового розслідування, зазначивши, що його клієнт відшкодував заподіяні збитки, сплатив пеню.

З якого моменту особа притягується до кримінальної відповідальності?

Задача 4.

Д. з корисливих мотивів вбив А. Працівниками поліції Д. був затриманий і доставлений у відділення поліції. Через недбале ставлення чергового до виконання своїх обов'язків Д. втік. Лише через 16 років його знову затримали.

Чи може бути реалізована кримінальна відповідальність?

Задача 5.

Чотирнадцятирічна особа Л. викрала ноутбук у приймальному відділенні лікарні (ч. 1 ст. 185 КК). Щодо Л. були застосовані примусові заходи виховного характеру.

Чи є застосування таких заходів реалізацією кримінальної відповідальності?

Задача 6.

О. вчинив хуліганство (ч. 1 ст. 296 КК України). О. був звільнений судом від кримінальної відповідальності на підставі ст. 47 КК України.

З якого моменту кримінальна відповідальність виникає та припиняється?

Задача 7.

П., працюючи слюсарем в школі, після роботи намагався винести офісний стілець. Охоронник його затримав, а стілець вилучив. Суд звільнив П. від відбування покарання за ч. 1 ст. 75 КК України.

Чи є застосування таких заходів реалізацією кримінальної відповідальності?

Задача 8.

Лікар А. на прохання невиліковно хворого пацієнта зробив йому укол з отрутою. Близькі родичі хворого звернулись із заявою до правоохоронних органів. Під час розслідування було встановлено відсутність корисливих мотивів у лікаря, а також був знайдений лист хворого, в якому він засвідчував ненасильницьке заподіяння йому смерті.

Який вид кримінальної відповідальності може бути реалізований в даному випадку?

Задача 9.

Вироком Глухівського районного суду Сумської області від 12 березня 2020 року Л. засуджений за злочин, передбачений ч. 1 ст. 185 КК України, на два роки позбавлення волі. При вчиненні крадіжки потерпілому Д. була завдана матеріальна шкода на суму 1000 грн.

Хто в даній ситуації є суб'єктами кримінально-правових відносин?

Задача 10.

Ж., незважаючи на домовленість, злякавшись відповідальності, відмовився надавати автомобіль для перевезення викраденого іншому співучаснику К.

Який вид кримінальної відповідальності може бути реалізований в даному випадку до Ж. та К.?

Задача 11.

В., від'їжджаючи до Республіки Туреччина відпочивати, попросила свою сусідку К., щоб та взяла на зберігання найбільш цінні речі на період її відсутності (ноутбук, золоті прикраси тощо). К. погодилась, але згодом усі речі, які їй залишила на зберігання В., продала. Коли В. повернулася з відпочинку і прийшла до К. забрати свої речі, та їй сказала, що ніяких речей від неї на зберігання не брала.

Чи є в діях К. ознаки злочину проти власності?

Задача 12.

Р. протягом трьох років не сплачувала квартирної плати, заборгувавши за цей час суму, що перевищує 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Чи є підстави для притягнення Р. до кримінальної відповідальності?

Задача 13.

Залишаючи без нагляду приватний будинок на період відпустки, Д. вирішив попередити можливе проникнення в нього. З цією метою він підвів електричний струм до металевих частин дверей та вікон. Час спроби проникнення О. був уражений електричним струмом.

Чи є підстави для притягнення Д. до кримінальної відповідальності?

Задача 14.

Лікар-хірург К. після проведення операцій приймав від родичів оперованих «подарунки» (спиртні напої, гроші тощо).

Варіант. К. часто погоджувався на проведення складних операцій лише після того, як одержував від хворих або їхніх родичів гроші.

Чи є підстави для притягнення К. до кримінальної відповідальності?

Задача 15.

Ф. зі своєю матір'ю викрав у колишньої дружини сина Л., який рішенням суду при розірванні шлюбу був залишений з матір'ю. Свої дії Ф. мотивував

тим, що його колишня дружина не дозволяла йому зустрічатися з сином, вела аморальний спосіб життя, приводячи додому різних чоловіків, пиячила.

Чи є в діях Ф. та його матері ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 146 КК України?

Задача 16.

Л. у вересні 2019 року виготовив кліше для друкування гривень номіналом 100 грн. Після цього він запропонував Р. виготовити прес для друкування підроблених гривень. Той виготовив і передав Л. прес. У кінці лютого 2020 року Л. у себе на квартирі надрукував 100 банкнот на суму 10 000 грн і наступного дня розплатився ними за покупки в магазині, але касир виявила, що гривні підроблені, і Л. було затримано.

Чи є підстави для притягнення Л. та Р. до кримінальної відповідальності?

Задача 17.

Н., не зареєстрований як суб'єкт підприємницької діяльності, почав надавати послуги щодо фізичної охорони П. За виконання такої діяльності Н. від П. отримав 5 тис. доларів США.

Чи підлягає Н. кримінальній відповідальності?

Задача 18.

Д., раніше судимий за крадіжку, вкрав у громадянки П. дитячу коляску вартістю 550 грн, яка знаходилася на поверсі біля її квартири.

Чи є в його діях склад кримінального правопорушення?

Задача 19.

Військовослужбовець УДО України Т. не допустив до приміщення Офісу Президента України народного депутата України П., оскільки останній відмовився проходити контроль на безпеку. П. з вернувся до правоохоронних органів з вимогою притягнути Т. до відповідальності за перешкоджання діяльності народного депутата України.

Чи є підстави для притягнення Т. до кримінальної відповідальності?

Задача 20.

Керівник установи Г., одержавши рішення суду про поновлення на роботі незаконно звільненого працівника П., відмовився його виконати, вважаючи таке рішення незаконним, і письмово повідомив про це суд.

Чи є підстави для притягнення Г. до кримінальної відповідальності?

Тема § 1.4. Кримінальне правопорушення та його види

Задача 1.

Д. посварився зі своїм сусідом З. Останній сказав Д., що викраде його автомобіль. Наступного дня Д. подав заяву про намір З. у поліцію.

Чи є дії З. кримінально протиправними?

Задача 2.

Сторож Д. недбало виконував свої обов'язки з охорони будівельного складу. Під час чергування він неодноразово відлучався у своїх справах. Цим скористалися П. і Р., які викрали зі складу будівельні матеріали на суму 20 тис. грн.

Чи є дії Д., П. та Р. кримінально протиправними?

Задача 3.

Х. вчинив вбивство Л. і зазначив, що його підбурив на цей злочин Б. Під час кримінального провадження Б. заперечував свою співучасть у вбивстві, що й не було доведено. Водночас, суд визнав його винним у тому, що під час досудового розслідування Б. давав неправдиві показання, заперечуючи свою вину. На цій підставі дії Б. було кваліфіковано за ч. 1 ст. 384 КК України «Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу».

Чи є правильним висновок суду? Чи є дії Б. кримінально протиправними?

Задача 4.

Д. уночі зупинив на вулиці жінку та, погрожуючи їй ножем, почав вимагати віддати йому сумку. Злякана жінка виконала вимогу Д. У сумці грошей не виявилося, а знаходилися лише засоби особистої гігієни.

Чи є дії Д. малозначними?

Задача 5.

Л., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, з хуліганських мотивів та з особливою жорстокістю вбив Б. Його дії були кваліфіковані за п.п. 4, 7 ч. 2 ст. 115 КК України.

Чи належить вчинене Л. діяння до особливо тяжких злочинів?

Задача 6.

М., який раніше був засуджений за шахрайство, намагався в тролейбусі вчинити кишенькову крадіжку в О., витягнувши гаманець без грошей. Вартість гаманця складала лише 250 грн.

Чи є дії М. малозначними?

Задача 7.

Залишаючи без нагляду будинок на період відпустки, Ш. вирішив попередити можливе проникнення до нього. З цією метою він підвів електричний струм до металевих частин дверей та вікон. Перевіряючи ефективність пристрою, Ш. був уражений електричним струмом.

Чи є дії Ш. кримінально протиправними?

Задача 8.

Під час керування автомобілем Ж. перевищив встановлену швидкість, внаслідок чого вчинив наїзд на двох неповнолітніх осіб, які переходили вулицю. Від отриманих ушкоджень вони померли на місці пригоди. Його дії були кваліфіковані за ч. 3 ст. 286 КК України.

Яким за ступенем тяжкості є злочин, котрий вчинив Ж.?

Задача 9.

Під час роботи за верстатом учень слюсаря М. протягнув руку за штангенциркулем. Випадково доторкнувшись до працюючої паяльної лампи, що стояла поруч з верстатом, М. через сильне больове відчуття різко

відсмикнув руку. Цим рухом він наніс удар Д., який стояв позаду нього, спостерігаючи за роботою М. Спричинене тілесне ушкодження призвело до втрати зору на одне око у потерпілого.

Чи є дії М. кримінально протиправними?

Задача 10.

К., зустрічаючись із С., запропонував їй одружитись. Вони подали заяву до РАЦСу. Після цього К. вступив із С. у статеві зносини, а потім відмовився реєструвати шлюб. С. завагітніла від К.

Чи є дії К. кримінально протиправними?

Задача 11.

Протягом п'яти років А. та Н. проживали разом і вели спільне господарство. За гроші, що заробляв А., Н. купляла собі одяг та інші речі. Одного разу А. посварився з Н., після чого остання пішла жити до своєї матері. Скориставшись її відсутністю, А. забрав деякі речі та продав їх. Отримані від продажу гроші він витратив. А. було засуджено за ч. 3 ст. 185 КК України.

Чи можна вважати дії А. кримінально протиправними?

Чи є законним вирок суду щодо А.?

Задача 12.

Н. продав Л. ноутбук, гроші за який останній пообіцяв віддати через тиждень. Однак у визначений час Л. гроші не віддав, а ноутбук повернути відмовився. Тоді Н. таємно проник до його квартири та забрав свій ноутбук.

Чи є дії Н. кримінально протиправними?

Задача 13.

К. з метою самозахисту виготовив і носив із собою ніж, який за своїм призначенням та технічними характеристиками може бути віднесений до холодної зброї.

Чи є дії К. кримінально протиправними?

Задача 14.

Патрульні поліцейські за порушення правил дорожнього руху зупинили автомобіль, який рухався по автошляху М-03. Під час перевірки документів, зважаючи на зовнішні фактори, у поліцейських виникли достатні підстави вважати, що особа має при собі річ, обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб. Під час поверхневої перевірки було виявлено декілька гранат Ф-1. Водій заявив, що придбав гранати у невідомих осіб з метою захисту від можливих злочинців у дорозі.

Чи є дії водія кримінально протиправними?

Задача 15.

М. та Г. разом працювали на підприємстві. Під час перерви вони жартома почали боротися. Г. уперся головою в груди М. та спробував перекинути його через себе, але той не піддався. Раптом Г. нахилив голову та упав. Через кілька хвилин він помер. Як встановила експертиза, під час останнього зусилля стався перелом хребців шиї, від чого Г. і помер.

Чи вчинено М. кримінальне правопорушення?

Задача 16.

До 14-річного Х. звернулась по допомогу незнайома жінка. Вона розповіла, що проживає одна у квартирі на першому поверсі багатоповерхового будинку. Жінка повідомила, що вона вийшла на хвилинку до сусідки, а тепер не може потрапити додому, бо двері зачинилися, а ключі вона не взяла. Жінка попросила Х. влізти в кімнату через кватирку та відчинити двері зсередини. Хлопець виконав прохання незнайомої жінки, але коли виходив з квартири, був затриманий поліцейськими разом із жінкою. Згодом з'ясувалося, що жінка раніше неодноразово засуджувалась за крадіжки та використала Х. для проникнення в квартиру з метою крадіжки.

Чи є дії Х. кримінально протиправними?

Задача 17.

М. вирішив закінчити життя самогубством. Для цього він таємно заволодів автомобілем, що належав сусіду, розігнав його та спрямував на будівлю магазину. Внаслідок цього М. заподіяв собі легкі тілесні ушкодження, а автомобіль та будівлю магазину пошкодив.

Чи є дії М. кримінально протиправними?

Задача 18.

Пізно увечері біля одного з барів м. Києва близько десяти молодих хлопців, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, вчинили бійку. Наряд поліції з двох осіб, що прибув на місце події, закликав припинити хуліганські дії. Зваживши, що наряд був нечисленний, хлопці кинулися на поліцейських, та, збивши з ніг, почали їх бити. Один з поліцейських зробив попереджувальний постріл угору, але це не допомогло. Після цього він розпочав прицільний вогонь по хлопцям. Одному з нападників були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження, а інші почали тікати.

Чи є дії поліцейського кримінально протиправними?

Задача 19.

Ч. дізнався, що П. збирає гроші для придбання автомобіля та зберігає їх вдома. Своєму приятелю Ч. сказав, що через два-три місяці збирається викрасти ці гроші. Через два дні Ч. посварився зі своїм приятелем і останній сповістив про його наміри поліції.

Чи є дії Ч. кримінально протиправними?

Задача 20.

У. згвалтував невідомий і про це вона нікому не розповіла. Через тиждень у неї були інтимні стосунки зі своїм другом П., після чого останній захворів на венеричну хворобу. З'ясувалося, що заразився він від У., а остання заразилася від невідомого, який її згвалтував.

Чи є дії У. кримінально протиправними?

Тема § 1.5. Склад кримінального правопорушення

Задача 1.

П'ятнадцятирічний Щ. приєднався до групи з трьох повнолітніх осіб, у складі якої вчинив чотири шахрайства. При цьому потерпілим було завдано шкоду на загальну суму 75 тис. грн.

Чи є в діях Щ. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 190 КК України?

Задача 2.

Р., погрожуючи розголосити відомості, що ганьблять М., зажадав від останньої повернення 6 тис. грн., які та позичила у нього. Коли М. відмовилась, Р. оприлюднив у соціальних мережах Facebook, Instagram та Twitter відомості про нетрадиційну сексуальну орієнтацію М.

Чи є в діях Р. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 355 КК України?

Задача 3.

Уночі невідомі, зламавши двері, проникли до приміщення магазину та викрали продукти харчування на суму 55 тис. грн. Розслідуванням встановлено, що заступник керуючого О., який останнім залишав місце роботи, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, забув зачинити двері та увімкнути сигналізацію.

Чи є в діях О. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 367 КК України?

Задача 4.

Таксист Д. перевозив пасажирів Т. Коли Т., розрахувавшись, вийшов біля автовокзалу, Д. виявив у салоні таксі смартфон iPhone XS вартістю 22 тис. грн, що його Т. залишив на задньому сидінні. Д. залишив цей смартфон собі.

Чи є в діях Д. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 193 КК України?

Задача 5.

Два брати В. – сімнадцятирічний Петро та п'ятнадцятирічний Павло – вирішили пожартувати та зателефонували до поліції, повідомивши, що технікум, в якому вони навчаються, заміновано. Вибухотехніки декілька годин обстежували всі приміщення, але вибухового пристрою не виявили.

Чи є в діях братів В. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 259 КК України?

Задача 6.

Н., який їхав на власному автомобілі з м. Васильків до м. Біла Церква, виявив на узбіччі дороги збиту автомобілем жінку. Зупинившись, Н. з'ясував, що потерпіла особа одержала тяжкі тілесні ушкодження і втратила свідомість. Н. залишив потерпілу на місці та поїхав, нікому не повідомивши про це. Потерпіла через деякий час померла на місці події.

Чи є в діях Н. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 136 КК України?

Задача 7.

А. прийшов у гості до свого приятеля С., але останнього дома не було. Знаючи, де С. ховає ключ від квартири, А. вирішив зайти та зачекати всередині. Перебуваючи у квартирі, А. побачив на стіні нарізний мисливський карабін Zaueg. Знявши карабін зі стіни та загорнувши його у банний рушник, А. вийшов на вулицю, де був затриманий дільничним офіцером поліції.

Чи є в діях А. склад кримінального правопорушення?

Задача 8.

Л. викрав у колишньої дружини малолітнього сина, який за рішенням суду щодо розірвання шлюбу був переданий на виховання матері. Свої дії Л. мотивував тим, що його колишня дружина вела аморальний спосіб життя: приводила додому різних чоловіків, пиячила, била сина та не дозволяла

останньому бачитись із батьком. Дані обставини знайшли своє підтвердження під час досудового розслідування.

Чи є в діях К. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 146 КК України?

Задача 9.

Ф., звільнившись із місць позбавлення волі, де він відбував покарання за злісне хуліганство, вирішив помститися К., який у суді дав докладні свідчення, що були покладені в основу обвинувачення Ф. З цією метою Ф. підмовив тринадцятирічного Д. вистрелити з пістолета в К., коли той буде повертатися додому, пообіцявши потім подарувати пістолет хлопцеві, а також навчити його вчиняти кишенькові крадіжки. Дочекавшись К. увечері, Д. вистрелив у нього, спричинивши тяжкі тілесні ушкодження.

Чи є в діях Ф. та Д. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 115 КК України?

Задача 10.

Начальник відділу превенції територіального органу поліції Я. звернувся до директора міського ринку М. із пропозицією щомісяця надавати йому безкоштовно 20 кг свіжого м'яса, 5 кг сала та 10 кг свіжої риби. Натомість Я. пообіцяв М. забезпечити надійну охорону ринку та захищати його інтереси у майбутньому.

Чи є в діях Ю. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 368 КК України?

Задача 11.

Озброєний макетом пістолета-кулемета МП-40 Г. увірвався до відділення «Ощадбанку» та, погрожуючи вбивством, наказав касиру І., щоб вона остання відкрила сейф із кодовим замком та поклала всі наявні там гроші у рюкзак Г. Перелякавшись, І. виконала прохання Г.; останній забрав рюкзак із грошима та втік.

Чи є в діях Г. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 187 КК України?

Задача 12.

Ж. та З. за допомогою відмички проникли до чужої квартири. Серед майна, що його вони викрали звідти, були свідоцтво про народження, паспорт громадянина України для виїзду за кордон та диплом про вищу освіту, що належали господарю квартири.

Чи є в діях Ж та З. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 357 КК України?

Задача 13.

Л., Б. та У. проникли до підземного гаражу житлового комплексу «Смарагдовий» з метою викрасти автомобіль Lexus. Відключивши сигналізацію, вони відкрили автомобіль та при спробі завести двигун з'ясували, що пальне майже скінчилося. Знайшовши у кузові вантажного мікроавтобуса Volkswagen Transporter, що стояв поряд, повну каністру бензину, вони почали заправляти Lexus. Оскільки в гаражі було темно, Л. попросив У. запалити сірника. Через спалах пари бензину спричинили загоряння, виникла пожежа, внаслідок чого автомобілі Lexus та Volkswagen Transporter загальною вартістю 3 млн. грн згоріли вщент.

Чи є в діях Л., Б. та У. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 196 КК України?

Задача 14.

К., будучи черговим диспетчером підстанції електромережі, одержав повідомлення про обрив дротів електропостачання на одній із вулиць міста. Не бажаючи знеструмлювати житлові будинки поряд із місцем обриву, К., не вимкнувши струм, направив для усунення пошкодження чергову бригаду електромонтерів. Тим часом перехожий У. торкнувся обірваного дроту, був уражений електричним струмом високої напруги та помер на місці.

Чи є в діях К. склад кримінального правопорушення, передбачений ст. 119 КК України?

Задача 15.

В., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, о 2 год. 30 хв. 1 січня поточного року вийшов з будинку на вулицю та почав стріляти з сигнального пістолета СПШ-43 по вікнах і балконах сусіднього будинку. Перш ніж викликаний громадянами екіпаж патрульної поліції затримав В., унаслідок прямих влучень сигнальних ракет були розбиті склопакети на загальну суму 23 тис. грн.

Чи є в діях В. склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 296 КК України?

Задача 16.

І. у лютому минулого року підробила трудову книжку та надала її у районний центр зайнятості з метою отримання грошової допомоги по безробіттю. Протягом року вона щомісячно отримувала по 800 грн із державного бюджету.

Чи є в діях І. склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 358 КК України?

Задача 17.

Р. проник до кабінету завуча молодших класів власної школи та сфотографував у класних журналах сторінки, де були записані адреси і домашні телефони учнів. Після цього Р. почав вистежувати школярів та, раптово наблизившись до них, оголював і демонстрував їм свої статеві органи.

Чи є в діях Р. склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 156 КК України?

Задача 18.

О. скуповував у громадян пошкоджені золоті вироби, виготовляв з них ювелірні прикраси, які клеймував державним пробірним клеймом, підробленим його знайомим Х., та продавав на ринку окремим громадянам. Свою діяльність та доходи, отримані від неї, О. ретельно приховував.

Чи є в діях Р. склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 212 КК України?

Задача 19.

Т. уночі облив керосином та підпалив кіоск фізичної особи – підприємця М., внаслідок чого останньому були завдані збитки в сумі 130 тис. грн. Наступного дня Т. зателефонував М. та зажадав від нього припинити підприємницьку діяльність, погрожуючи повторенням підпалів.

Чи є в діях Р. склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 206 КК України?

Задача 20.

Д., керуючи мотоциклом, вчинив наїзд на пішохода, який через два дні від отриманих травм помер у лікарні. Під час досудового розслідування з'ясувалося, що причиною ДТП був технічний брак гальмівної системи, допущений при виробництві мотоцикла.

Чи є в діях Д. склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України?

Тема § 1.6. Об'єкт кримінального правопорушення

Задача 1.

Шістнадцятирічному М. дуже хотілося мати нарізну мисливську рушницю. Вночі він проник до квартири громадянина Ф. і викрав таку рушницю.

Що є об'єктом і предметом цього кримінального правопорушення?

Задача 2.

К., бажаючи помститися П., з метою заподіяння останньому тілесних ушкоджень, знайшов пізно ввечері неосвітлене місце біля під'їзду будинку останнього. Побачивши, що П. заходить до під'їзду свого будинку, К. вистрелив йому в спину з пістолета, який нелегально придбав на ринку, а потім втік з місця події. Пізніше було встановлено, що К. вистрелив не у П., а в М., який одразу помер на місці вчинення кримінального правопорушення.

Чи впливає на кримінальну відповідальність така помилка К.?

Визначте ознаки об'єктів кримінальних правопорушень.

Задача 3.

У нічний час Х., погрожуючи вбивством, відібрав у громадянки Є. її хутрянну шапку та золоті вироби (обручку та сережки). На підтвердження реальності погрози під час скоєння кримінального правопорушення він тримав наготові у руці кинджал, тобто вчиняв розбійний напад.

Скільки кримінальних правопорушень було вчинено Х.?

Визначте ознаки об'єкта (об'єктів) кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень).

Задача 4.

Працівник оперативно-розшукового підрозділу поліції О. за винагороду в 1 тис. доларів США надав підозрюваному Г. деяку важливу інформацію, що містилася у розпочатому проти останнього кримінальному провадженні.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив О.?

Визначте ознаки об'єкта (об'єктів) кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень).

Задача 5.

Б. і З., перебуваючи у потязі, розпивали спиртні напої та нецензурно лаялись. Коли Д. зробив їм зауваження, Б. зненацька вихопив з кишені ножа та вдарив ним Д., заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження. Зазначені дії були кваліфіковані за ч. 1 ст. 121, ч. 2 ст. 263, ч. 4 ст. 296 КК України.

Визначте ознаки об'єктів цих кримінальних правопорушень.

Задача 6.

Неповнолітній Б. зайшов до свого знайомого повнолітнього П., який попросив віднести Ч. поліетиленовий пакет. Б. здогадувався про те, що могло бути в пакеті, оскільки знав, що Ч. постійно вживає наркотичні засоби, хоча П. про вміст пакету нічого не говорив. Б. погодився віднести пакет, але по дорозі був затриманий працівниками поліції. Під час поверхневої перевірки в пакеті була виявлена анаша, що потім підтвердили результати проведеної судової експертизи. Дії П. були кваліфіковані за ч. 2 ст. 307 КК України.

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Задача 7.

Працівник меблевої фабрики Р., який керував автотранспортом, порушуючи інструкцію з техніки безпеки, навантажив і почав перевозити територією підприємства вантаж, частина якого впала на одного з учнів професійно-технічного закладу освіти, які перебували там на екскурсії, заподіявши йому тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Визначте об'єкт вчиненого Р. кримінального правопорушення.

Задача 8.

Директор будівельної компанії Щ. умисно ухилився від сплати податків, що призвело до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у великих розмірах. Працівниками правоохоронних органів була виявлена така протиправна діяльність та відкрите кримінальне провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 212 КК України.

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Задача 9.

Керуючи автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, Ц. збив на пішохідному переході Я. Зупинивши свій автомобіль і переконавшись, що потерпіла особа перебуває у небезпечному для життя стані, Ц. допомоги їй не надав та поїхав з місця вчинення транспортної пригоди. Внаслідок наїзду Я. було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження.

Визначте ознаки об'єктів цих кримінальних правопорушень.

Задача 10.

Д. і Т. тривалий час перебували у неприязних стосунках. Коли вони зустрілися на вулиці, то почали гучно лаятися. Т., вважаючи Д. вагітною, щосили вдарила останню кілька разів ногою у живіт, але згодом з'ясувалося, що Д. вагітною не була та тілесних ушкоджень їй взагалі не було заподіяно.

Чи впливає така помилка на кримінальну відповідальність?

Визначте ознаки об'єкта кримінального правопорушення, який вчинила Т.

Задача 11.

У стані наркотичного сп'яніння Ю. зайшов до кінотеатру «Супутник» та намагався пройти до зали, де демонструвався художній фільм, але його не пропустили контролери. Ю. почав кричати, що він депутат міської ради, а потім відштовхнув контролера, увірвався до глядацької зали, дістав ніж і почав бігати

з ним навкруги, погрожуючи вбивством глядачам. Охоронцю кінотеатру, який намагався припинити його протиправні дії, Ю. наніс кілька ударів в руку, заподіявши середньої тяжкості тілесні ушкодження. Всі глядачі розбіглися, демонстрацію художнього фільму було зірвано, кінотеатр на кілька годин припинив свою роботу.

Скільки кримінальних правопорушень учинив О.?

Визначте ознаки об'єктів цих кримінальних правопорушень.

Задача 12.

Колишній слідчий Д. зустрів на вулиці З., якого багато років тому притягував до кримінальної відповідальності за вчинення останнім умисного вбивства. З. нещодавно відбув покарання в кримінально-виконавчій установі та звільнився. Упізнавши Д., З. став погрожувати останньому розправою, оскільки той проводив щодо нього свого часу слідчі дії. Вчинене З. діяння було кваліфіковано за ч. 1 ст. 345 КК України.

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Задача 13.

Уночі Ч. прийшов на цвинтар, де відшукав кілька могил, які були огорожені решітками з кольорового металу. З корисливих мотивів Ч. виламав решітки з могил і наступного дня продав їх як металобрухт. Дії Ч. були кваліфіковані за ч. 3 ст. 297 КК України.

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Задача 14.

Б. придбав у невстановленої особи імітаційні запали до навчально-імітаційних гранат і незаконно зберігав їх у своїй квартирі. Вироком суду Б. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 263 КК України.

Чи можуть бути запали до навчально-імітаційних гранат предметами кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 263 КК України?

Задача 15.

До Р. завітав У., який запропонував купити у нього декілька металевих кутків за пляшку горілки. Р. погодився, дав пляшку горілки та спитав де У. взяв кутки. На це У. відповів, що викрав їх зі сховища підприємства, на якому працює. Тоді Р. запропонував У. піти та викрасти ще декілька металевих кутків, за що він пообіцяв заплатити. У надав згоду на таку пропозицію.

Про один чи декілька кримінальних правопорушень йдеться у цьому випадку?

Визначте ознаки об'єкта (об'єктів) кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень).

Задача 16.

На кордоні українськими митниками була затримана вантажівка, що мала перевезти транзитом через територію України різноманітні побутові товари у великих розмірах. Деякі з цих товарів не були задекларовані, а водій автомобіля пояснив, що не знає які саме товари везуть, оскільки оформленням документації він не займався, а робили це службові особи транспортної компанії. За даним фактом уповноважені працівники правоохоронних органів відкрили кримінальне провадження за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 201 КК України. Товари і транспортний засіб були вилучені.

Чи правомірні дії уповноважених працівників правоохоронних органів?

Про яке кримінальне правопорушення йдеться?

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Задача 17.

Т., збираючись на полювання, зарядив свою рушницю та поклав її на стіл, а сам вийшов на подвір'я будинку у справах. Його малолітня донька,

побачивши на столі рушницю, вирішила погратися з нею, але це призвело до пострілу, що завдало їй тяжких тілесних ушкоджень.

Про яке кримінальне правопорушення йдеться?

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Задача 18.

На території української митниці був затриманий громадянин іноземної держави О., який приховував від митного контролю 10 тис. доларів США, антикварну зброю та 60 г героїну. Дії О. були кваліфіковані за ч. 1 ст. 201 та ч. 3 ст. 305 КК України.

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Чи впливає розмір відповідних предметів кримінального правопорушення на його кваліфікацію?

Задача 19.

Громадянин А. незаконно захопив земельну ділянку особливо цінної землі. Його дії були кваліфіковані органами досудового розслідування за ст. 356 КК України.

Чи є правильною така кваліфікація?

Визначте ознаки об'єкта кримінального правопорушення, яке вчинив А.

Задача 20.

Громадянок України Ч. і Ж. продали за кордон для заняття проституцією. Зазначені дії були кваліфіковані за ч. 2 ст. 149 КК України. Під час досудового розслідування Ч. і Ж. заявили, що вони бажали свого продажу та надали на це свою згоду.

Визначте ознаки об'єкта цього кримінального правопорушення.

Чи можна вважати Ч. і Ж. потерпілими від кримінального правопорушення та чи вплине така їх заява на кримінальну відповідальність тих осіб, які вчинили їх продаж?

Тема § 1.7. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

Завдання до теми:

1. Наведіть приклади кримінальних правопорушень:
 - а) з матеріальним складом;
 - б) з формальним складом;
 - в) з усіченим складом.
2. Назвіть кримінальні правопорушення, що вчиняються шляхом:
 - а) фізичного та психічного впливу на потерпілу особу;
 - б) шляхом бездіяльності;
 - в) шляхом дії або бездіяльності.
3. Назвіть обов'язкові ознаки об'єктивної сторони у кримінальних правопорушеннях з матеріальним, формальним та усіченим складом.
4. Визначте момент закінчення кримінального правопорушення, передбачених статтями 121, 135, 147, 152, 257, 258, 289, 296, 302, 368 КК України.
5. Назвіть статтю Особливої частини КК України, в диспозиції якої безпосередньо вказується:
 - а) місце вчинення кримінального правопорушення;
 - б) знаряддя вчинення кримінального правопорушення;
 - в) засоби вчинення кримінального правопорушення;
 - г) час вчинення кримінального правопорушення;
 - г) спосіб вчинення кримінального правопорушення;
 - д) обстановка вчинення кримінального правопорушення.
6. Чим відрізняються знаряддя та засоби вчинення кримінального правопорушення від предмету кримінального правопорушення?

Задача 1.

У магазині електротехніки Б. взяв мобільний телефон фірми «APPLE» та поклав його до своєї сумки. Біля виходу з магазину охорона затримала Б.

Розкрийте обов'язкові ознаки об'єктивної сторони цього кримінального правопорушення.

Задача 2.

Ш. таємно викрав з приміщення дачного будинку С. Телевізор фірми «Samsung», але про крадіжку С. дізнався лише від поліцейських, які затримали Ш. у будинку.

Коли це кримінальне правопорушення буде вважатися вчиненим: а) у момент проникнення до житла? б) у момент, коли Ш. доторкнувся до телевізора? в) у момент, коли Ш. вилучив телевізор і мав реальну можливість ним розпорядитися чи користуватися? г) у момент, коли потерпілий С. дізнався про викрадення?

Задача 3.

П., керуючи власним автомобілем, не зупинився на червоне світло світлофора, внаслідок чого збив Р., який помер на місці пригоди. Діяння П. було кваліфіковане за ч. 2 ст. 286 КК України. Назвіть усі ознаки об'єктивної сторони цього складу кримінального правопорушення.

Визначте, кримінальне правопорушення було вчинений діями, бездіяльністю чи іншим чином?

Задача 4.

О. уклав договір із заготівельною конторою про відстріл бабаків. Згідно з правилами, полювання на бабаків у цій місцевості дозволялося з 15 липня. О. розпочав полювання у червні та до початку полювання здобув 90 бабаків. Під час досудового розслідування адвокат підозрюваного О. просив кримінальне впровадження закрити за відсутністю складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 248 КК України, оскільки він вважав, що О. мав дозвіл на відстріл бабаків.

Чи правильними є такі дії адвоката?

Задача 5.

С. ударив рукою в обличчя П. Від удару П. впав на підлогу та сильно вдарився головою, а через три дні помер. При розслідуванні кримінального

впровадження виявилось, що смерть П. викликана запаленням кори головного мозку, причиною якого було розходження кісткових швів черепа за наявності у П. застарілого процесу запалення середнього вуха.

Чи існує причинний зв'язок між діями С. і наслідками у вигляді смерті П.?

Задача 6.

Г. побачивши К., який намагався викрасти велосипед. Г. побіг за ним, щоб його затримати. Намагаючись втекти, К. на велосипеді виїхав на проїзну частину дороги, де його збила автомашина. Від заподіяних тілесних ушкоджень він помер на місці події.

Чи знаходяться тяжкі наслідки в причинному зв'язку з діями Г.?

Задача 7.

Ж. заподіяв Б. тяжкі тілесні ушкодження. Б. потрапив до лікарні, де лікар недбало віднісся до своїх обов'язків (не зробив вчасно хірургічної операції), через що Б. помер.

Чи існує причинний зв'язок між діями?

Задача 8.

Ш., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, запропонував Т. проїхатися на щойно купленому ним автомобілі. Т. погодилася і коли вони виїхали на дорогу, Ш. сильно розігнав автомобіль. Т. почала дорікати Ш. за його дії, тоді Ш., висміюючи боягузтво Т., виїхав на зустрічну смугу, спрямовуючи авто на зустрічний транспорт. Т., злякавшись неминучого настання аварії, вистрибнула з автомобіля та загинула.

Чи є причинний зв'язок між діями Ш. та загибеллю Т.? Чи повинен Ш. нести кримінальну відповідальність за ч. 2 ст. 286 КК України?

Задача 9.

С. у ніч на 1 квітня побив свою дружину, потім сповістив про це до швидкої допомоги. Черговий швидкої допомоги на виклик не відреагував,

оскільки знав, що С. любив пожартувати. Дружина від завданих тілесних ушкоджень померла. За висновком судово-медичної експертизи, тілесні ушкодження були не сумісні з життям.

Чи є причинний зв'язок між бездіяльністю чергового швидкої допомоги та наслідками (смертю потерпілої)? Охарактеризуйте об'єктивну сторону.

Задача 10.

Водій Л., працюючи на будівельному підприємстві, отримував будівельні матеріали зі складу й віз їх на будівельний майданчик. Частину матеріалів він завозив собі додому, оскільки знав, що рахувати матеріали у нього ніхто не буде. Дії Л. були кваліфіковані за ч. 1 ст. 191 КК України.

Визначте предмет кримінального правопорушення та спосіб його вчинення.

Задача 11.

В. запропонував неповнолітньому С. безкоштовно спробувати наркотичний засіб, але той відмовився. Тоді В. зв'язав С. та проти його волі ввів йому наркотики. Поставивши у залежність С. від наркотиків, В. почав продавати їх С. за гроші. Дії В. були кваліфіковані за ч. 3 ст. 314 і ч. 1 ст. 307 КК України.

Визначте предмет і знаряддя вчинення цих кримінальних правопорушень.

Задача 12.

Б., будучи в нетверезому стані, зустрів подружню пару К. та У., які поверталися додому. Б. почав ображати їх через неприязні стосунки в минулому, а коли його попросили відійти, ножем наніс удар К. в нижню частину живота. Через півгодини К. було доставлено до лікарні, де під час операції він помер. Експертиза зробила висновок, що у результаті поранення, які наніс потерпілому Б., була пошкоджена передня стінка шлунку, а смерть наступила від закриття дихальних шляхів блювотними масами. Сильне виділення блювотних мас було спричинене подразненням слизової оболонки шлунку у результаті поранення та під впливом наркозу, під яким проходила операція.

Чим характеризується об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, який вчинив Б.? Чи перебувають дії Б. у причинному зв'язку зі смертю К.?

Задача 13.

У неосвітленому під'їзді будинку Д. напав на О. та погрожуючи іграшковим пістолетом, почав вимагати у неї негайно віддати гроші. У цей момент до під'їзду хтось зайшов. Д. злякався цього та втік.

Чим характеризується об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, який вчинив Д.? Чи була в його діях добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця?

Задача 14.

Бажаючи зайнятися полюванням, П. прийшов на територію заповідника. Побачивши дикого кабана, він зарядив мисливську рушницю та натиснув на спусковий гачок, але пострілу не відбувся. У цей момент П. був затриманий. Під час проведення експертизи виявилось, що набої були непридатні для використання.

Чи підлягає П. кримінальній відповідальності?

Задача 15.

С., з метою заволодіння грошима, напав на Ч., заподіявши їй тяжкі тілесні ушкодження, проте злочинний намір до кінця довести не встиг, оскільки був затриманий.

Визначте момент закінчення цього кримінального правопорушення (ч. 4 ст. 187 КК України).

Задача 16.

З метою одержання кредиту К. повідомив службовій особі банку про те, що має у власності будинок. Під час перевірки служба безпеки банку виявила відсутність набуття у власність К. будь-якої нерухомості.

Чи можна К. притягти до відповідальності за шахрайство (ст. 190 КК України)?

Задача 17.

П. сконструював прилад, за допомогою якого протягом двох років занижував показники лічильника електричної енергії. Його дії були кваліфіковані за ст. 188-1 КК України.

Визначте спосіб вчинення цього кримінального правопорушення.

Задача 18.

К. знаходився в магазині «Хутро». Скориставшись тим, що продавець М. відійшла за товаром до іншого відділу, зайшов за прилавок, відкрив касовий апарат і таємно заволодів грошима в сумі 100 тис. грн. Його дії були кваліфіковані за ч. 3 ст. 185 КК України.

Чим характеризується об'єктивна сторона цього кримінального правопорушення?

Задача 19.

А. та І., перебуваючи в стані сп'яніння, із хуліганських спонукань побили З. кулаками й ногами, заподіявши йому перелом кісток носу з розривом хряща (середньої тяжкості тілесні ушкодження) та численні синці обличчя й тулубу. Від гострого недокрів'я, спричиненого тривалою та значною носовою кровотечею внаслідок захворювання крові – порушення її згортання (гемофілія), З. помер.

Чи є причиновий зв'язок між діями А. та І. й смертю З.?

Задача 20.

С. підтримував інтимний зв'язок з дружиною Ф. Останній прийшов до С. і почав просити його припинити зустрічі з дружиною. Коли С. замахнувся на Ф. металевим брусом, той вирвав його та наніс ним понад 20 ударів по голові С. Від ушкоджень останній помер на місці. Згідно з висновком судово-медичної експертизи, кожен із нанесених С. ударів міг спричинити смерть. Визначити спосіб вчинення злочину.

Чи може Ф. нести відповідальність за вбивство, вчинене з особливою жорстокістю?

Тема § 1.8. Суб'єкт кримінального правопорушення

Задача 1.

П'ятнадцятирічний Н. 9 вересня, а саме за два дні до свого дня народження, придбав на ринку в незнайомої жінки наркотичний засіб. Після чого перевіз його на громадському транспорті до місця свого помешкання. Цей засіб Н. вжив особисто шляхом ін'єкції 16 вересня. Щодо Н. було відкрите кримінальне провадження за незаконне придбання, зберігання та перевезення наркотичного засобу без мети збуту (ч. 1 ст. 309 КК України). Адвокат оскаржив рішення відносно відкриття кримінального провадження, зазначивши, що Н. взагалі не повинен нести кримінальну відповідальність.

Чи підлягає скарга адвоката задоволенню?

Задача 2.

Третього січня 2020 року Ш. зі своїми друзями святкував своє 14-річчя. О 22 год. 00 хв. всі гості розійшлися. Залишився лише двоюрідний брат іменинника К., з яким вони вирішили прогулятися містом. Через 10 хв. після того, як гості розійшлися, вони вийшли з дому. Коли Ш. і К. проходили по вул. Глібова, вони безпідставно з хуліганських мотивів стали чіплятися до Ж. Грубо порушуючи громадський порядок і проявляючи явну неповагу до суспільства та особливу зухвалість, Ш. ножем, який був у нього, наніс чотири удари в ділянку грудей Ж. Продовжуючи хуліганські дії Ш. і К. збили потерпілого з ніг і почали бити його по голові та тулубу.

Ш. було засуджено за хуліганство, вчинене із застосуванням холодної зброї (ч. 4 ст. 296 КК України), за носіння холодної зброї (ч. 2 ст. 263 КК України) та за спричинення умисного тяжкого тілесного ушкодження (ч. 1 ст. 121 КК України). Адвокат оскаржив вирок суду, вважаючи, що його винесено з порушенням закону.

Чи підлягає скарга адвоката задоволенню?

Варіант. Ш. вчинив зазначені кримінально-протиправні дії о 00 год. 30 хв. наступного дня.

Задача 3.

П'ятнадцятирічний А. вступив у злочинну організацію та в її складі вчинив декілька умисних вбивств. А. було засуджено за ч. 1 ст. 255 (участь у кримінальних правопорушеннях, вчинюваних злочинною організацією) та п. 13 ч. 2 ст. 115 КК України (умисне вбивство, вчинене особою, яка раніше вчинила умисне вбивство).

Чи правильне рішення прийняв суд?

Задача 4.

Сімнадцятирічний Б. умовив тринадцятирічного Т. вчинити крадіжку чужого майна, що вони спільно і скоїли. Дії Б. суд кваліфікував як крадіжку, вчинену за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 185 КК України) та втягнення неповнолітнього у кримінально-протиправну діяльність (ч. 1 ст. 304 КК України).

Чи правильно суд дав оцінку діям Б.?

Чи може Б. нести кримінальну відповідальність за ч. 1 ст. 304 КК України?

Задача 5.

Чотирнадцятирічний М. прийшов в гості до свого знайомого Ш., де став вихвалитися шкіряною сумкою та золотим портсигаром. Коли Ш. запитав, де він взяв ці речі, М. відповів, що вкрав їх у батька з його шафи. Наступного дня Ш. пішов до уповноважених органів і повідомив про крадіжку М. У зв'язку з цим слідчим було розпочато кримінальне провадження за ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло).

Адвокат оскаржив рішення слідчого про відкриття кримінального провадження, вимагаючи його припинення.

Чи підлягає скарга задоволенню?

Задача 6.

К. був притягнутий до кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 122 КК України за те, що о 21 год. 50 хв. у вагоні трамвая безпричинно заподіяв складаним ножом поранення двом невідомим йому пасажиром, після чого

вискочив з вагона на ходу. Судово-психіатрична експертна комісія дійшла висновку, що К. страждає на гостре психічне захворювання в формі інфекційного психозу та під час інкримінованого йому діяння не міг усвідомлювати свої дії та керувати ними. Суд звільнив К. від кримінальної відповідальності, застосувавши до нього примусові заходи медичного характеру.

Чи правильне рішення прийняв суд щодо К.?

Задача 7.

Ф. прийшов додому в стані алкогольного сп'яніння. Настрій в нього був пригнічений. Вдома Ф. почав сваритися зі своєю співмешканкою Ш., а потім почав завдавати їй удари. З метою захисту Ш. схопила ніж і вдарила Ф. у груди, від чого останній помер.

Щодо Ш. було розпочато кримінальне провадження за ст. 118 КК України, однак під час досудового розслідування вона захворіла на психічне захворювання, у неї виник реактивний стан. За постановою суду, до Ш. були застосовані примусові заходи медичного характеру. Через один рік вона вилікувалася.

Чи підлягає Ш. кримінальній відповідальності?

Задача 8.

За грабіж В. було засуджено до чотирьох років позбавлення волі. Відбувши два роки покарання, він захворів на психічне захворювання, яке позбавило його можливості усвідомлювати свої дії та керувати ними. Пробувши два роки у психіатричному закладі, В. вилікувався та був направлений для відбування покарання.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 9.

До громадянина П. зайшов його товариш з пляшкою горілки. Хоча П. був сильно втомлений після нічного чергування, однак випив з товаришем 200 г горілки. Після цього П. раптово, без будь-якого приводу, став ламати меблі та

бити посуд. На спробу товариша зупинити його П. не реагував та продовжував руйнувати все навколо, під час чого завдав товаришу тяжке тілесне ушкодження.

Щодо П. було розпочате кримінальне провадження за ч. 1 ст. 121 КК України. Судово-психіатрична експертиза встановила, що П. перебував у стані патологічного сп'яніння.

Чи підлягає П. кримінальній відповідальності?

Задача 10.

Громадянин Я. у приймальні громадян Генеральної прокуратури України, будучи незадоволеним роз'ясненнями, які йому надала прокурор відділу з питань розгляду листів та прийому громадян В., повалив останню на підлогу та, приставивши їй до шиї складаний ніж, став давити, вимагаючи негайно виплатити йому грошову компенсацію. Останнє він аргументував тим, що виховувався у дитячому будинку та має складне життя. Після того, як на допомогу В. прибув охоронець, який відірвав від неї Я., останній схопив вазон із квітами, кинув його в потерпілу, внаслідок чого їй були заподіяні середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Комплексна психолого-психіатрична експертиза виявила у Я. ознаки олігофренії легкого ступеня дебільності з емоційно-вольовою недостатністю та схильністю до невротичних форм реагування та зазначила, що індивідуально-психологічні особливості П. істотно вплинули на його поведінку в ситуації правопорушення, суттєво обмежили здатність П. усвідомлювати свої дії та керувати ними.

У судовому засіданні В. свідчила, що коли вона давала роз'яснення Я. з приводу виплати йому грошової компенсації, вона звернула увагу на його незвичайний погляд, тому вийшла з кабінету, щоб покликати охоронця.

Суд визнав П. обмежено осудним і засудив його за ч. 2 ст. 345 КК України. Факт визнання П. обмежено осудним був врахований при призначенні йому покарання.

Чи правильне рішення прийняв суд?

Задача 11.

Громадянка Р., працюючи головним бухгалтером ТОВ «Десна», за попередньою змовою з продавцем відділу продуктів С., протягом двох місяців шляхом приписки неіснуючих касових ордерів викрала майно цього товариства на суму 58 тис. грн.

Вироком суду Р. і С. були засуджені до двох років позбавлення волі за заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем (ч. 2 ст. 191 КК України).

Чи правильне рішення прийняв суд?

Задача 12.

Громадянин Л., працюючи нічним сторожем в АТП № 89, за гроші в сумі 600 грн дозволив К. протягом місяця ставити свій особистий автомобіль на території стоянки цього підприємства. Щодо

Л. слідчий розпочав кримінальне провадження за одержання службовою особою неправомірної вигоди (ч. 1 ст. 368 КК України).

Чи правильним є рішення слідчого?

Задача 13.

Громадянка В. була засуджена за умисне вбивство своєї новонародженої дитини (ст. 117 КК України). У ході слідства було встановлено, що В. мала кримінально-протиправний умисел, спрямований на вбивство новонародженого під час пологів, задовго до їх настання. Вона намагалася приховати вагітність, нікому про неї не говорила, заперечувала її факт, продовжувала працювати, не оформлюючи декретної відпустки. Відчувши початок пологів, за допомогою ні до кого не звернувшись, сусіду по квартирі заборонила викликати швидку медичну допомогу і про майбутні пологи нічого повідомила. З метою позбавити життя новонароджену дитину В. двічі вдарила її по голові.

Прокурор подав апеляційну скаргу на вирок, вказавши, що дії В. треба кваліфікувати не за ст. 117 КК України, а за п. 2 ч. 2 ст. 115

КК України у зв'язку з тим, що В. під час пологів і відразу після них не перебувала в особливому психічному стані, який обмежував її здатність усвідомлювати свої дії та керувати ними.

Чи підлягає скарга прокурора задоволенню?

Задача 14.

Громадянин Н. був засуджений за умисне вбивство своєї співмешканки Д. за ч. 1 ст. 115 КК України. Під час досудового розслідування було встановлено, що між Н. і Д. виникла сварка через те, що остання пізно прийшла додому та сказала, що зустрічалася з колишнім співмешканцем. Під час сварки Н. вирішив убити Д. На кухні він узяв столовий ніж, повернувся в кімнату, зачинив двері кімнати на ключ, а потім завдав П. декілька ударів ножем, внаслідок яких потерпіла відразу ж померла.

Адвокат оскаржив обвинувальний вирок, вважаючи, що кримінальне правопорушення вчинено в стані сильного душевного хвилювання (фізіологічного афекту).

Чи підлягає скарга адвоката задоволенню?

Задача 15.

Громадянин Л., який хворів на алкоголізм, зі своїм знайомим Ц. спільно розпивали спиртні напої. Через деякий час між ними виникла сварка, в ході якої Л. декілька раз вдарив Ц. кулаком у груди та один раз металевим прутком по голові. Від отриманих тілесних ушкоджень Ц. помер.

Судово-психіатрична експертиза визнала Л. хворим на алкоголізм та зазначила, що під час інкримінованого йому діяння Л. був здатний усвідомлювати свої дії та керувати ними.

Л. було засуджено за вчинення умисних тяжких тілесних ушкоджень, що спричинили смерть потерпілого, а також до нього було застосоване примусове лікування.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 16.

К. разом з С. і П., перебуваючи у вагоні електрички, підійшли до двох жінок. К. почав до них чіплятися, потім в однієї з жінок відібрав гроші, годинник, проїзний квиток і вдарив її рукою в око.

У цей час С. вдарив іншу жінку і сказав, щоб вона віддала йому золоті сережки та годинник, що та й зробила. Після цього С. разом з товаришами пересіли на іншу електричку. Згодом С. був затриманий поліцією.

На судовому засіданні було встановлено, що С. перебуває на обліку у психіатра з приводу розумової відсталості легкого ступеня дебільності. Судово-психіатрична експертиза дійшла висновку, що в С. наявні ознаки олігофренії легкого ступеня дебільності, однак, під час вчинення інкримінованого йому діяння, він був здатний усвідомлювати свої дії та керувати ними.

С. було засуджено за грабіж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого. Адвокат оскаржив вирок суду, вважаючи, що С. треба визнати обмежено осудною особою та врахувати цю обставину при призначенні покарання, що, на думку адвоката, не було зроблено.

Чи підлягає скарга адвоката задоволенню?

Задача 17.

Повертаючись з роботи додому, Р. дорогою випив близько 200 г горілки та пива. Продовжуючи свій шлях, він заскочив у вагон трамвая, грубо порушував громадський порядок, відмовився контролерам заплатити штраф за безкоштовний проїзд, став грубо та цинічно лаятися, не хотів слідувати з ними до органу поліції, тому вдарив одного із зазначених контролерів і активно фізично їм протидівав. За допомогою іншого контролера він все ж таки з великими зусиллями був доставлений до органу поліції.

Судово-психіатрична експертиза визнала, що Р. не страждає психічним захворюванням та під час вчинення інкримінованого йому діяння був здатний усвідомлювати свої дії та керувати ними. Він лише перебував у стані сильного алкогольного сп'яніння. Р. було засуджено за ч. 3 ст. 296 КК України. Суд

призначив йому покарання у максимальному розмірі санкції, оскільки кримінальне правопорушення було вчинено за обтяжуючих обставин – у стані алкогольного сп'яніння.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 18.

Громадянин М. з друзями відпочивав у кафе, де вони вживали безалкогольні напої. Під час відпочинку К., скориставшись тимчасовою відсутністю М., щоб пожартувати підсипав у його склянку наркотичну речовину. Випивши вміст склянки, М. опинився в стані наркотичного сп'яніння. Повертаючись додому на машині, М., не зупинився на червоне світло світлофора, вчинив наїзд на пішохода.

М. було засуджено за порушення правил безпеки дорожнього руху, що спричинило потерпілому тяжке тілесне ушкодження, до восьми років позбавлення волі з позбавленням права керувати транспортними засобами на три роки. Такий розмір покарання суд мотивував тим, що М. вчинив кримінальне правопорушення у стані сп'яніння, тобто за обтяжуючих обставин.

Адвокат оскаржив вирок, вважаючи, що його винесено з порушенням закону.

Про яке порушення йде мова?

Задача 19.

Громадянка М., працюючи реалізатором ТОВ «Малютко». Будучи матеріально відповідальною особою, вона незаконно обернула на свою користь майно товариства, яке перебувало в її правомірному володінні, а саме 300 книг «Азбука для малят», на загальну суму 12 тис. грн. Після цього М. протягом 10 днів протиправно продавала ці книги невстановленим особам на ринку «Фестивальний», а отримані від їх продажу гроші витратила на власні потреби.

М. засудили за заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем (ч. 2 ст. 191 КК України). Адвокат оскаржив вирок, посилаючись на порушення закону.

Про яке порушення йде мова?

Задача 20.

Раніше засуджений за грабіж З., маючи на меті відкрито викрасти майно свого знайомого П. вступив у кримінально-протиправну змову з п'ятнадцятирічними Б. і Д., з якими розробив план вчинення кримінального правопорушення.

Відповідно до плану, З. повинен був привести свого знайомого

П. до будинку № 21 по вул. Північній для того, щоб П. продав йому свій мобільний телефон та ноутбук. У цей час за вказаною адресою їх мали чекати Б. і Д., які під приводом «попрохати закурити» в П. будуть до нього образливо чіплятися, після чого Б. повинен забрати мобільний телефон, а Д. – ноутбук.

Реалізуючи кримінально-протиправний план, З. привів П., в якого з собою в сумці був ноутбук, а в руці мобільний телефон за вказаною адресою.

Після цього до них підійшли Б. і Д., які відкрито, за попередньою змовою групою осіб, викрали майно П.

Б. і Д. засудили за ч. 2 ст. 186 КК України, а З. – за ч. 5 ст. 27 та ч. 2 ст. 186 КК України.

Чи правильним є рішення суду?

Тема § 1.9. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Задача 1.

Вкажіть, які з кримінальних правопорушень, передбачених розділом II «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи» Особливої частини КК України, характеризуються:

- а) умисною формою вини;
- б) необережною формою вини;
- в) змішаною формою вини.

Задача 2.

Х., прагнучи заволодіти майном перехожого О., пізно ввечері напав на нього та, погрожуючи складеним ножем, відібрав особисті речі громадянина – гаманець, куртку та портфель.

Розкрийте суб'єктивну сторону вчиненого Х. кримінального правопорушення.

Визначте ознаки інтелектуального та вольового моментів виду умислу, якими характеризується вина Х.

Задача 3.

Н., відчуваючи злість до Я., підмовив С. вистрелити в того з рушниці, переконуючи його, що рушниця заряджена тільки порохом і постріл лише налякає Я. Узявши рушницю, С. здійснив постріл, але зброя виявилася зарядженою картечкою, через що Я. було вбито.

Чи є вина в громадян Н. та С. щодо спричинення смерті Я.?

Якщо «так», то визначте форму та вид вини кримінальних правопорушень, які були вчинені Н. та С.

Якщо «ні», то на підставі чого?

Задача 4.

Задля охорони свого квітника електрик за фахом Т. загородив його непомітно сталевим дротом і підключив до електромережі. Один із сусідів Т.,

вмикаючи електричне освітлення вулиці, потрапив під напругу та був смертельно травмований.

Визначте форму та вид вини вчиненого Т. кримінального правопорушення.

Задача 5.

П., щоб помститися своєму знайомому Р., підпалив уночі його будинок. Він думав, що в будинку нікого нема, однак внаслідок цього загинуло дві особи.

Визначте форму і вид вини П. щодо підпалу та стосовно смерті людей.

Задача 6.

Н. і Ш. розпивали спиртні напої в квартирі останнього та вели бесіду між собою. Ввечері близько 23 год. 00 хв. господар відкрив вікна у кімнатах. У цей час внизу біля під'їзду мив автомобіль К., який дуже гучно включив музику в салоні своєї машини та не реагував на зауваження мешканців під'їзду. Обурений поведінкою К., Ш. схопив пляшку із залишками горілки і поціливі прямо в його голову. Такими діями К. були завдані середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Визначте психічне ставлення Ш. до того, що відбулося.

Варіант 1. Почувши дзвінок у двері та побоюючись дорікань з боку дружини, Ш. схопив недопиту пляшку горілки й викинув її через вікно попри те, що на вулиці були люди. Пляшка впала на голову одному з перехожих В., заподіявши йому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Варіант 2. Бесіда Н. і Ш. затягнулася до глибокої ночі. Ш. підійшов до вікна, побачив, що на вулиці начебто нікого не було, та викинув пляшку далеко вперед, заподіявши середньої тяжкості тілесні ушкодження водію таксі У., який повертався додому з роботи.

Варіант 3. Почувши дзвінок у двері, Ш. швидко сховав пляшку на підвіконні та пішов відкривати двері дружині. Від протягу вікно раптово зачинилося і пляшка впала донизу. Мешканцю Ю., який у цей час перебував під вікнами будинку, були заподіяні середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Задача 7.

Ф., під час тривалого відрядження свого чоловіка, завагітніла від знайомого по роботі. Приховуючи свою вагітність, Ф. постійно нервувала. Народивши у себе вдома дитину, вона одразу задушила її.

Розкрийте суб'єктивну сторону вчиненого Ф. кримінального правопорушення.

Визначте ознаки інтелектуального та вольового моментів виду умислу, якими характеризується вина Ф.

Варіант. Через три дні після народження дитини Ф. зателефонував її чоловік та повідомив про своє прибуття. Побоюючись розправи з його боку, Ф. втопила дитину в ставку.

Задача 8.

У Ж. склалися неприємні сусідські стосунки з сім'єю К., яка свого часу повідомила у поліцію про вчинене ним незаконне полювання. Крім цього, К. неодноразово робила Ж. зауваження у зв'язку з порушенням ним громадського порядку. Якось увечері він взяв мисливську рушницю та підійшов до будинку К. Помітивши у заштореному вікні обриси людської фігури і, вважаючи, що це хтось з подружжя К., Ж. прицілився та вистрелив. Вбитим виявився гість К. – О., який у цей час був у них вдома. Ж. було засуджено за необережне вбивство О. та замах на умисне вбивство К.

Чи правильним є рішення суду?

Визначте психічне ставлення Ж. до того, що відбулося.

Задача 9.

На кондитерську фабрику завезли два вагони цукру-сирцю у мішках. Стояла суха сонячна погода й директор фабрики наказав вивантажити товар на заасфальтований майданчик під відкритим небом. Будь-яких вказівок щодо додаткового облаштування мішків із цукром він не давав. Наступного дня зненацька пішла сильна злива та багато цукру разом з водою зміло в каналізацію. Внаслідок цього діяння фабрики були заподіяні тяжкі наслідки.

Визначте психічне ставлення директора фабрики до вчиненого ним кримінального правопорушення.

Задача 10.

Колона автобусів з людьми дуже повільно рухалася вулицями міста у супроводі працівників патрульної поліції. Водій Г. дістав мобільний телефон і почав дивитися новини в Інтернеті, не помітивши різкої зупинки транспортного засобу, що їхав попереду. Через це, одному з пасажирів автобусу, яким керував Г., були завдані середньої тяжкості ушкодження.

Визначте форму та вид вини вчиненого Г. кримінального правопорушення.

Назвіть ознаки інтелектуального та вольового моментів наявного у Г. виду вини.

Задача 11.

Д. застав свою дружину в себе вдома з Ю. під час статевих зносин. Сильно обурений такою сценою, він у розпачі кілька разів щосили вдарив Ю. по голові дерев'яним стільцем, що стояв поруч. Заподіяні Ю. тілесні ушкодження виявилися несумісними з життям.

Розкрийте суб'єктивну сторону вчиненого Д. кримінального правопорушення. Визначте ознаки інтелектуального та вольового моментів умислу, якими характеризується вина Д.

Задача 12.

М., під час будівництва гаражу розмішував вапняний розчин ручкою в гумовій рукавиці. Діти, що гралися за низькою огорожею поруч, почали його дратувати. Щоб прогнати їх, він махнув рукою в їх бік. При цьому залишки вапняного розчину злетіли з його рукавиці та потрапили в око хлопчика, заподіявши хімічний опік очей. Згідно з висновком судово-медичної експертизи, ці ушкодження були визнані тяжкими.

Визначте форму та вид вини вчиненого М. кримінального правопорушення.

Задача 13.

З метою заволодіння комп'ютерною технікою озброєний обрізом П. проник до будинку однієї з міських телерадіокомпаній, обеззброїв і зв'язав охоронця, засунувши йому в рот великий кляп. Кляп перекрив дихальні шляхи та охоронець від цього помер.

Охарактеризуйте суб'єктивну сторону вчиненого П. кримінального правопорушення та визначте його ставлення до вчиненого ним діяння та його наслідків.

Задача 14.

Б. незаконно публічно вжив наркотичні засоби, а потім сів у свій автомобіль та поїхав геть. Керуючи автомобілем у стані наркотичного сп'яніння, він порушив правила дорожнього руху та здійснив наїзд на пішохода О. Потерпілий одразу помер на місці події.

Визначте психічне ставлення Б. до вчинених ним кримінальних правопорушень.

Задача 15.

Під час розбою потерпілому Ч. було заподіяно тяжке тілесне ушкодження. Внаслідок втрати великої кількості крові він помер. Підозрюваний Є. на допиті показав, що він не хотів вбивати Ч., а тільки завдав удар фінським ножом у живіт задля того, щоб останній не міг чинити опору.

Визначте форму та вид вини Є. щодо вчинених ним кримінальних правопорушень.

Який мотив і мета розбою?

Задача 16.

Ф. виготовив саморобний пістолет та одного разу вирішив продемонструвати його якісні властивості друзям. Для цього всі вони пішли до лісу. Там, Ф. запропонував своєму другові стати біля дерева, а сам

почав цілитися з п'яти метрів таким чином, за його словами, щоб останній почув посвист кулі. Проте куля влучила в плече З. і завдала йому тяжке тілесне ушкодження.

Визначте психічне ставлення Ф. до вчинених ним виготовлення, зберігання і носіння вогнепальної зброї та до поранення З.

Задача 17.

Громадянину Є. замовили за винагороду вбивство приватного підприємця У. Спланувавши вбивство, Є. чекав підходящого моменту. Одного разу він наблизився до У., який стояв у колі охоронців та інших людей, та кинув усередину гранату. Від вибуху гранати загинули приватний підприємець У., один охоронець та одна стороння особа.

Розкрийте суб'єктивну сторону вчинених Є. кримінальних правопорушень.

Задача 18.

Тренер з плавання Ш. займалася у басейні з групою новачків – учнів молодших класів школи. Діти зі спеціальними дощечками у руках плавали уздовж позначених буйками доріжок. Раптом у Ш. задзвонив мобільний телефон і щоб поговорити, вона відійшла на відстань від групи своїх вихованців. Через кілька хвилин почулися голосні крики дітей, які кликали на допомогу. Кинувшись у воду тренер іншої групи підняв з дна басейна дівчинку, що потонула. Після надання першої медичної допомоги, дитину негайно було доставлено до реанімаційного відділення лікарні, однак врятувати її не вдалося.

Чи повинна Ш. відповідати за смерть дівчинки?

Якщо «так», то визначте психічне ставлення Ш. до вчиненого нею діяння.

Якщо «ні», то на підставі чого?

Задача 19.

Робітник одного колективного підприємства вийшов на роботу в стані сильного алкогольного сп'яніння. Щоб уникнути дорікань керівництва та

відпочити після безсонної ночі, він зарився в зерно та заснув. У цей час водій самоскида Т. привіз на тік пшеницю. Не побачивши перепон, Т. почав здавати машиною до бурту, внаслідок чого задавив робітника, який спав у зерні.

Чи винний у тому, що сталося, водій самоскида Т.?

Якщо «так», то визначте форму і вид його вини.

Якщо «ні», то на підставі чого?

Задача 20.

Під час обробних робіт багатоповерхового будинку маляр Л. вирішив пожартувати над іншою робітницею О. Він підхопив її та підняв над відкритою платформою ліфта. Не втримавши рівноваги він випустив робітницю, котра, на підставі висновку судово-медичної експертизи, отримала тяжке тілесне ушкодження.

Визначте форму та вид вини Л.

Тема § 1.10. Стадії вчинення кримінального правопорушення

Задача 1.

О., маючи намір на умисне заподіяння смерті своєму чоловіку Л., на ґрунті неприязних з ним стосунків познайомилась з Б., який за 40 тис. грн погодився виконати її прохання та вбити Л. Тоді О. передала Б. 20 тис. грн завдатку за виконання замовлення, фотокартку Л. та повідомила місце можливого його перебування та номерні знаки автомобіля. Однак вбивство вчинено не було, оскільки Б. був працівником поліції, що діяв з метою викриття злочинної діяльності О.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 2.

Д., з метою вчинення крадіжки чужого майна, шляхом вільного доступу проник до охоронюваної території тракторної бригади ТОВ «Акрос», де, використовуючи різак по металу, таємно вилучив із приміщення тракторної бригади прогін для кран-балки довжиною 12 метрів, але був затриманий працівниками поліції безпосередньо під час вчинення злочину. Потенційна шкода, яка могла бути завдана ТОВ «Акрос», оцінена на суму 7 тис. грн.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 3.

П., бажаючи вчинити крадіжку, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння та використовуючи саморобний пристрій, відчинив вхідні двері та проник до продуктового магазину. Перебуваючи в приміщенні, П. був затриманий власником магазину.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 4.

І., перебуваючи в приміщенні магазину «Зара», намагалася таємно викрасти шкіряну жіночу куртку вартістю 12,8 тис. грн, одягнувши її під своє

пальто. Вийшовши з магазину, вона пройшла з десятків метрів, але була помічена та зупинена охоронцем цього ж магазину, який повертався з перерви на роботу та побачив, що з-під її одягу стирчить фірмовий лейбл. Він попросив І. пройти до магазину, де її затримав наряд поліції.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 5.

Т., скориставшись зайнятістю продавця магазину косметики, поклала у власну жіночу сумочку основу під макіяж вартістю 400 грн, рідку помаду для губ вартістю 700 грн, три пілочки для нігтів вартістю 160 грн кожна, ножиці вартістю 650 грн. При виході з магазину спрацювала сигналізація і Т. була затримана охоронцями магазину.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 6.

А., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, вирішив зґвалтувати літню громадянку В. Задля цього він проник на територію домоволодіння, де проживала В., та, використовуючи справжній пістолет «ГТ», який носив із собою, наніс удар рукояткою в обличчя потерпілій, збивши її з ніг. Сівши на неї зверху, А. почав наносити удари кулаком в різні частини тіла В. Потерпіла чинила опір і голосно кричала. Побойуючись бути затриманим, А. залишив подвір'я.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив А.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 7.

П., гуляючи парком, знайшов поліетиленовий пакет з набоями в кількості 1500 одиниць до малокаліберної рушниці та приніс його додому, де і зберігав. Згодом, маючи на меті збути їх, П. направився до пункту прийому металобрухту. Він намагався продати або обміняти їх на продукти харчування та спиртне, але був затриманий працівниками поліції. Згідно висновку

балістичної експертизи вилучені патрони є бойовими припасами до нарізної спортивної та промислово-мисливської вогнепальної зброї, калібру 5,6 мм.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив П.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 8.

Х. для власного вживання придбав у невстановленої слідством особи наркотичний засіб. Увечері цього ж дня поведінка Х. викликала підозру у працівників митних органів при проходженні ним митного контролю в міжнародному пункті пропуску «Конотоп» Сумської митниці. У процесі особистого огляду й огляду речей Х. було виявлено та вилучено скляну пляшку з речовиною темного кольору. Згідно висновку хімічної експертизи, дана речовина є особливо небезпечним наркотичним засобом – опієм ацетильованим, в перерахунку на суху речовину, вагою 120 г.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив Х.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 9.

Ф., перебуваючи у приміщенні магазину «Екомаркет» таємно викрав три пачки печива вартістю 45 грн кожна, завдавши своїми діями матеріальної шкоди на суму 135 грн.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 10.

К., з метою заволодіння чужим майном, на 37 км автомобільної дороги М-30 сполученням Київ – Чоп за допомогою ножиць по металу позрізав алюмінієві дорожні знаки. Своїми діями державному підприємству Київоблавтодор К. заподіяв збитки на суму 85 тис. грн.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 11.

Між Л. та П., які розпивали спиртні напої в літній кухні помешкання Л., виникла сварка, в ході якої Л. замкнув П. у погребі та тримав останнього дві доби, поки не пройшла образа.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 12.

Ш., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння та грубо порушуючи громадський порядок, підійшов до М., наступив йому на взуття, спровокував сварку, в ході якої наніс удар кулаком в щелепу, зламавши її та заподіявши М. тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив М.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 13.

Д., перебуваючи у своєму житловому будинку з громадянкою Р., забажав вступити з нею в статевий зв'язок. Коли він повалив Р. на підлогу, вона закричала, що є неповнолітньою. Усвідомивши, що може бути притягнутим до кримінальної відповідальності за зґвалтування неповнолітньої, Д. припинив свої дії.

Чи є в діях Д. добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні?

Якщо є, то на якій стадії вчинення умисного кримінального правопорушення вона відбулася?

Задача 14.

П., працюючи у відділі конструкторського бюро проектного інституту з С., знала, що остання отримала премію в сумі 10 тис. гривень і поклала їх до себе в сейф. Вирішивши викрасти цю суму під час обідньої перерви, скориставшись моментом, коли у відділі нікого не було, не помітивши в дверях громадян У. та

П., котрі спостерігали за її діями, за допомогою підбору ключа відкрила сейф С., взяла з нього гроші та попрямувала до виходу, де була затримана С.

Визначити стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Варіант. П. була затримана на автобусній зупинці, коли вийшла з приміщення відділу (інституту).

Задача 15.

Л., перебуваючи в позашлюбних стосунках із М., попередньо домовилась з ним про вчинення вбивства її чоловіка Д. Як потім повідомила Л., стосунки були напружені, а у разі розірвання шлюбу, все майно залишалось Д. Увечері, в під'їзді будинку, де мешкало подружжя Л. і Д., М. наніс п'ять ударів важким предметом по голові чоловікові, зовнішньо схожому на Д. Від нанесених травм чоловік помер. Потім з'ясувалося, що потерпілим виявився випадковий громадянин Т.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив М.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 16.

Пізно ввечері З., скориставшись відсутністю відвідувачів у кафе, погрожуючи мисливським ножом, який носив із собою, вчинив напад на касира Ш., прагнучи заволодіти виручкою у касі, однак грошей там не виявилось. Після такої невдачі З. швидко вибіг з кафе та зник у невідомому напрямку.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив З.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 17.

Між Г. та Д. під час розпивання на вулиці алкогольних напоїв виникла сварка на ґрунті особистих неприязних стосунків. Згодом сварка переросла в бійку, під час якої Г. вихопив складаний ніж та зі словами «Я тебе вб'ю» наніс

удар цим ножем у ліву частину грудної клітини, заподіявши колото-різану рану спини. Після виклику карети швидкої допомоги кимось із перехожих життя Д. було врятовано.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив Г.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 18.

К., запропонувала М., за 3 тис. доларів США вбити її чоловіка, на що останній погодився. Після чого К. передала М. гроші, фотокартку чоловіка та вказала на можливе місце його знаходження. Увечері цього ж дня М. зустрів чоловіка К., дістав пістолет і двічі натиснув на спусковий гачок, але постріли не відбулися, тому що патрони були відвологлими.

Чи можна вважати дії К. та М. закінченим кримінальним правопорушенням?

Скільки кримінальних правопорушень вчинив М.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

Задача 19.

Ш. та П. попередньо домовились про вчинення крадіжки. Вони мали інформацію, що в сейфі, розташованому в кабінеті бухгалтера підприємства, де вони працювали, знаходяться грошові кошти на суму 290 тис. грн. Проникнувши до кабінету та відкривши двері сейфу вони виявили, що сейф порожній.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Задача 20.

Т. та А. вирішили викрасти автомобіль «Ауді», що належав Ж. Уночі вони шляхом підбору ключів відкрили ворота металевого гаражу, але приміщення виявилось порожнім. Після чого Т. та А. викрали комплект зимової гуми вартістю 26 тис. грн.

Визначити стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Чи є в діях Т. та А. добровільна відмова від вчинення незаконного заволодіння транспортним засобом?

Тема § 1.11. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Задача 1.

Студенти політехнічного університету В., С. та Р. домовились про викрадення грошових коштів з рахунків громадян з використанням електронно-обчислювальних машин. Із цією метою В. та Р. співпрацювали з працівниками кількох банків К. і Ч., які надавали їм інформацію, що стосувалася рахунків вкладників банку. Після цього, С., користуючись своїми знаннями у сфері комп'ютерних технологій, переводив грошові кошти з таких рахунків на власний рахунок та рахунки В. та Р.

Які ознаки співучасті характеризують кримінально протиправну діяльність згаданих осіб?

Задача 2.

Маючи не зняту та не погашену судимість за вчинення крадіжок, А. і Л. знову вчинили чотири крадіжки з проникненням у житло, в ході яких заволоділи грошима у розмірі понад 390 тис. гривень, коштовностями та цінними речами.

Про яку форму співучасті у кримінальному правопорушенні йдеться?

Задача 3.

В. запропонував неповнолітнім К. (14 років) та І. (15 років) вчинити крадіжку з магазину електронної техніки. Вночі, під'їхавши до магазину, В. залишився на вулиці біля автомобіля, а К. та І. розбили скло у вікні, проникли в приміщення магазину, звідки винесли два телевізори та десять мобільних телефонів і віддали їх В. Після цього В. продав викрадене на ринку за 130 тис. грн, і через декілька днів віддав К. та І. по 10 тис. грн кожному.

Визначте форму співучасті у кримінальному правопорушенні та види співучасників.

Задача 4.

М., знаючи, що його знайомі П. та О. займаються викраденням автомобілів, при зустрічі пообіцяв, що придбає у них викрадений автомобіль марки «Лексус». Через тиждень П. запропонував М. придбати в нього за ціною значно нижчу за ринкову викрадений автомобіль марки «Лексус».

Визначте форму співучасті у кримінальному правопорушенні та види співучасників.

Чи можна говорити про те, що у даному випадку йдеться про причетність до кримінального правопорушення?

Задача 5.

Ф., бажаючи стати одноособовим власником фірми, вирішив позбутися своїх двох партнерів по бізнесу. Він зустрівся зі своїм знайомим К., керівником охоронної фірми, якому розповів про свої наміри. К. пообіцяв допомогти вбити цих партнерів по бізнесу за грошову винагороду у розмірі 30 тис. доларів США. Ф. віддав К. обумовлену суму грошей, передав йому фото своїх компаньйонів та інформацію про їх місце роботи й проживання. Наступного дня К. викликав до себе в офіс двох своїх підлеглих В. та С. і запропонував їм вбити бізнесменів протягом тижня, при цьому місце та спосіб кримінального правопорушення вони мали обрати на свій власний розсуд. Незабаром В. і С. встановили вибуховий пристрій у службовому автомобілі фірми. В результаті вибуху загинули обидва партнери по бізнесу Ф., а також водій фірми та два випадкових перехожих.

Визначте роль кожного із співучасників у вчиненні кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень).

Задача 6.

З метою вчинення крадіжки Д., О. та Р. проникли через вікно до квартири громадянки М. Коли вони виходили з помешкання з викраденими речами, то до приміщення зайшла сімдесятирічна господиня. Д. миттєво вихопив з кишені мисливського ножа та вдарив жінку в живіт. Остання від отриманого поранення померла на місці.

Визначте роль кожного із співучасників у вчиненні кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень).

Задача 7.

Б. домовився з громадянином іноземної держави П. про збут в Україні наркотичних засобів. Отримавши від останнього 70 г героїну, Б. передав його студентам одного із закладів вищої освіти К., В. та А. для подальшої реалізації серед знайомих. Ці троє студентів, розділивши героїн на однакові дози, почали продавали його студентам закладів освіти міста.

Визначте форму співучасті у кримінальному правопорушенні та види співучасників.

Задача 8.

Л. запропонувала раніше судимому за вимагання У. вчинити викрадення ювелірних виробів із квартири її колеги по роботі Ф., на що той погодився. Вони разом прийшли до квартири Ф., потім Л. подзвонила у двері, а У. сховався. Коли Ф. відчинила двері, У. заскочив у квартиру, а Л. залишилася у під'їзді будинку. У. декілька разів вдарив Ф. по голові кастетом, потім, долаючи опір потерпілої, згвалтував її та, взявши з квартири гроші й ювелірні вироби, залишив помешкання. Про те, що він заподіяв тілесні ушкодження Ф. та згвалтував її, У. нічого не сказав Л. Внаслідок удару по голові Ф. втратила велику кількість крові та померла за годину.

Визначте форму співучасті у кримінальному правопорушенні та види співучасників.

Чи був у діях У. ексцес виконавця?

Задача 9.

Б., маючи намір викрасти з приміщення фірми комп'ютери та ксерокс, попрохав свого друга С. допомогти йому в цьому. Приїхавши вночі до будівлі фірми на автомобілі С., вони вийшли із салону. Проте С. відмовився йти далі

разом з Б. і вчиняти крадіжку, відповівши, що він буде чекати його тут. Б. виніс з приміщення фірми техніку та разом із С. вони завантажили її до салону автомобіля. У подальшому Б., після продажу викраденої техніки, розрахувався з С. за витрачене пальне.

Чи вчинене це кримінальне правопорушення у співучасті?

Якщо наявна співучасть у кримінальному правопорушенні, то визначте її форму та види співучасників.

Задача 10.

Ж. домовилася з раніше судимим за вбивство Г., що останній уб'є її чоловіка. Також вони визначилися із сумою винагороди за вчинення цього кримінального правопорушення: половину грошей Ж. надасть Г. одразу, а іншу половину – після вчинення вбивства. Г. зустрів чоловіка Ж. у під'їзді будинку та пострілом з пістолета у голову вбив його.

Визначте форму співучасті у кримінальному правопорушенні та види співучасників.

Задача 11.

К. познайомився з трьома малолітніми Х., Б. та Ш., які втекли з дому та займалися жебрацтвом. К. надав їм їжу та одяг, а потім умовив їх вчиняти крадіжки з магазинів. У той час, коли К. відволікав увагу продавців-консультантів, звертаючись до них з різними питаннями, Х., Б. та Ш. одягали на себе та ховали під одягом різні речі, вчиняючи в такий спосіб їх крадіжку з магазину. Протягом місяця малолітні обікрали вісім магазинів. Викрадені товари вони віддавали К., який їх реалізовував на ринку, незначну частину грошей він віддавав малолітнім та купував їм продукти харчування.

Чи можна за таких умов говорити про співучасть зазначених осіб у вчиненні кримінальних правопорушень?

Ким у даному випадку є К.?

Задача 12.

Завідуючий складом побутової техніки Д. запропонував Б. та Р. вчинити крадіжку телевізорів і ноутбуків зі складу, пообіцявши відключити сигналізацію та залишити відімкнутими двері приміщення. Б. та Р. погодились на цю пропозицію. Про домовленість вчинити крадіжку Д. розповів своїй дружині, яка переконала останнього відмовитись від вчинення кримінального правопорушення. Д. погодився на умовляння дружини. Ввечері він як завжди включив сигналізацію та закрив приміщення, про що негайно повідомив Б. та Р. Однак ті не відмовились від наміру вчинити крадіжку та, зламавши замки, швидко винесли з приміщення складу телевізор та чотири ноутбуки.

Визначте роль Д., Б. і Р. у вчиненому кримінальному правопорушенні.

Чи наявна у діях Д. добровільна відмова у вчиненні кримінального правопорушення?

Варіант. Д. не повідомив Б. і Р. про свою відмову від участі в кримінальному правопорушенні та про те, що він не буде виконувати обіцяні дії.

Задача 13.

С., К., Р., Д. та Ч. створили кримінальну групу, учасники якої шляхом погроз та насильства примушували підприємців платити їм частину своїх прибутків. Для прикриття своєї кримінально протиправної діяльності С. зареєстрував охоронну фірму, а К., Р. та Д. були її працівниками.

С., який був директором фірми, керував кримінально протиправною діяльністю групи: визначав, яким чином буде відбуватись вимагання коштів; здійснював контроль над надходженням коштів та їх витрачанням; підшукував нових учасників групи тощо. К. та Р. спілкувались з підприємцями, яким погрожували насильством, а Д. з іншими учасниками групи регулярно забирали гроші у жертв вимагання.

Ч., будучи працівником органів доходів і зборів, дізнавався про отримані прибутки платниками податків і передавав цю інформацію С., який за

цими даними вирішував, хто з підприємців буде наступною жертвою кримінального правопорушення.

Визначте форму співучасті у кримінальному правопорушенні та види співучасників.

Задача 14.

В., Р. та П. домовились убити свого товариша по бізнесу Т., який заважав їм «відмивати» кошти, здобуті злочинним шляхом. На спільні гроші вони замовили вбивство Т., однак вбивця не зміг позбавити життя Т. у зв'язку з тим, що був затриманий поліцейськими за раніше вчинене кримінальне правопорушення. Дізнавшись про те, що вбивство не відбулося, спільники наступних спроб вбити Т. не зробили.

Чи підлягають В., Р. та П. кримінальній відповідальності?

Якщо «так», то на яких підставах?

Задача 15.

В. створив організовану групу (до її складу також увійшли А., Б., С., Ж.), учасники якої займалися незаконним заволодінням транспортних засобів. Члени групи відслідковували автомобілі іноземного виробництва представницького класу, відключали на них сканером сигналізацію, заволодівали ними, переправляли їх за межі території України, підробляли документи на транспортні засоби та потім продавали на ринках країн близького зарубіжжя. Під час одного з епізодів власник автомобіля Г. побачив, що невідомі заволодівають його транспортним засобом і намагався їм перешкодити. Член організованої групи А. вбив Г. у присутності інших її учасників. Організатору групи В. про факт вбивства не було повідомлено.

Чи підлягає В. кримінальній відповідальності за вбивство?

Задача 16.

Ч., посварившись з Г. та його друзями, розповів про конфлікт своєму брату Ю. та разом із ним повернувся на місце події. Ю. взяв із собою ніж, про що Ч.

не знав. Підійшовши до хлопців, що сиділи на лавці, Ч. вдарив кулаком в обличчя одного з них, яким виявився І. Розпочалася бійка, у процесі якої Ю. двічі вдарив Г. ножем у груди, а потім поранив З. У цей час Ч. завдав кулаками ударів пораненому Г. Від отриманих ножових поранень Г. у лікарні помер.

Визначте роль кожного із співучасників у вчиненні кримінального правопорушення.

Задача 17.

Ш. підбурих неповнолітніх К. та Г. вчиняти крадіжки з квартир громадян на перших поверхах будинків. При цьому К. або Г. проникали до квартир через кватирки вікон і потім передавали викрадені речі Ш. На час вчинення крадіжок К. і Г. не виповнилося 14 років.

Чи можна за таких умов говорити про співучасть у кримінальному правопорушенні?

Ким у даному випадку є Ш.?

Задача 18.

До О., який ремонтував власний автомобіль, підійшли троє підлітків і запитали чи не купить він у них за зниженими цінами колеса до автомобіля. О. погодився. Після цього підлітки вночі зняли колеса з чужого автомобіля, а наступного дня принесли їх О., одержавши за це обумовлену суму грошей.

Чи можна за таких умов говорити про співучасть у кримінальному правопорушенні?

Якщо «так», то визначте форму співучасті у кримінальному правопорушенні та види співучасників.

Задача 19.

Працівник геологорозвідувальної служби П. під час полювання помітив на світанку, що в кущах поблизу селища щось велике ворухнеться. Вважаючи, що то ведмідь, він побіг до будинку, розбудив Ж. і повідомив йому про це. Вони

взяли рушниці, підкралися до берега річки та здійснили постріли в кущі, звідки чути було тріск гілок. Пострілом з рушниці, яка належала П., був убитий К., котрий там випадково перебував, а куля з рушниці Ж. не зачепила К.

Чи можна за таких умов говорити про співучасть у кримінальному правопорушенні?

Визначте роль П. і Ж. у вчиненні кримінального правопорушення.

Варіант. Унаслідок того, що рушниці П. та Ж. були новими й раніше з них постріли не здійснювалися, судовою експертизою не встановлено з чиєї рушниці було вбито К.

Задача 20.

Водій А. віз директора заводу Р. на вокзал. Через несправність у двигуні вони зупинилися на півгодини. Пішов дощ. Побояючись запізнитися на потяг, Р. наказав водієві їхати дуже швидко. Внаслідок перевищення швидкості на мокрому асфальті А. не впорався з керуванням при повороті, виїхав на тротуар і збив пішохода Д., який від заподіяних тілесних ушкоджень помер на місці пригоди.

Чи можна за таких умов говорити про співучасть у кримінальному правопорушенні?

Визначте роль А. і Р. у вчиненні кримінального правопорушення.

Варіант. Р. лише натякнув А., що можна було б їхати швидше.

Тема § 1.12. Множинність кримінальних правопорушень

Задача 1.

І. організував озброєну групу в складі п'яти осіб. Протягом 6 місяців вони здійснювали напади на інкасаторські машини з метою заволодіння грошима. Допомігав їм в отриманні інформації про рух автомобілів інспектор патрульної поліції К. Переховував злочинців Г., який раніше був засуджений за крадіжку та грабіж.

Визначте вид множинності кримінальних правопорушень.

Задача 2.

Громадянин П. знайшов посвідчення та спеціальний жетон поліцейського. Під виглядом поліцейського він разом з В. і К. увійшли в оселю підприємця Д. і почали вимагати повернути державі начебто вкрадені останнім грошові кошти. Після отримання грошей вони побили Д. (заподіяли тяжкі тілесні ушкодження) та заволоділи його телевізором, відеокамерою, мобільним телефоном і коштовностями. Через місяць вони таємно проникли до квартири Д. та викрали різні коштовності.

Визначте вид множинності кримінальних правопорушень.

Задача 3.

Раніше судимий за бандитизм К. разом з І. таємно проникли до кафе. Викравши 3 пляшки горілки вони пішли в дитячий садок та розпили їх. Через 2 год. ці громадяни знову повернулись до кафе та заволоділи ще 2 пляшками коньяку та музичним центром. Під час залишення приміщення їх намагався затримати поліцейський у форменому одязі, який випадково проходив повз кафе. Заподіявши останньому середньої тяжкості тілесні ушкодження, злодії втекли.

Чи має місце множинність кримінальних правопорушень?

Якщо «так», то визначте її вид.

Задача 4.

К., працюючи на машинобудівному заводі, підмовив С. та Л. виносити із заводу різні запчастини та збувати їх на ринку. Для прикриття своєї злочинної діяльності вони відкрили фірму та, оформивши документи на дружину С., почали відраховувати певні суми грошей головному інженеру заводу та працівникові охорони Б. Займаючись такою кримінально протиправною діяльністю протягом року та не сплачуючи податки, вони своїми діями заподіяли державі збитки на суму 1 млн. 300 тис. грн

Чи є в діях винних осіб множинність кримінальних правопорушень?

Якщо «так», то визначте її вид.

Задача 5.

І. вирішив убити свою дружину та для цього підмовив за винагороду свого знайомого Р., який раніше був судимий за умисне вбивство. Отримані гроші, Р. залучив до цієї справи ще трьох осіб, які протягом року вчиняли в місті крадіжки з квартир. Одного дня злодії увірвалися до квартири І. та вбили дружину І. та її коханця.

Визначте вид множинності кримінальних правопорушень.

Задача 6.

Уповноважена особа Р. протягом двох років за грошову винагороду допомагала зменшувати суми податкових платежів підприємцю Т. Дізнавшись про махінації цих осіб, підприємець Г. почав вимагати від підприємця Т. 5 тис. доларів США. Домовившись між собою, Р. і Т. доручили раніше судимому за розбій А. вбити Г. При спробі реалізувати злочинну мету за допомогою вибухівки А. заподіяв Г. лише легкі тілесні ушкодження. Через тиждень він реалізував свій умисел, вбивши Г. в лікарні. При цьому було поранено 5 хворих осіб, які знаходились в одній палаті з Г.

Визначте вид множинності кримінальних правопорушень у діях Р., Т. і А.

Задача 7.

К. був затриманий на митниці під час спроби перевезти валізу із старовинними іконами. У ході розслідування було встановлено, що К. раніше притягувався до кримінальної відповідальності за контрабанду, оскільки незаконно перевозив іноземну валюту через митний кордон України.

Чи мала тут місце множинність кримінальних правопорушень у діях К.?

Задача 8.

Неповнолітній С. вночі написав на будинку слова нецензурного змісту та намалював непристойні малюнки. Слідчий відкрив кримінальне провадження за ч. 1 ст. 296 КК України. Суд звільнив С. від кримінальної відповідальності і застосував до нього, згідно ст. 105 КК України, такий виховний захід, як застереження. Прокурор оскаржив таке рішення, посилаючись на повторне вчинення особою таких дій.

Чи підлягає скарга прокурора задоволенню?

Задача 9.

К. було притягнуто до кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 152 КК України. Під час розслідування кримінального провадження у К. розвинувся реактивний психоз. Згідно з висновком судово-психіатричної експертизи К. потребував застосування примусових заходів медичного характеру. У зв'язку з цим, суд своєю постановою звільнив його від кримінальної відповідальності та застосував до нього примусовий захід медичного характеру – поміщення в психіатричну лікарню. Після трьох років лікування К. був звільнений і після цього знову вчинив зґвалтування. Слідчий кваліфікував його дії за ч. 2 ст. 152 КК України як зґвалтування, вчинене повторно.

Чи правильним є рішення слідчого?

Задача 10.

За вбивство К. було засуджено за ч. 1 ст. 115 КК України до 10 років позбавлення волі. Через п'ять місяців після вступу вироку у законну силу К.

втік із кримінально-виконавчої установи. Через 5 років його затримали після нового вбивства.

Визначте вид множинності кримінальних правопорушень.

Задача 11.

Вироком суду К. засуджено за ч. 3 ст. 296 КК України за хуліганство, вчинене особою раніше судимою за хуліганство. Адвокат К. подав скаргу, в якій вказав, що в діях його клієнта відсутній рецидив кримінальних правопорушень, тому що раніше (у 2000 р.) він був засуджений за ч. 1 ст. 206 КК України (редакція до 1 вересня 2001 р.), яка відсутня в чинному Кримінальному кодексі.

Чи правомірною є скарга адвоката?

Задача 12.

П'ятнадцятирічний П. був притягнутий до кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 296 КК України. За ст. 47 КК України його було передано на поруки педагогічному колективу його школи.

Через шість місяців П. знову вчинив хуліганські дії, передбачені ч. 1 ст. 296 КК України.

Чи є в діях П. повторність кримінальних правопорушень?

Варіант. Через рік П. знов учинив хуліганські дії, передбачені ч. 2 ст. 296 КК України.

Задача 13.

Г., перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, вчинив на вулиці вбивство фінським ножом випадкового перехожого. Злякавшись кримінальної відповідальності він заховав труп у підвалі багатоповерхового будинку і підпалив сміття, що знаходилось у тому приміщенні. Внаслідок пожежі П., який жив у підвалі задихнувся від диму.

Чи є в діях Г. повторність кримінальних правопорушень?

Задача 14.

Р., керуючи автомобілем із перевищенням швидкості, вчинив наїзд на громадянина У., якому були заподіяні середньої тяжкості тілесні ушкодження. Побоюючись відповідальності, Р. зник з місця пригоди. Під час втечі Р. не впорався з керуванням свого автомобіля, який зіткнувся із маршрутним таксі. Двоє громадян загинуло на місці, а третій отримав тяжке тілесне ушкодження.

Визначте вид множинності кримінальних правопорушень.

Задача 15.

К. був засуджений за ч. 2 ст. 185 КК України на чотири роки позбавлення волі. Адвокат подав скаргу, аргументуючи неправомірність рішення суду тим, що його клієнт вчинив крадіжку вперше, а вказівка суду на вчинене раніше викрадення холодної зброї у громадянина А. не є правильною. Викрадення холодної зброї, зазначив адвокат, не посягає на відносини власності і не передбачене ст. 185 КК України. Тому, згідно з ч. 1 ст. 32 КК України, у діях К. відсутня повторність кримінальних правопорушень. Адвокат вказав, що дії його підзахисного слід перекваліфікувати на ч. 1 ст. 185 КК України.

Чи підлягає скарга адвоката задоволенню?

Задача 16.

Х., працюючи на заводі з виготовлення вогнепальної зброї, вирішив викрасти один із пістолетів. Для цього протягом трьох днів, непомітно для охорони, після закінчення робочого дня, він виносив складові частини пістолета. При спробі викрадення останньої Х. був затриманий працівниками охорони заводу.

Чи є у діях Х. множинність кримінальних правопорушень?

Задача 17.

С., п'ять років тому була засуджена до штрафу за зайняття гральним бізнесом (ч. 1 ст. 203-2 КК України). Працюючи касиром ПП «Лотерея-Віват», на початку цього року С. знов почала займалася гральним бізнесом.

Чи є у діях С. множинність кримінальних правопорушень?

Задача 18.

Д., раніше судимий за розбій (ч. 1 ст. 187 КК України), у складі організованої групи вчинив вимагання (ч. 4 ст. 189 КК України).

Визначте вид множинності кримінальних правопорушень.

Задача 19.

Л. два дні поспіль ходив на полювання у заповідник. У перший день він не здобув нічого, а на другий день вполював дикого кабана.

Чи має місце у діях Л. множинність кримінальних правопорушень?

Задача 20.

Громадянин Б. під час полювання вчинив убивство через необережність одного з мисливців, за що був засуджений за ч. 1 ст. 119 КК України до покарання у виді позбавлення волі. Через рік після відбуття покарання Б. вчинив крадіжку з проникненням у житло, відповідальність за яку передбачена ч. 3 ст. 185 КК України.

Чи є у діях Б. множинність кримінальних правопорушень?

**Тема § 1.13. Обставини, що виключають кримінальну
протиправність діяння**

Задача 1.

Т. зателефонували невідомі особи та, погрожуючи вбити доньку, вимагали 500 тис. грн. При цьому вони попередили, що у разі звернення до поліції вб'ють не лише доньку, але й дружину. Т. погодився. Прибувши на місце зустрічі, він передав зловмисникам гроші, а потім дістав пістолет та здійснив по два постріли у кожного. В результаті чого один із зловмисників помер на місці, а другому заподіяно тяжкі тілесні ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи підлягає Т. кримінальній відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 2.

Перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, С. почав чіплятися до незнайомого йому К., а потім став його бити, заподіявши легкі тілесні ушкодження. Не зупинившись на цьому, С. витягнув із кишені ніж та розмахуючи ним, погрожував К. У процесі боротьби К. вирвав ніж з рук С. і вдарив останнього у живіт. Від завданого удару С. помер.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях К. необхідна оборона? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 3.

Громадянин В. запросив до себе на дачу 17-річну Н., де вони розпили пляшку горілки. Скориставшись сп'янінням своєї знайомої, В. намагався вступити з нею в статевий зв'язок, але Н. вчинила опір. Тоді В. вдарив її кулаком в обличчя, повалив на диван і став заламувати руки. Продовжуючи опір і відчуваючи, що В. значно сильніший, Н. дотягнулась до стола та, схопивши виделку, нанесла нею нападнику два удари в горло, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження.

Чи є в діях Н. обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 4.

Повертаючись вночі додому, Ц. побачив на темних сходах силует людини, що повільно направляла на нього револьвер. Вважаючи, що його хочуть вбити, К. вихопив свій пістолет і кілька разів вистрілив у силует. Пораненим, якому були завдані тяжкі тілесні ушкодження, виявився приятель Ц., який просто хотів пожартувати, погрожуючи іграшковим пістолетом.

Чи є в діях Ц. обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 5.

З метою розкриття злочинної організації, до складу якої входили правоохоронці та яка спеціалізувалася на одержанні неправомірної вигоди за не притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які здійснюють збут чи придбання наркотичних засобів, працівники СБУ здійснили оперативну комбінацію із проникнення до цієї злочинної організації К. Останній, діючи під контролем СБУ, за завданням членів злочинної організації здійснював пошук покупців та продавців наркотиків, яких члени злочинної організації в подальшому затримували та вимагали від них гроші.

Під час захоплення членів злочинної організації, один з її учасників – Т. вистрілив у К. з табельної вогнепальної зброї, однак не влучив. Інший член злочинної організації П., намагаючись ліквідувати К., також напав на нього з ножем, однак К. уникнув нападу та прострелив ногу нападнику. У подальшому К., використовуючи травматичний пістолет, підбіг до затриманого Т. та впритул здійснив у нього три постріли.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях К. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 6.

Уночі в двері приватного будинку, де проживав П. із дружиною та трьома малолітніми дітьми, почав стукати руками і ногами невідомий, вимагаючи відкрити двері та погрожуючи виламати їх. У цей день П. зняв з банківського рахунку 900 тис. грн для покупки авто, а тому вважав, що в його квартиру намагається проникнути грабіжник. З метою самозахисту П. взяв молоток, відчинив двері і кілька разів вдарив невідомого по голові, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження. Слідством було встановлено, що невідомим виявився Ч., який, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, переплутав будинки та вважав, що стукає в двері будинку свого знайомого.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях П. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 7.

К. на ґрунті ревнощів неодноразово погрожував своїй дружині В. розправою, бив та ображав її. Одного разу, прийшовши додому вночі в стані сильного алкогольного сп'яніння, він знову вчинив скандал та, погрожуючи розправою, став наближатися до дружини. Побоюючись за своє життя, вона схопила зі столу кухонний ніж і вдарила ним чоловіка у груди. Від отриманого поранення К. помер.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях В. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде вона нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 8.

Т. у нічний час, перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, зустрів на вулиці С. та попросив у нього закурити. Отримавши відмову, він накинувся на С. і спробував вдарити його ножом. Злякавшись, С. почав тікати, але Т. погнався за ним. З метою самозахисту С. підбрав з землі металевий прут і тричі

вдарив ним нападника, після чого втік і про те, що трапилося повідомив у поліцію. Від отриманих травм Т. помер.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях С. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 9.

Д. розбив скло автомобіля та проник всередину. Це помітив У. та вирішив затримати його. Підійшовши до Д., У. почав вимагати від нього припинити свої дії та почав викликати поліцію. У відповідь Д. вийшов з автомобіля та з погрозами побиття почав підходити до У. Тоді У. схопив залізну арматуру, що лежала поруч, та вдарив нею по руці Д., заподіявши йому середньої тяжкості тілесні ушкодження. Позбавлений можливості чинити опір, Д. був затриманий.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях У. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 10.

Озброєний обрізом рушниці Н. зайшов до відділення банку та, погрожуючи працівниці банку Ч. зброєю, наказав передати йому всю готівку, яка була в касі банку. Побоюючись за своє життя, Ч. передала Н. 350 тис. грн.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях Ч. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде вона нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 11.

Близько 4-ої год. ранку до хірургічного відділення обласної лікарні був доставлений М. із загостренням апендициту. Оглянувши хворого, черговий лікар Н. прийняв рішення негайно провести операцію. Для загального наркозу Н. застосував новий анестезіологічний засіб, який ще не пройшов належну

апробацію в хірургії. При цьому в лікарні були й сертифіковані анестезіологічні засоби. Під час проведення операції М. помер від раптової зупинки серця, реанімаційні заходи позитивного результату не дали.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях Н. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 12.

Під час бойових дій рядовий К. відмовився виконувати наказ свого командира – капітана З., який вимагав розстріляти взятого в полон військовослужбовця.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях К. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 13.

Навчаючись на 3 курсі університету, Ф. мав незадовільні оцінки з профільюючих предметів та систематично прогулював заняття. Щоб його не відрахували, Ф. вирішив завдати незначної шкоди своєму здоров'ю шляхом імітації нападу злочинців, внаслідок чого потрапити до лікарні та отримати академічну відпустку. З цією метою він виготовив саморобний вогнепальний пристрій, зарядив його порохом і поклав у ствол частини цвяху. Спочатку проханнями, а потім і погрозами розправи, Ф. змусив свого товариша Т. вистрелити йому в руку. В результаті пострілу Ф. отримав тяжке поранення і руку довелось ампутувати.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях Т. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 14.

Перехожий Л. помітив, що невідомі громадяни, якими виявилися Ш. та О., намагаються викрасти речі з припаркованого транспортного засобу. Зробивши зауваження цим особам, Л. у відповідь почув нецензурну лайку та погрози. До нього підійшов Ш. і вдарив його кулаком в обличчя. Л. відійшов та вийняв з кишені куртки складаний ніж, попередивши, що вдарить ним будь-кого, хто почне його чіпати. Ш. та О. продовжували наближуватися до Л., який виставив ніж поперед себе і почав ним розмахувати у різні боки, одночасно відходячи до зупинки громадського транспорту. В цей час Ш. накинувся на нього і Л. ножем вдарив його у шию. Від смертельного поранення Ш. помер.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях Л. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 15.

Ф. на вимогу члена злочинної групи Б. підписала рішення третейського судді та посвідчила власний підпис у нотаріуса. Це допомогло Б. виготовити та використати завідомо підроблені документи у незаконному заволодінні квартирою. Під час досудового розслідування та в суді Ф. повідомила, що вчинила такі дії через матеріальну залежність, скрутне становище, примус і погрози з боку Б. та інших учасників групи. Вона реально хвилювалась за власне життя та здоров'я своїх дітей. Суд визнав Ф. невинуватою і виправдав.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи правильним є рішення суду? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 16.

Між В. та К. на побутовому ґрунті виникла сварка, в ході якої В. образив останню та залишив її помешкання. К., бажаючи помститися В., поросила свого знайомого Д. піти з нею до квартири кривдника та розібратися з ним. Зайшовши в квартиру, Д. почав бити В. У відповідь В. з метою захисту взяв

кухонний ніж і почав розмахувати ним перед Д. У цей час до В. підступила К., якій В. наніс один удар кухонним ножом.

Коломийський міськрайонний суд Івано-Франківської області визнав В. винним у вчиненні злочину, передбаченого ст. 118 КК України. Ухвалою Апеляційного суду Івано-Франківської області вирок суду першої інстанції залишено без зміни. Натомість Колегія суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду ухвалила кримінальне провадження закрити у зв'язку з відсутністю в діянні складу злочину.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації, визначте рішення якого суду є правомірним? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 17.

Д. та П. попросили у продавця ювелірного магазину подивитися декілька пар жіночих сережок з діамантами. Отримавши прикраси, вони почали тікати з магазину. Намагаючись затримати правопорушників, працівник поліції охорони Ф. крикнув їм: «Стояти! Буду стріляти!». Однак це не зупинило Д. та П., які продовжували бігти до виходу з торговельного центру, де знаходився ювелірний магазин. Тоді Ф. здійснив у них декілька пострілів із вогнепальної зброї, в результаті чого Д. був убитий, а П. отримав тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях Ф. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 18.

Під час масових заворушень до приміщення одного з відділів поліції, в якому перебували троє поліцейських, з натовпу перед будинком у вікно хтось вкинув гранату Ф-1. Майор поліції Ю. миттєво схопив гранату та викинув її назад у вікно. Від розриву гранати четверо людей загинуло, а семеро дістали тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях Ю. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 19.

Д., повернувшись до свого будинку, побачив як з вікна вилазив його односельчанин Ю. Запідозривши останнього у крадіжці, Д. вдарив Ю. кулаком в голову і той впав. Потім Д. заломив руки Ю. за спину та продовжив побиття. Від отриманих тяжких тілесних ушкоджень Ю. наступного дня помер в лікарні.

Суд визнав Д. винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК України. У касаційній скарзі захисник просить судові рішення змінити та перекваліфікувати дії засудженого Д. на ст. 124 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації, визначте чи підлягає касаційна скарга захисника задоволенню? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 20.

Неповнолітній М. та повнолітній К. вночі намагалися заволодіти автомобілем. У цей час їх дії помітив власник транспортного засобу Ш. Взявши рушницю та патрони, заряджені шротом, Ш. підійшов до хлопців і крикнув: «Ну що, покатаєте?», а потім вистрілив угору. М. та К. почали тікати, тоді Ш. зробив постріл по втікачах. Десять дробин потрапили у спину М., який помер на місці. К. було заподіяно легкі тілесні ушкодження. Ш. стверджував, що не мав наміру заподіяти шкоди потерпілим, а лише хотів налякати хлопців і вважав, що стріляє холостими патронами. Під час досудового розслідування було встановлено, що дружина Ш., прибираючи будинок, до холостих патронів, які лежали біля рушниці, поклала й кілька заряджених, які раніше лежали окремо. Ш. не знав про це.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є в діях Ш. обставини, що виключають кримінальну протиправність? Чи буде він нести кримінальну відповідальність? Відповідь обґрунтуйте.

Тема § 1.14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Задача 1.

А., перебуваючи на посаді майстра служби водовідведення, не забезпечив безаварійну роботу каналізаційних мереж, що призвело до забруднення земель відходами, шкідливим для довкілля, внаслідок порушення спеціальних правил та створило небезпеку для довкілля. Таким чином, А. вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 239 КК України.

В судовому засіданні обвинувачений заявив клопотання про звільнення його від кримінальної відповідальності на підставі положень ст. 45 КК України, у зв'язку з дійовим каяттям. А зазначив, що ним вжито заходів для усунення заподіяної шкоди, він раніше не судимий, повністю визнав свою провину та активно сприяв розкриттю злочину.

Чи є підстави для звільнення А. від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям?

Задача 2.

До Деснянського районного суду м. Києва від прокурора Київської місцевої прокуратури надійшло клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності на підставі ст. 46 КК України К., підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України, у зв'язку з примиренням з потерпілим. Потерпілий Д. вказав, що він згоден з клопотанням прокурора, йому відшкодовані матеріальні збитки і він не заперечує проти звільнення К. від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням.

Чи підлягає П. звільненню від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим?

Задача 3.

В., маючи на меті вчинити вбивство О., незаконно придбав пістолет (вогнепальну зброю), який зберігав вдома. В подальшому він добровільно

відмовився від здійснення свого наміру на позбавлення життя О., однак, пістолет продовжував возити в багажнику автомобіля.

Чи підлягає В. звільненню від кримінальної відповідальності за готування до умисного вбивства З. та за незаконне придбання, зберігання та носіння вогнепальної зброї (ч. 1 ст. 263 КК) ?

Задача 4.

П. придбав у невідомої особи підроблене свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу і використовував його під час керування автомобілем.

Своїми умисними протиправними діями, які виразилися у використанні завідомо підробленого документа, П. вчинив кримінальне правопорушення (проступок), передбачений ч. 4 ст. 358 КК України.

Слідчий звернувся до суду з клопотанням про звільнення П. від кримінальної відповідальності на підставі ст. 45 КК України, оскільки підозрюваний вперше вчинив кримінальний проступок, після вчинення кримінального правопорушення щиро покався, активно сприяв розкриттю кримінального правопорушення.

Прокурор в підготовчому судовому засіданні підтримав клопотання про звільнення П. від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.

Чи підлягає П. звільненню від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям?

Задача 5.

До Печерського районного суду м. Києва надійшло клопотання колективу підприємства «Верес» про звільнення від кримінальної відповідальності С., підозрюваної у вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, у зв'язку з передачею її на поруки трудовому колективу.

Підозрювана С. свою вину визнала повністю, щиро покалася у вчиненому, раніше не судима, вперше вчинила кримінальне правопорушення.

Чи є підстави для звільнення С. від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею на поруки?

Задача 6.

В судовому засіданні захисник заявив клопотання про звільнення обвинуваченого Р. від кримінальної відповідальності у провадженні за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК України (умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження), на підставі ст. 49 КК України. Як встанови суд, з моменту вчинення правопорушення минуло 6 років.

Яке рішення повинен прийняти судом?

Задача 7.

С. ухилявся від сплати податків, що призвело до фактичного ненадходження до державного бюджету коштів у великих розмірах, чим скоїв кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 212 КК.

Під час розгляду кримінального провадження судом з'ясовано, що С. сплатив податки та відшкодував заподіяну шкоду.

Чи є підстави для звільнення С. від кримінальної відповідальності?

Задача 8.

За скоєння крадіжки В. був притягнений до кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 185 КК України. Під час розслідування кримінального правопорушення він втік і переховувався від слідства. Через три роки В. вчинив грабіж. А через шість років був затриманий співробітниками поліції.

Як має бути вирішено питання про кримінальну відповідальність В. за вчинені кримінальні правопорушення?

Задача 9.

Ф. виготовляв та зберігав наркотичні засоби без мети збуту, але затриманий за це правопорушення не був. Через 3 роки він скоїв викрадення наркотичних засобів з аптеки. А ще через 4 роки після вчинення другого правопорушення Ф. був затриманий співробітниками поліції за крадіжку і йому було повідомлено підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 309, ч. 2 ст. 308 та ч. 1 ст. 185 КК.

Ф. написав скаргу в прокуратуру на дії слідчого. У скарзі він зазначив, що слідчий припустився помилки, притягаючи його до кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 309 та ч. 2 ст. 308 КК, так як не врахував строки давності притягнення до кримінальної відповідальності.

Чи є підстави для задоволення скарги Ф.?

Задача 10.

К., перебуваючи на посаді директора ПП «Будпослуги № 1», шляхом зловживання своїм службовим становищем, використовуючи завідомо підроблені документи, заволодів грошовими коштами очолюваного ним підприємства. Судом дії обвинуваченого К. кваліфіковані за ч. 2 ст. 191 КК України як заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем.

В судовому засіданні К. заявив клопотання про звільнення його від кримінальної відповідальності на підставі положень ст. 45 КК України, зазначивши, що він раніше не судимий, повністю визнав свою провину, щиро покався, активно сприяв кримінального правопорушення і повністю відшкодував завдані ним збитки.

Чи є підстави для звільнення А. від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям? Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 11.

М., який підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 368 КК України, під час розгляду справи в суді звернувся з клопотанням про його звільнення від кримінальної відповідальності на підставі ст. 49 КК України, так як з моменту вчинення ним діяння пройшло 6 років.

В судовому засіданні прокурор виступив з запереченням проти звільнення, мотивуючи тим, що інкримінований М. злочин відноситься до корупційних.

Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача 12.

До громадянина України Ф. звернулись представники іноземної держави з пропозицією займатись збором інформації, яка містить державну таємницю, на користь їх держави. Після досягнутої домовленості Ф. отримав конкретне завдання, але ніяких дій по збору та передачі шпигунської інформації не вчинив, а добровільно повідомив Службу безпеки України про свій зв'язок та про отримане завдання.

Проаналізуйте ч. 2 ст. 111 КК України та дайте правову оцінку ситуації.

Задача 13.

Д., будучи військовослужбовцем військової служби за призовом під час мобілізації, проходячи військову службу, без дозволу командування військової частини та без поважних причин, не з'явився вчасно до розташування військової частини. В подальшому він добровільно з'явився до військової прокуратури Полтавського гарнізону Центрального регіону України.

Обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 407 КК України як нез'явлення вчасно без поважних причин на службу тривалістю понад 1 місяць, Д. в судовому засіданні заявив клопотання про звільнення його від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Своє клопотання він мотивував тим, що раніше не судимий, інкриміноване йому діяння було вчинене в особливих умовах, спрямованих на захист територіального суверенітету України і полягали в запровадженні кількох хвиль мобілізації, які наразі завершилися і він звільнений з військової служби, у зв'язку з чим перестав бути суспільно-небезпечним та обстановка навколо нього зазнала таких змін, що унеможливорює вчинення ним нового тотожного або однорідного злочину. Крім того, він приймав участь в бойових діях в зоні АТО, захворів на ряд серйозних захворювань, які відносяться до медичних показників визнання осіб непридатними для подальшого несення військової служби.

Чи є підстави для звільнення Д. від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки? Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 14.

Керівник підприємства Т. протягом п'яти місяців використовував кошти, призначені для виплати заробітної плати робітникам, на власні потреби.

До моменту повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 175 КК України, Т. виплатив робітникам заробітну плату у повному обсязі.

Чи є підстави для звільнення Д. від кримінальної відповідальності? Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 15.

Ю. у складі злочинної організації, створеної з метою вчинення особливо тяжких злочинів, займався збутом наркотичних засобів в особливо великих розмірах. Згодом він добровільно заявив поліції про участь в злочинній організації та активно сприяв розкриттю її діяльності.

Чи є підстави для звільнення Д. від кримінальної відповідальності на підставі ч. 2 ст. 255 КК України? Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 16.

Ч. створив не передбачене законом України воєнізоване формування, в якому брала участь велика кількість молодих людей. Дане воєнізоване формування мало організаційну структуру військового типу (єдиноначальність, звання, підпорядкованість, дисципліну, проводилась стройова та фізична підготовка). Коли Ч. позбавили керівництва цим формуванням, він добровільно вийшов з нього і повідомив про його існування Службу безпеки України.

Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 17.

Л. добровільно здав до Солом'янського управління поліції Головного Управління Національної поліції в м. Києві, вогнепальну зброю, яку зберігав протягом двох років за місцем проживання без передбаченого законом дозволу.

Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 18.

Суд звільнив К. від кримінальної відповідальності за незаконне заволодіння транспортним засобом, передбачене ч. 3 ст. 289 КК України, зазначивши у рішенні, що К. вчинив злочин вперше, повернув автомобіль власнику і повністю відшкодував завдані збитки. Під час заволодіння транспортним засобом К. погрожував потерпілому застосувати насильство, небезпечне для життя чи здоров'я.

Чи правильним є рішення суду? Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 19.

Н. було затримано за збереження сухої макової соломи (500 г). Він пояснив, що макову соломку зберігав для особистих потреб. Слідчим дії Н. кваліфіковані за ч. 2 ст. 309 КК України як незаконне придбання та зберігання наркотичних засобів у великих розмірах.

За рішенням суду Н. було звільнено від кримінальної відповідальності. Підставою такого рішення стало те, що Н. дійсно страждав від наркотичної залежності і потребував лікування від неї та звернувся до лікувального закладу і розпочав лікування добровільно.

Чи правильним є рішення суду? Дайте правову оцінку ситуації.

Задача 20.

Я. добровільно здав в управління поліції 45 літрів ацетону, який придбав і зберігав вдома з метою виробництва наркотичних засобів, та вказав на джерело його придбання. Слідчим дії Я. кваліфіковані за ч. 1 ст. 311 КК України як незаконне придбання та зберігання прекурсорів.

Чи є підстави для звільнення Я. від кримінальної відповідальності?

Тема § 1.15. Покарання та його види

Задача 1.

Неповнолітню В. за крадіжку було засуджено до 2 місяців позбавлення волі.

Чи правильне рішення суду?

Задача 2.

За привласнення чужого майна в особливо великих розмірах Г. засуджено до позбавлення волі на строк 8 років зі спеціальною конфіскацією майна, яке є його власністю. Серед майна був жилий будинок в сільській місцевості, в якому Г. та його сім'я постійно проживали. Вважаючи, що жилий будинок не підлягає спеціальній конфіскації, Г. подав апеляцію на вирок в цій частині.

Чи підлягає апеляція задоволенню?

Задача 3.

П. у 2019 р. був засуджений за ч. 1 ст. 296 КК, а в 2020 р. знову вчинив хуліганство, за що був притягнутий до кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 296 КК. Суд призначив покарання у вигляді штрафу.

Чи правильне рішення суду?

Задача 4.

Вироком суду Г. засуджено за ч. 3 ст. 289 КК до позбавлення волі на строк 10 років зі спеціальною конфіскацією майна. На вирок суду адвокат засудженого подав апеляцію, в якій просив суд змінити вирок і не призначати додаткового покарання – спеціальної конфіскації майна у зв'язку з тим, що Г. незаконно заволодів автомобілем не з корисливою метою, а з ціллю доїхати до іншого міста, а таке заволодіння не містить корисливого мотиву, тому відповідно до ч. 2 ст. 59 КК не повинно тягти за собою покарання у вигляді спеціальної конфіскації майна.

На апеляцію адвоката прокурор подав заперечення, в якому зазначив, що спеціальна конфіскація майна призначена Г. у повній відповідності з законом, оскільки санкція ч. 3 ст. 289 КК передбачає вказане покарання як додаткове.

Яке рішення має прийняти суд?

Задача 5.

П., перебуваючи в нічному клубі в стані алкогольного сп'яніння, брутально лаявся, на що отримав зауваження від охоронця цього закладу. Після цього П. ударив охоронця Г. по обличчю рукою. Для припинення таких дій, відвідувачі нічного клубу Т. і Ц. спробували затримати П., внаслідок чого П. вдарив ножом Т. в груди, що спричинило смерть потерпілого, а потім і Ц. наніс ножом тяжкі тілесні ушкодження.

За вчинене винного було засуджено до довічного позбавлення волі. Адвокат засудженого оскаржив вирок, мотивуючи це тим, що його підзахисний – раніше не судимий, має на утриманні 2 дітей, тому до нього може бути застосоване позбавлення волі на певний строк.

Чи підлягає клопотання задоволенню?

Задача 6.

Неповнолітнього Г. за розбій (ч. 1 ст. 187 КК) було засуджено до 12 років позбавлення волі.

Чи є правильним рішення суду?

Задача 7.

К., що працював заступником декана одного з медичних університетів, визнано винним в одержанні неправомірної вигоди повторно. За ч. 2 ст. 368 КК його засуджено до позбавлення волі на строк 6 років з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з виховними функціями, на строк 3 роки. Одночасно за вироком суду його позбавили звання капітана медичної служби, вченого звання доцента та наукового ступеню кандидата медичних наук.

Дайте оцінку рішенням суду, в тому числі і щодо позбавлення К. військового звання, вченого звання та наукового ступеня.

Задача 8.

Ж. засуджено до довічного позбавлення волі за умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. Вбивство було вчинено в день, коли йому виповнилося 18 років.

Чи правомірний вирок суду?

Задача 9.

Заступника начальника РВ НПУ в Херсонській області П. засуджено за перевищення влади, що супроводжувалося насильством, за ч. 2 ст. 365 КК до позбавлення волі на строк 5 років. Крім того, суд позбавив П. спеціального звання майор поліції, а також вніс подання про позбавлення його державних нагород.

Чи можна вважати, що суд правильно призначив П. покарання?

Задача 10.

С. було засуджено за ч. 1 ст. 132 КК «Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби». До С. суд застосував покарання у вигляді громадських робіт на 40 год.

Чи є правомірним рішення суду?

Задача 11.

С., керуючи власним автомобілем, на ґрунті особистих неприязних стосунків, умисно збив та переїхав К., який від одержаних ушкоджень помер на місці події. За ч. 1 ст. 115 КК С. було засуджено до позбавлення волі на строк 10 років. У вирокі суду також зазначалося, що автомобіль підлягає спеціальній конфіскації. Вважаючи вирок суду неправильним, С. подав апеляцію, в якій просив змінити вирок, виключивши з нього припис про спеціальну конфіскацію автомобіля, оскільки за умисне вбивство без обтяжуючих обставин спеціальна конфіскація майна за законом не передбачена.

Чи підлягає апеляція задоволенню?

Задача 12.

Вироком суду першої інстанції В. було засуджено за ненадання допомоги особі, яка перебувала в небезпечному для життя стані, до штрафу в розмірі 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. На цей вирок В. подав апеляцію, в якій просив замінити штраф арештом на мінімальний строк, оскільки останній передбачений у санкції ч. 1 ст. 136 КК, а для нього ця міра покарання є більш прийнятною.

Чи може бути задоволена апеляція В.?

Задача 13.

За вчинення розбійних нападів на громадян П. був засуджений до 2 років виправних робіт та 5 років позбавлення волі.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 14.

Лікар-терапевт П. на прохання своєї знайомої З. зробила на квартирі аборт К. За ч. 1 ст. 134 КК її було засуджено до обмеження волі на строк 1 рік з позбавленням права займатися медичною практикою на 3 роки. В апеляції П. просила замінити обмеження волі штрафом і не застосовувати до неї додаткове покарання у вигляді позбавлення права займатися медичною практикою, оскільки дане покарання не передбачене санкцією ч. 1 ст. 134 КК.

Чи підлягає апеляція задоволенню?

Задача 15.

З. засуджено за ч. 4 ст. 191 КК до позбавлення волі на строк 6 років з позбавленням права займати посади в сфері торгівлі строком на 3 роки. На цей вирок прокурор подав апеляцію, в якій зазначив, що додаткове покарання у вигляді позбавлення права обіймати «будь-які посади в сфері торгівлі» призначати не потрібно.

Як має бути вирішена ця ситуація апеляційним судом?

Задача 16.

Ф. засуджена за ч. 1 ст. 140 КК до обмеження волі на строк 2 роки з позбавленням права займатися медичною практикою на строк 3 роки. В апеляції адвокат засудженої просив виключити з вироку покарання у вигляді позбавлення права займатися певною діяльністю (медичною практикою), оскільки поряд з обмеженням волі воно передбачено в санкції ч. 1 ст. 140 КК як альтернативне основне покарання і суд не мав права призначати за одне діяння обидва покарання одночасно.

Чи підлягає апеляція задоволенню?

Задача 17.

До військовослужбовців строкової служби С. та Л. суд застосував покарання у вигляді службового обмеження на 3 роки.

Чи є правомірним рішення суду?

Задача 18.

Після святкування свого дня народження К., якому в цей день виповнилося 18 років, взяв участь у бійці. Під час бійки К. завдав 2 удари ножом в груди Ф. і 1 удару в живіт Ш. Ф. Помер у лікарні наступного дня, а Ш. – через 5 днів. К. пред'явлено звинувачення за п. п. 1 і 7 ч. 2 ст. 115 КК.

Чи може суд призначити К. покарання у вигляді довічного позбавлення волі?

Задача 19.

Б., керуючи автомобілем, перевищив дозволену швидкість і вчинив наїзд на пішохода, внаслідок чого пішохід отримав середньої тяжкості тілесні ушкодження. За ч. 1 ст. 286 КК Б. засуджено до арешту на строк 6 місяці. В апеляції Б. просив врахувати його особу і призначити замість арешту виправні роботи, оскільки, хоча йому виповнилося 62 роки, він продовжує працювати, позитивно характеризується як за місцем роботи, так і за місцем проживання.

Чи підлягає апеляція задоволенню?

Задача 20.

За вчинення діяння, передбаченого ч. 4 ст. 143 КК, суд до гр. Г. застосував покарання у вигляді обмеження волі на строк 6 років.

Чи є правомірним рішення суду?

Тема § 1.16. Призначення покарання

Задача 1.

Вироком суду за ч. 2 ст. 121 КК України М. засуджений до покарання у виді 10 років позбавлення волі. Призначаючи максимальне в межах санкції покарання, суд в якості обставин, які його обтяжують покарання, вказав на те, що М. вчинив тяжкий злочин, внаслідок якого настали тяжкі наслідки у виді смерті потерпілого, вини не визнав, не дивлячись на її повну доведеність органами досудового слідства, щиро не покався у вчиненому злочині.

Чи відповідає вимогам закону призначене М. покарання?

Задача 2.

Раніше судимий за грабіж С., перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, вчинив крадіжку. За ч. 2 ст. 185 КК України його було засуджено до покарання у виді 4 років обмеження волі. Призначаючи це покарання, суд послався на визнання С. своєї вини, позитивну характеристику за місцем проживання і на ту обставину, що на його утриманні знаходиться неповнолітня дитина.

Прокурор звернувся до апеляційного суду, поставивши питання про скасування вироку у зв'язку з невідповідністю призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого, оскільки С. вчинив злочин повторно, під час вчинення злочину перебував у стані алкогольного сп'яніння.

Чи обґрунтованими є аргументи суду першої інстанції та прокурора?

Які з наведених обставин має врахувати апеляційний суд при призначенні покарання С.?

Задача 3.

Безробітні К., Р. та В. із хуліганських мотивів заподіяли легкі тілесні ушкодження потерпілому Ч. і були визнанні винними у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 296 КК України. Суд призначив кожному з них

покарання у виді 2 років і 6 місяців обмеження волі, враховуючи обставини, які обтяжують покарання вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою та в стані алкогольного сп'яніння.

Чи відповідає вимогам закону призначене К., Р. і В. покарання?

Задача 4.

Б. та Д. вчинили закінчений замах на вбивство з корисливих мотивів за попередньою змовою групою осіб. За ч. 2 ст. 15, п.п. 6 та 12 ч. 2 ст. 115 КК України кожного з них засуджено до покарання у виді 10 років позбавлення волі. При призначенні покарання як обтяжуючі обставини суд вказав на спричинення кримінальним правопорушенням тяжких наслідків, вчинення його за попередньою змовою групою осіб. Також суд зазначив, що враховує ступінь тяжкості вчиненого злочину, його стадію, вчинення злочину уперше, щире каяття обвинувачених, їх позитивні характеристики за місцем проживання.

Прокурор оскаржив вирок у зв'язку з невідповідністю призначеного покарання тяжкості злочину та особі засуджених, зазначаючи, що суд не врахував факт вчинення особливо тяжкого злочину і призначив занадто м'яке покарання.

Чи відповідає вимогам закону призначене Б. та Д. покарання?

Задача 5.

П. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України, до покарання у виді 5 років позбавлення волі, а за вчинення злочину, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України, – до 6 років позбавлення волі. На підставі ст. 70 КК України судом призначене остаточне покарання у виді 11 років позбавлення волі.

За яким правилом суд призначив остаточне покарання П. ?

Чи відповідає призначене покарання вимогам ст. 70 КК України?

Задача 6.

М. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, до покарання у виді 3 років позбавлення волі, а за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, – до 5 років позбавлення волі. На підставі ст. 70 КК України судом призначене остаточне покарання у виді 6 років і 6 місяців позбавлення волі.

За яким правилом суд призначив остаточне покарання М.?

Чи відповідає призначене покарання вимогам ст. 70 КК України?

Задача 7.

В. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 257 КК України, до покарання у виді 12 років позбавлення волі, а за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 187 КК України, – до 8 років позбавлення волі. На підставі ст. 70 КК України судом призначене остаточне покарання у виді 15 років позбавлення волі.

Чи відповідає вимогам закону призначене В. покарання?

Задача 8.

Г. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 152 КК України, до покарання у виді 4 років позбавлення волі. Після відбуття 2 років позбавлення волі він вчинив у кримінально – виконавчій установі вбивство з корисливих мотивів (п. 6 ч. 2 ст. 115 КК України), за яке йому було призначено покарання у виді 15 років позбавлення волі. Застосовуючи положення ст. 71 КК України, суд за сукупністю вироків визначив остаточне покарання у виді 19 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Чи відповідає вимогам закону призначене Г. покарання?

Задача 9.

Р. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 189 КК України, до покарання у виді 5 років позбавлення

волі. Під час відбування покарання Р. вчинив втечу з місця позбавлення волі і був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 393 КК України, до покарання у виді 4 років позбавлення волі. На підставі положень ст. 71 КК України остаточне покарання йому призначено судом у виді 7 років позбавлення волі.

За якими правилами суд призначив остаточне покарання Р.?

Чи відповідає призначене покарання вимогам ст. 71 КК України?

Задача 10.

Л. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 206 КК України, до покарання у виді 3 років позбавлення волі, а за кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 204 КК України, – до 5 років позбавлення волі зі спеціальною конфіскацією. Суд призначив йому остаточне покарання у виді 7 років позбавлення волі.

Чи відповідає вимогам закону призначене Л. покарання?

Задача 11.

Г. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 271 КК України, до покарання у виді 2 років обмеження волі, а за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 194 КК України, - до 1 року виправних робіт з відрахуванням у дохід держави 15 % із суми заробітку. На підставі частин 1–3 ст. 70 КК України судом призначене йому остаточне покарання у виді 2 років і 4 місяців обмеження волі з позбавленням права обіймати керівні посади у підприємницьких структурах.

За якими правилами суд призначив остаточне покарання Г.?

Чи відповідає призначене покарання вимогам закону?

Задача 12.

Р. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 257 КК України, до покарання у виді 10 років позбавлення

волі. Під час відбування покарання він вчинив кримінальне правопорушення, передбачений ч. 2 ст. 121 КК України, за який був засуджений до покарання у виді 9 років позбавлення волі. Невідбуте за попереднім вироком покарання становило 8 років позбавлення волі. На підставі ст. 71 КК України суд призначив Р. остаточне покарання у виді 17 років позбавлення волі.

Чи відповідає вимогам закону призначене Р. покарання?

Задача 13.

За викрадення зброї та бойових припасів начальника військового складу Ш. було засуджено за ч. 2 ст. 410 КК України до покарання у виді 2 років позбавлення волі. Керуючись частинами 1–2 ст. 69 КК України, суд мотивував своє рішення наявністю кількох обставин, що пом'якшують покарання.

Чи відповідає вимогам закону призначене Ш. покарання?

Задача 14.

Є. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення передбаченого ч. 2 ст. 209-1 КК України, до покарання у виді штрафу у розмірі 4 тис. неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Незастосування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю суд обґрунтував положеннями ст. 69 КК України.

Чи відповідає вимогам закону призначене Є. покарання?

Задача 15.

Між сусідами Н. та К. виник конфлікт через використання земельної ділянки, під час якого Н. заподіяв К. середньої тяжкості тілесні ушкодження. Судом Н. визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК України, та йому призначено покарання у виді 5 років позбавлення волі.

Суд мотивував призначення максимального розміру покарання у виді позбавлення волі тим, що потерпілий К. є представником ромської

національності, а також до обставин, що обтяжують покарання, відніс ще декілька обставин, не передбачених ст. 67 КК України.

Чи відповідає вимогам закону призначене Н. покарання?

Задача 16.

Я. було засуджено за готування до кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України, до покарання у виді 10 років позбавлення волі. Призначаючи таке покарання, суд зазначив у вироку, що Я. готувався до вчинення особливо тяжкого злочину, свою вину не визнав, незважаючи на її повне доведення органами досудового слідства, не розкався у тому, що хотів вчинити вбивство.

Чи відповідає вимогам закону призначене Я. покарання?

Задача 17.

Ж. було засуджено за замах на кримінальне правопорушення, передбачений ч. 3 ст. 289 КК України, до покарання у виді 10 років позбавлення волі. Призначення такого розміру покарання суд мотивував тим, що Ж. вчинив замах на злочин, який є особливо тяжким і виступав організатором такого злочину, завдав потерпілому великої матеріальної шкоди, яку не відшкодував, та не розкався у вчиненому.

Чи відповідає вимогам закону призначене Ж. покарання?

Задача 18.

Вироком суду Л. було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 187 КК України, до покарання у виді 8 років позбавлення волі. Під час відбування покарання він вчинив нові кримінальні правопорушення, передбачені ч. 2 ст. 309 та ч. 1 ст. 115 КК України, за які його було засуджено відповідно до 4 та 10 років позбавлення волі. Невідбуте за попереднім вироком покарання становило 5 років

позбавлення волі. На підставі ст. 71 КК України суд призначив Л. остаточне покарання у виді 15 років позбавлення волі.

Чи відповідає вимогам закону призначене Л. покарання?

Задача 19.

К. був засуджений до покарання у виді довічного позбавлення волі. В порядку помилування довічне позбавлення волі йому було замінено покаранням у виді 25 років позбавлення волі. Під час відбування цього покарання (через 6 місяців після засудження) К. заподіяв умисні тяжкі тілесні ушкодження іншому засудженому, за що знов був засуджений за ч. 2 ст. 121 КК України до 10 років позбавлення волі.

Визначте, яке остаточне покарання повинен призначити К. суд за сукупністю вироків?

Задача 20.

Р. вчинив шахрайство з фінансовими ресурсами (ч. 2 ст. 222 КК України) і службове підроблення (ч. 1 ст. 366 КК України). За перше кримінальне правопорушення суд призначив йому покарання у виді 3 років позбавлення волі, за друге – 1 рік обмеження волі. Призначаючи остаточне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, суд застосував принцип повного складання призначених покарань.

Чи відповідає вимогам закону призначене Р. покарання?

Тема § 1.17. Звільнення від покарання

Задача 1.

Медсестра лікарні О., внаслідок недбалого ставлення до своїх професійних обов'язків, не виконала вказівки лікаря про застосування до п'ятнадцятирічного хворого Б. ліків, що спричинило йому тілесні ушкодження середньої тяжкості. У судовому засіданні О. зазначила, що усвідомила свою вину у вчиненому кримінальному правопорушенні, щиро шкодує про вчинене та засуджує свою поведінку. Вона також повністю відшкодувала завдані матеріальні збитки, оплативши подальше лікування потерпілого. Суд визнав О. винною у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 140 КК України, та, враховуючи зазначені вище обставини й сумлінне виконання винною своїх обов'язків у минулому, прийняв рішення про її звільнення від покарання на підставі ч. 4 ст. 74 КК України.

Чи правильним є рішення суду? Які обставини суд повинен обов'язково враховувати при прийнятті рішення про звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності? Чи визнається особа, звільнена від покарання на підставі ч. 4 ст. 74 КК України, такою, що не має судимості?

Задача 2.

15 грудня три року тому на майно П. було накладено арешт. Незважаючи на це, наступного дня він продав свій автомобіль одному із знайомих, який від'їжджав на постійне місце проживання до Польщі. Через тиждень П. зателефонував до поліції і повідомив про викрадення його автомобіля. На початку цього року щодо П. було розпочато кримінальне провадження за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 388 КК України, а наприкінці січня суд виніс обвинувальний вирок, наклавши на останнього штраф у розмірі 2 тис. грн. Не погодившись із рішенням суду, П. подав апеляцію, в якій зазначив, що з моменту вчинення кримінального

правопорушення минув строк давності, закінчення якого є підставою для звільнення його від покарання.

Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд? У яких випадках звільнення засудженого від покарання є обов'язком для суду? Назвіть безумовні види звільнення від покарання.

Задача 3.

Суд визнав В. винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 150 КК України, та призначив йому покарання у виді позбавлення волі на строк 4 роки. Проте, враховуючи особу винного та інші обставини кримінального провадження, суд дійшов висновку про можливість виправлення засудженого без відбування покарання і прийняв рішення про застосування до В. ст. 75 КК України, поклавши на нього обов'язок періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації. Протягом іспитового строку засуджений один раз без поважних причин не з'явився для реєстрації.

Яке рішення повинен прийняти суд після закінчення іспитового строку?

Задача 4.

А. була затримана за збут підроблених білетів державної лотереї. Під час проведення обшуку за місцем її проживання з'ясувалося, що на квартирі підозрюваної збиралися молоді люди, які з метою одурманювання вживали лікарські засоби. Сама ж А. з шестирічною дитиною мешкала у своєї матері, а на квартиру приходила щотижня для отримання грошей за використання її житла. Суд визнав А. винною у вчиненні кримінального правопорушення, передбачених ч. 1 ст. 199 КК України та ст. 322 КК України, і, призначивши покарання за кожне кримінальне правопорушення окремо, визначив остаточне покарання у виді шести років позбавлення волі.

Чи є підстави для звільнення А. від відбування покарання за ст. 79 КК України? Чи може суд при застосуванні до А. ст. 79 КК України покласти на

засуджену обов'язок повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну свого місця проживання? Які кримінально-правові наслідки можуть настати у разі застосування до А. ст. 79 КК України?

Задача 5.

Член виборчої комісії Є. під час проведення виборів умисно порушив таємницю голосування і був засуджений за ст. 159 КК України до штрафу у розмірі 10 тис. грн. Після винесення обвинувального вироку Є. захворів і 2,5 роки перебував на амбулаторному лікуванні, що перешкодило виконанню вироку. З метою одержання необхідних ліків, перебуваючи в лікарні, Є. двічі використовував завідомо підроблені документи, останній раз – чотири місяці тому.

Чи буде приведений у виконання обвинувальний вирок щодо Є. після його одужання? Назвіть умови, при яких застосовується звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку?

Задача 6.

У. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 211 КК України, до 2 років позбавлення волі з позбавленням права займати керівні посади в державних установах протягом 3 років. Після відбуття половини строку основного покарання У., на підставі ст. 81 КК України, достроково звільнили від подальшого відбування основного і додаткового покарання. Через 1 рік і 5 місяців У. вчинив наступне кримінальне правопорушення, внаслідок чого суд скасував умовно-дострокове звільнення та до покарання, призначеного за новим вироком, повністю приєднав невідбуту частину покарання за попереднім вироком.

Чи правильним є рішення суду? Як обчислюється іспитовий строк при достроковому звільненні засуджених як від основного, так і від додаткового покарання? З якого моменту починається перебіг строку погашення судимості при умовно-достроковому звільненні особи від відбування лише основного покарання?

Задача 7.

Суд, розглядаючи матеріали кримінального провадження про можливість умовно-дострокового звільнення Г., засудженого до 10 місяців виправних робіт, відмовив у застосуванні до нього ст. 81 КК України, мотивуючи своє рішення невеликим строком призначеного покарання.

Чи правильним є рішення суду? Які підстави необхідні для застосування умовно-дострокового звільнення щодо Г.?

Задача 8.

Т. було визнано винним і засуджено за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 185, ч. 3 ст. 186, ч. 1 ст. 304 КК України. Але до моменту проголошення обвинувального вироку вийшов закон про амністію, положення якого поширювались, зокрема, на дії Т., які були кваліфіковані за ч. 1 ст. 304 КК України. Суд прийняв рішення про звільнення засудженого від покарання за втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність, а за інші кримінальні правопорушення, вчинення яких виключало застосування амністії, призначив покарання у виді позбавлення волі на 7 років.

Обґрунтуйте, чи мав право суд у даному випадку застосовувати амністію?

Задача 9.

Вироком суду Ш. було засуджено за ч. 2 ст. 296 КК України на 1 рік і 6 місяців позбавлення волі із звільненням його від відбування покарання з випробуванням. Враховуючи тяжкість кримінального правопорушення та особу винного, суд встановив 2 роки іспитового строку. Через 8 місяців постановою суду Ш. звільнено від відбування покарання внаслідок акту амністії, як особу, що на день набрання Закону України «Про амністію» чинності відбула одну третину призначеного строку покарання.

Чи правильним є рішення суду? Чи є вплив третини іспитового строку підставою до застосування амністії?

Задача 10.

У лютому 2017 року у К. вчинив злочин середньої тяжкості, а у вересні 2017 року вироком суду його було засуджено до позбавлення волі строком на 2 роки і 6 місяців. При призначенні покарання суд, враховуючи 7 місяців, які К. провів у слідчому ізоляторі, визнав йому остаточне покарання в 1 рік і 11 місяців та, керуючись ст. 3 Закону України від 16 липня 2016 року «Про амністію у 2016 році» (набрав чинності 7 вересня 2017 року), а саме: «Звільнити від відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк та від інших покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, осіб, крім тих, які підлягають звільненню від відбування покарання на підставі статті 1 цього Закону, засуджених за злочини, що не є тяжкими та особливо тяжкими та не поєднані з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, якщо вони на день набрання чинності цим Законом відбули не менше однієї чверті призначеного строку основного покарання», звільнив К. від відбування покарання.

Чи правильно діяв суд, застосувавши до К. амністію?

Задача 11.

За заявою потерпілого Б., згідно зі ст.ст. 477 і 478 КПК України, було розпочато кримінальне провадження щодо Ж. за ч. 1 ст. 126 КК України. У судовому засіданні суд прийняв рішення про застосування до обвинуваченого амністії та закриття кримінального провадження. Потерпілий Б., не погодився з таким рішенням суду, мотивуючи це п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК України, та подав апеляцію, в якій зазначив, що це кримінальне провадження підлягає закриттю лише в разі його примирення з обвинуваченим.

Чи підлягає апеляція Б. задоволенню? Чи можна застосовувати амністію до підсудного, який не визнає своєї вини і заперечує проти амністування?

Задача 12.

Суд визнав п'ятнадцятирічного Ж. винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 297 КК України. Але, враховуючи

щире каяття і добровільне та повне усунення заподіяної злочином шкоди, суддя постановив про звільнення Ж. від покарання, застосувавши ст. 105 КК України, та призначив примусовий захід виховного характеру у виді направлення останнього до професійного училища соціальної реабілітації строком на 2 роки. Через 7 місяців рішенням суду Ж. було звільнено зі спеціальної навчально-виховної установи на підставі Закону України «Про амністію», в якому зазначалося: «Звільнити від покарання у виді позбавлення волі та від інших покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, засуджених за злочини, що не є тяжкими, осіб, які на момент вчинення злочину були неповнолітніми».

Чи правомірне рішення суду про застосування до Ж. акту амністії?

Задача 13.

Суд засудив Т. за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 152 КК України, до 5 років позбавлення волі. Через рік після засудження актом помилування Т. було скорочено невідбуту частину покарання наполовину.

Визначте мінімальний строк, який повинен відбутися Т., після відбуття якого він може бути умовно-достроково звільнений від подальшого відбuvання покарання? Чи може бути застосоване помилування до особи, яка раніше звільнялась умовно-достроково від покарання і знову вчинила умисне кримінальне правопорушення? Чи має право на подання клопотання про помилування особа, засуджена судом іноземної держави та передана для відбuvання покарання в Україну?

Задача 14.

П., внаслідок службової недбалості, порушив встановлені законодавством вимоги пожежної безпеки, що спричинило виникнення пожежі, якою заподіяно майнову шкоду підприємству в розмірі 89 тис. грн. Кваліфікуючи дії винного за ч. 2 ст. 270 КК України, суд призначив йому покарання у виді позбавлення волі на строк 6 років. Під час перебування у кримінально-виконавчій установі П.

зразково виконував вимоги режиму та свої трудові обов'язки, додержувався дисципліни, вказівок адміністрації. Через два роки суд, враховуючи зазначені вище обставини, замінив засудженому невідбуту частину покарання обмеженням волі на строк до 4 років.

Чи мав право суд застосовувати до П. положення ст. 82 КК України? Чи міг суд замінити П. невідбуту частину покарання обмеженням волі на строк більше п'яти років? Чи може бути засноване умовно-дострокове звільнення при заміні невідбутної частини покарання більш м'яким?

Задача 15.

Під час відбування покарання у виді позбавлення волі на 3 роки за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 301 КК України, Ш. захворів на психічну хворобу, що позбавило його можливості усвідомлювати свої дії. Відповідно до ст.ст. 84, 92–95 КК України засудженого звільнили від покарання за хворобою із застосуванням примусового заходу медичного характеру. Через 1 рік і 10 місяців Ш. одужав.

Яке рішення повинен прийняти суд, якщо: а) Ш. захворів після відбуття 1 року призначеного покарання; б) прийнято Закон України «Про амністію», в якому передбачалось, зокрема, звільнення від покарання у виді позбавлення волі осіб, не відбута частина строку покарання яких на день набрання цим Законом чинності становила менше шести місяців.

Задача 16.

К. було засуджено за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 442 КК України, до 15 років позбавлення волі. Із дня набрання чинності обвинувальним вироком його не було виконано протягом 15 років.

Чи можливе за таких умов застосування до К. звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку?

Задача 17.

С. засуджено за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 135 КК України до 2 років позбавлення волі. Протягом 3 років С. ухилявся від відбування покарання. Після цього звернувся до суду з проханням звільнити його від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.

Чи можливе за таких умов звільнення С. від відбування покарання?

Задача 18.

Ц. кримінальне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 258 КК України, та був засуджений до довічного позбавлення волі. Але протягом 15 років вирок стосовно Ц. не було виконано. У зв'язку з цим Ц. звернувся до суду з проханням звільнити його від відбування покарання на підставі перебігу строків давності виконання обвинувального вироку.

Чи може суд за таких умов звільнити Ц. від відбування покарання?

Задача 19.

Б. було засуджено за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 309 КК України, до 3 років позбавлення волі. Суд на підставі ст. 75 КК України звільнив засудженого Б. від відбування покарання з випробуванням і призначив йому іспитовий строк тривалістю 3 роки. Протягом іспитового строку Б. вчинив три адміністративних правопорушення, які потягли за собою адміністративні стягнення.

Яке рішення повинен винести суд стосовно Б.? За яких умов засуджений, якого звільнили від відбування покарання з випробуванням, під час іспитового строку може бути направлений для відбування призначеного покарання?

Задача 20.

Громадянка Ж. за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України, була засуджена до позбавлення волі на строк 6 років і

мала на утриманні дитину віком 2 років. Адвокат засудженої в кримінальному провадженні виступив із клопотанням перед судом щодо звільнення її від відбування покарання з випробуванням, керуючись положеннями ст. 79 КК України. Суд задовольнив звернення адвоката. Через один рік Ж. передала дитину в дитячий будинок, змінила місце проживання і не повідомила уповноважений орган з питань пробації.

Яке рішення повинен прийняти суд?

Тема § 1.18. Судимість

Задача 1.

Вироком суду С. був визнаний винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 366 і ч. 1 ст. 367 КК України. На підставі ч. 1 ст. 49 КК України його було звільнено від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Чи можна вважати С. особою, що має судимість?

Задача 2.

У лютому минулого року П. був засуджений за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 212 КК України, до 20 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з веденням обліку товарно-матеріальних цінностей строком на три роки з конфіскацією майна. Ухвалою апеляційного суду вирок щодо П. було скасовано і закрито кримінальне провадження за відсутністю складу кримінального правопорушення. У травні минулого року П. вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 212 КК України.

Чи можна вважати П. особою, що має судимість на момент вчинення нового кримінального правопорушення?

Задача 3.

М. був засуджений судом за ч. 2 ст. 185 КК України до трьох років позбавлення волі. У період відбування покарання було встановлено, що до засудження за це кримінальне правопорушення він вчинив інше кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 186 КК України. Новим вироком суду його було засуджено до шести років позбавлення волі, а на підставі ч. 4 ст. 70 КК України остаточне покарання було визначене у виді чотирьох років позбавлення волі із зарахуванням відбутого покарання за першим вироком. При засудженні М. за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 186 КК України, суд, виходив з того, що М. був раніше двічі судимий, а тому

призначив йому покарання у розмірі максимальної межі санкції за це кримінальне правопорушення.

Чи можна визнати обґрунтованим вирок суду щодо призначення покарання?

Задача 4.

Вироком суду О. було засуджено за ч. 1 ст. 115 КК України до десяти років позбавлення волі.

Через який строк після відбуття покарання О. буде визнаватися таким, що не має судимості?

Задача 5.

За вироком суду Т. було визнано винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 209 і ч. 2 ст. 210 КК України. За сукупністю кримінальних правопорушень, на підставі ст. 70 КК України остаточне покарання було призначене у виді чотирьох років позбавлення волі. На підставі Закону України «Про амністію» Т. було звільнено від відбування покарання.

Чи можна вважати Т. особою, раніше засудженою?

Задача 6.

Вироком суду К. був визнаний винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України, та йому було призначено покарання у виді чотирьох років позбавлення волі. На підставі Закону України «Про амністію» призначене К. покарання було скорочено на половину.

Чи виникає у К. судимість?

Задача 7.

Вироком суду у червні позаминулого року Ш. було засуджено за ч. 2 ст. 186 КК України до п'яти років позбавлення волі. Ухвалою апеляційного суду у серпні позаминулого року вирок було змінено: покарання пом'якшено до трьох років позбавлення волі, а на підставі ст. 75 КК України Ш. було звільнено

від його відбування з випробуванням з іспитовим строком на один рік. У липні минулого року Ш. вчинив нове кримінальне правопорушення.

Чи можна вважати Ш. особою, що має судимість на момент вчинення кримінального правопорушення?

Задача 8.

С. було засуджено за ч. 2 ст. 190 КК України – до трьох років позбавлення волі, за ч. 1 ст. 201 КК України – до шести років позбавлення волі.

В якому порядку може бути погашена судимість С.?

Чи впливає на обчислення строку погашення судимості дострокове звільнення від покарання?

Задача 9.

П. був засуджений вироком суду за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, до п'яти років позбавлення волі. У період відбування покарання він був умовно-достроково звільнений з місць позбавлення волі на один рік і п'ять місяців. Через два роки після звільнення щодо П. до суду надійшло клопотання про зняття судимості.

Чи може суд задовольнити таке клопотання?

Задача 10.

Я. був засуджений судом за ч. 2 ст. 190 КК України до трьох років позбавлення волі. У період відбування покарання він був умовно-достроково звільнений на один рік і три місяці. Через один рік щодо Я. до суду надійшло клопотання про зняття судимості.

Чи може суд задовольнити таке клопотання?

Задача 11.

Вироком суду З. було засуджено за ч. 1 ст. 353 КК України до двох років обмеження волі, за ч. 2 ст. 355 КК України – до трьох років позбавлення волі, а

за сукупністю кримінальних правопорушень остаточне покарання було визначене у виді трьох років позбавлення волі. Покарання З. відбув повністю. До закінчення строку погашення судимості за ці кримінальні правопорушення З. вчинив нове кримінальне правопорушення, за яке був засуджений судом, але від кримінальної відповідальності його звільнили на підставі ст. 49 КК України у зв'язку із закінченням строків давності.

Яким чином слід обчислювати строк погашення судимості З.?

Задача 12.

Вироком суду від 5 квітня минулого року П. був засуджений за ч. 1 ст. 248 КК України до штрафу у розмірі ста неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Вирок набув чинності 17 травня минулого року. Штраф було сплачено 28 травня минулого року. Проте 20 травня поточного року П. вчинив нове кримінальне правопорушення.

Чи можна вважати П. судимим на момент вчинення нового кримінального правопорушення?

Задача 13.

І. був засуджений вироком суду за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 286 КК України, до п'яти років позбавлення полі з позбавленням права керувати транспортними засобами строком на два роки. У порядку помилування І. достроково був звільнений від відбування покарання строком один рік і шість місяців.

Яким чином слід обчислювати строк погашення судимості І.?

Задача 14.

За вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 124 КК України, у січні цього року Н. було засуджено за вироком суду без призначення покарання, тоді як у лютому цього року К. був реабілітований за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 110 КК України.

Чи можна вважати Н. і К. такими, що мають судимість?

Задача 15.

Л. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України, до обмеження волі на строк 3 роки з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк 3 роки зі звільненням від відбування покарання з випробуванням. За вироком суду йому був встановлений іспитовий строк тривалістю 2 роки. По його закінченню Л. був остаточно звільнений від відбування покарання на підставі ч. 1 ст. 78 КК України.

З якого моменту Л. буде визнаватися таким, що не має судимості?

Варіант. У період іспитового строку Л. був направлений для відбування покарання, призначеного вироком, на підставі ч. 2 ст. 78 КК України.

Задача 16.

Б. був засуджений за ч. 1 ст. 367 КК України до штрафу в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із позбавленням права обіймати певні посади на строк 2 роки і сплатив штраф через 4 місяці після набрання вироком законної сили.

Який термін має минути після набрання вироком законної сили для того, щоб судимість у Б. вважалася погашеною?

Варіант. Б. був засуджений за ч. 1 ст. 367 КК України до виправних робіт на строк 2 роки з позбавленням права обіймати певні посади на строк 3 роки і відбув основне покарання повністю.

Задача 17.

К. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 383 КК України, до позбавлення волі на строк 2 роки, за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 398 КК України, – до обмеження волі на строк 3 роки, за сукупністю вчинених кримінальних правопорушень – до позбавлення волі на строк 2 роки 6 місяців.

Через який строк після відбуття покарання К. буде визнаватися таким, що не має судимості?

Задача 18.

В. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 377 КК України, до обмеження волі на строк 4 роки, за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 378 КК України, – до позбавлення волі на строк 4 роки, за сукупністю вчинених кримінальних правопорушень – до позбавлення волі на строк 6 років.

Через який строк після відбуття покарання В. буде визнаватися таким, що не має судимості?

Задача 19.

М. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 191 КК України, до позбавлення волі на строк 4 роки з позбавленням права обіймати певні посади на строк 2 роки, за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України, – до обмеження волі на строк 3 роки з позбавленням права обіймати певні посади на строк 2 роки, за сукупністю вчинених кримінальних правопорушень – до позбавлення волі на строк 5 років з позбавленням права обіймати певні посади на строк 3 роки.

Через який строк після відбуття основного покарання М. буде визнаватися таким, що не має судимості?

Задача 20.

О. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 286 КК України, до позбавлення волі на строк 8 років із позбавленням права керувати транспортними засобами на строк 3 роки, за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 135 КК України, – до позбавлення волі на строк 2 роки, за сукупністю вчинених кримінальних правопорушень – до позбавлення волі на строк 10 років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк 3 роки.

Через який строк після відбуття основного покарання О. буде визнаватися таким, що не має судимості?

Тема § 1.19. Інші заходи кримінально-правового характеру

Задача 1.

Т. вчинила умисне вбивство свого чоловіка. Під час досудового розслідування в неї розвинувся реактивний психоз. Лікарсько-експертною комісією було рекомендовано направити Т. до психіатричного закладу на лікування. У зв'язку з цим суд звільнив Т. від кримінальної відповідальності і застосував до неї примусові заходи медичного характеру.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 2.

В ухвалі суду щодо Р. зазначено: «Вина Р. у вчиненні умисного вбивства з хуліганських мотивів повністю підтверджена, але у зв'язку з тим, що він визнаний неосудним, кримінальне провадження щодо нього підлягає закриттю, а сам Р. підлягає направленню на лікування до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом».

Р. захворів після вчинення кримінального правопорушення.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 3.

За вчинення умисного тяжкого тілесного ушкодження М. було засуджено до п'яти років позбавлення волі. Відбувши половину строку покарання, М. утік з місця позбавлення волі. Через сім років його затримали під час спроби вчинити крадіжку. Оскільки виникли сумніви щодо осудності М., його направили на судово-психіатричну експертизу. Комісією лікарів-психіатрів було встановлено, що М. перебуває в реактивному стані, який розвинувся на фоні травматичної енцефалопатії. За психічним станом він не здатний усвідомлювати свої дії та підлягає направленню на примусове лікування до психіатричного закладу.

Яке рішення має прийняти суд?

Задача 4.

К. порушив чинні на транспорті правила (ст. 291 КК України). Під час досудового розслідування йому була призначена судово-психіатрична експертиза, оскільки він перебував на обліку у лікаря-психіатра. Висновком лікарсько-експертної комісії було підтверджено, що К. страждає на біполярний афективний розлад, через що його було визнано обмежено осудним та рекомендовано направити на лікування до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом. Згодом слідчий прийняв рішення про закриття кримінального провадження щодо К. через відсутність складу кримінального правопорушення, а саме, тяжких наслідків діяння.

Чи можуть бути застосовані до К. примусові заходи медичного характеру?

Задача 5.

Т. вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб. Суд застосовував до нього примусові заходи медичного характеру у виді госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги із посиленням наглядом. Через шість місяців лікар-психіатр, який здійснював лікування Т., направив до суду заяву про заміну обраного заходу щодо Т. на госпіталізацію до психіатричного закладу із суворим наглядом через погіршення психічного стану хворого.

Яке рішення має прийняти суд?

Задача 6.

М. вчинив крадіжку велосипеда. Висновком судово-психіатричної експертизи було встановлено, що М. страждає на олігофренію легкого ступеня дебільності, а тому під час вчинення кримінального правопорушення не був здатним повною мірою усвідомлювати свої дії та керувати ними.

Яке рішення має прийняти суд?

Задача 7.

В. було засуджено за шахрайство до двох років обмеження волі. Під час відбування покарання В. захворів на психічну хворобу, у зв'язку з чим його направили на лікування до психіатричного закладу із звичайним наглядом. Через рік психічний стан В. нормалізувався. Ухвалою суду застосування примусових заходів медичного характеру щодо В. було припинено, а його самого направлено до кримінально-виконавчої установи для подальшого відбування покарання.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 8.

Б. вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб. Амбулаторна судово-психіатрична експертиза виявила у Б. алкогольний амнестичний синдром, який позбавляв його здатності усвідомлювати свої дії та керувати ними. Лікарсько-експертна комісія рекомендувала направити Б. на лікування до психіатричного закладу з посиленням нагляду. Суд виніс ухвалу про призначення Б. примусового заходу медичного характеру у виді госпіталізації до психіатричного закладу із суворим наглядом.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 9.

Під впливом мареневих переживань Д. наніс своїй дружині 28 колото-різаних ран ножом, в результаті чого настала смерть потерпілої. Актом комплексної стаціонарної психолого-психіатричної експертизи Д. було визнано неосудним (діагноз – корсаковський психоз). Суд застосував до Д. примусові заходи медичного характеру у виді госпіталізації до психіатричного закладу із суворим наглядом. Через 4 місяці представник психіатричного закладу звернувся до суду із заявою про припинення примусового лікування Д. через його одужання. Суд відмовив у задоволенні заяви, мотивувавши своє рішення замалим строком перебування Д. у психіатричному закладі, що не відповідає тяжкості вчиненого діяння.

Чи обґрунтованим є рішення суду?

Задача 10.

За вчинення насильницького грабежу М. був засуджений за ч. 2 ст. 186 КК України до позбавлення волі на строк 5 років. Через 8 місяців після початку відбування покарання М. захворів на психічну хворобу, у зв'язку з чим його направили на лікування до психіатричного закладу із звичайним наглядом. Через 4,5 роки М. одужав, і примусові заходи медичного характеру щодо нього були припинені.

Чи підлягає М. покаранню за вчинений ним кримінальне правопорушення?

Варіант. За вчинення насильницького грабежу М. був засуджений за ч. 2 ст. 186 КК до позбавлення волі на строк 6 років.

Задача 11.

Щодо Т. було розпочато кримінальне провадження за ч. 1 ст. 309 КК України, а саме, за зберігання наркотичного засобу без мети збуту. У суді Т. свою вину визнав повністю, вказавши, що змушений вживати наркотичні засоби, оскільки хворий на хронічну наркоманію. Ухвалою суду Т. було звільнено від кримінальної відповідальності з покладанням на нього обов'язку пройти курс лікування від наркоманії.

Чи правомірним є рішення суду?

Задача 12.

Р., хворого на туберкульоз, було засуджено за крадіжку до покарання у виді штрафу із застосуванням до нього примусового лікування на підставі ст. 96 КК України. Адвокат Р. оскаржив це рішення, вказавши, що суд не мав права направляти Р. на примусове лікування, оскільки його хвороба (туберкульоз закритої форми), не становить небезпеки для здоров'я інших осіб.

Чи обґрунтованою є скарга адвоката?

Задача 13.

Ч. був засуджений за ч. 3 ст. 133 КК України до позбавлення волі на строк 3 роки. На підставі ст. 96 КК України до нього застосоване примусове

лікування від сифілісу. Через 1 рік і 7 місяців Ч. подав клопотання до суду про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання на підставі п. 1 ч. 3 ст. 81 КК України. Суд відмовив у такому звільненні, мотивуючи своє рішення тим, що Ч. не закінчив лікування від сифілісу.

Чи обґрунтованим є таке рішення суду?

Задача 14.

Т. було засуджено за ч. 1 ст. 307 КК України до покарання у виді позбавлення волі на строк 5 років. Оскільки було встановлено, що вона є ВІЛ-інфікованою, суд на підставі ст. 96 КК України призначив їй примусове лікування. Т. оскаржила це рішення, вказавши, що суд не мав права призначати їй примусове лікування, оскільки ВІЛ-позитивний статус – це її особиста справа. Вона зазначила, що відомості про проведення медичного огляду щодо зараження ВІЛ є конфіденційною інформацією і без її згоди взагалі не могли бути розголошені.

Чи обґрунтованою є скарга Т.?

Задача 15.

О. було засуджено за вчинення розбою до 7 років позбавлення волі. Під час відбування покарання він захворів на казеозну пневмонію. Адвокат О. звернувся до суду з клопотанням про звільнення О. від подальшого відбування покарання у зв'язку з хворобою на підставі ч. 2 ст. 84 КК України. Суд відмовив у задоволенні клопотання, а натомість призначив О. примусове лікування на підставі ст. 96 КК України.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 16.

Ф. було засуджено за ч. 2 ст. 125 КК України до покарання у виді арешту строком 4 місяці. У зв'язку з тим, що у Ф. було виявлено уреоплазмоз, йому на підставі ст. 96 КК України було також призначене примусове лікування за місцем відбування покарання.

Чи обґрунтованим є рішення суду?

Задача 17.

С., який страждав на невиліковну хронічну форму туберкульозу легенів, було засуджено за ч. 1 ст. 263 КК України до покарання у виді 4 років позбавлення волі. Беручи до уваги обставини, що пом'якшують покарання, суд на підставі ст. 75 КК України звільнив його від відбування призначеного покарання. У зв'язку з наявністю у С. небезпечного захворювання згідно зі ст. 96 КК України йому було також призначене примусове лікування у виді тримання у протитуберкульозному диспансері. Адвокат С. оскаржив рішення суду, посиляючись на те, що при звільненні його підзахисного від відбування покарання суд не має права направляти його до протитуберкульозного диспансеру.

Чи обґрунтованою є скарга адвоката?

Задача 18.

Т. вчинив кримінальне правопорушення у стані осудності, але під час відбування покарання захворів на психічну хворобу. На клопотання адвоката засудженого про звільнення підзахисного від подальшого відбування покарання і передачу його на піклування органів охорони здоров'я суд відповів відмовою.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 19.

А. було засуджено на підставі ч. 2 ст. 310 КК України за те, що він на присадибній ділянці свого будинку, не маючи спеціального дозволу, посіяв та вирощував 107 рослин роду коноплі. А. було призначено покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки. Прокурор оскаржив це рішення, вказавши на те, що суд безпідставно разом із покаранням не застосував спеціальну конфіскацію предмета кримінального правопорушення.

Чи правомірною є скарга прокурора?

В яких випадках та на яких підставах застосовується спеціальна конфіскація?

Задача 20.

Ч. було затримано під час незаконного вилову риби у період нересту за допомогою забороненого засобу лову – так званого «хватки-павука». Зокрема, Ч. було виловлено 28 карасів сріблястих та 10 синців. У зв'язку з дійовим каяттям винного, відповідно до ст. 45 КК України, суд постановив: 1) закрити кримінальне провадження та звільнити Ч. від кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 249 КК України; 2) застосувати спеціальну конфіскацію та конфіскувати в дохід держави «хватку-павук», за допомогою якої Ч. незаконно здійснював вилов риби, 28 карасів сріблястих та 10 синців.

Чи правомірним є рішення суду?

**Тема § 1.20. Заходи кримінально-правового характеру
щодо юридичних осіб**

Задача 1.

Директор ПП «Сокіл» А. надала неправомірну вигоду в розмірі 5 тис. доларів США начальнику Державної аудиторської служби В. за сприяння в складанні цією Службою позитивної довідки зустрічної звірки підприємства «Сокіл» з метою уникнення відповідальності за виявлені під час проведення перевірки порушення.

Чи є підстави для застосування щодо ПП «Сокіл» заходів кримінально-правового характеру?

Який порядок застосування таких заходів передбачений законом?

Задача 2.

Службові особи ТОВ «Таврида» П. та Н. здійснювали підприємницьку діяльність з виробництва м'ясних продуктів. Частина коштів від реалізації продукції, зокрема необліковані доходи, через підконтрольні ТОВ «Таврида» суб'єкти підприємницької діяльності «Лідер» та «Елісімпорт» спрямовувалася на фінансування тероризму.

Чи можуть бути застосовані заходи кримінально-правового характеру щодо юридичної особи (юридичних осіб)?

Які підстави застосування таких заходів передбачені законом?

Задача 3.

Керівник ПП «Корд» О. звернувся до Б., керівника одного з підрозділів СБУ, з пропозицією надання щомісячної неправомірної вигоди за допомогу у безперешкодному перевезенні вантажів автомобільним транспортом ПП «Корд» автомобільними дорогами України понад встановлені граничні норми ваги з розрахунку 500 грн за одну тону вантажу. Через п'ять років О. та Б. були

затримані працівниками правоохоронних органів під час чергової передачі неправомірної вигоди.

Яке рішення має прийняти суд щодо ПП «Корд»?

Які підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру передбачені законом?

Задача 4.

Діючи за попередньою змовою, засновник ТОВ «Колордрук» Р. та директор ТОВ «Ріоторг» Г. уклали фіктивні господарські договори на придбання та продаж товарів. За наслідками укладення таких договорів до офіційних документів вносилися завідомо неправдиві відомості щодо проведених господарських операцій, а на поточні банківські рахунки декількох фіктивних підприємств перераховувалися значні суми безготівкових коштів, які Р. та Г. конвертували в готівку та розподіляли між собою. В подальшому Р. та Г., з метою приховання незаконного походження таких коштів, вчинювали різноманітні фінансові операції.

Яке рішення має прийняти суд щодо зазначених вище юридичних осіб?

Задача 5.

Директор обласного комунального агролісогосподарського підприємства «ОблЛіс» К. безпідставно надав С. дозвіл на проведення вирубки лісових насаджень, зокрема, 70 дерев породи ясен та липа. За це К. одержав неправомірну вигоду у розмірі 2 тис. доларів США, які було витрачено на ремонт приміщення підприємства.

Яке рішення має прийняти суд щодо підприємства «ОблЛіс»?

Задача 6.

Службові особи ДП (державного підприємства) «Одеський морський торговельний порт» Л. та Ф. з метою отримання неправомірної вигоди, зловживаючи своїм службовим становищем, уклали договори чартеру з ТОВ

«Караван-Тур» на не вигідних для підприємства умовах. В результаті таких дій ДП недоотримало прибутку на суму 560 тис. грн.

Чи є підстави для застосування щодо ДП «Одеський морський торговельний порт» заходів кримінально-правового характеру?

Задача 7.

І. звернувся з проханням до знайомого Ч., директора ТОВ «Видавництво Міст», надрукувати 4000 примірників брошури свого авторства «Справедливий вибір». Ч., не ознайомившись належним чином зі змістом брошури, дав вказівку працівнику видавництва виконати замовлення. За друкарські послуги на рахунок ТОВ І. перерахував необхідну суму коштів.

Під час розповсюдження брошур І. був затриманий уповноваженими особами. Як виявилось, зміст цих матеріалів містив заклики до насильницької зміни і повалення конституційного ладу України та до захоплення державної влади.

Чи є підстави для застосування щодо ТОВ «Видавництво Міст» заходів кримінально-правового характеру?

Задача 8.

Сільський голова Закарпатської області Д., маючи намір змінити межі території та державного кордону України, на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вступила у змову з О. та Х. За їхньої допомоги Д. організувала та провела на території свого села референдум, на якому було поставлене питання щодо входження території села до складу Румунії.

Чи можуть бути застосовані заходи кримінально-правового характеру щодо сільської ради?

До яких юридичних осіб застосовуються такі заходи?

Задача 9.

П., Л., У. та В., підтримуючи дружні стосунки, пов'язані зі спільним вживанням наркотичних засобів, прийняли рішення налагодити виробництво з

метою збуту психотропної речовини – амфетаміну. Для прикриття незаконної діяльності вони заснували ТОВ «Хімпобутлюкс». У зв'язку з необхідністю обладнання лабораторії для виготовлення амфетаміну було орендоване відповідне приміщення, яке начебто використовувалося як склад ТОВ «Хімпобутлюкс».

Інгредієнти та хімічне обладнання купувалося на спеціалізованих підприємствах за рахунок коштів, одержаних від систематичного збуту виготовлених психотропних речовин. За весь період часу П., Л., У. та В. вели записи та журнали обліку руху грошових коштів, здобутих злочинним шляхом, частину з них перераховували на банківські рахунки ТОВ «Хімпобутлюкс». Згодом П., Л., У. та В. були затримані працівниками правоохоронних органів.

Чи є підстави для застосування щодо ТОВ «Хімпобутлюкс» заходів кримінально-правового характеру?

Якщо «так», то які саме заходи можуть бути застосовані?

Задача 10.

З метою контролю законності підприємницької діяльності ПП «Калина» працівники правоохоронних органів С. та Ш. вирішили здійснити перевірку магазину, який належав цьому підприємству. Зайшовши до магазину, С. та Ш. звернулись до продавця Б., якому вони пояснили мету свого візиту та попросили надати необхідну дозвільну документацію.

Б., знаючи про відсутність такої документації, з метою перешкодження виконанню С. та Ш. своїх службових обов'язків, вибіг з магазину та зачинив вхідні двері своїм ключем. В результаті цього Б. позбавив можливості вільного виходу правоохоронців з магазину упродовж декількох годин до моменту відкриття дверей рятувальниками комунальної аварійно-рятувальної служби.

Чи можуть бути застосовані заходи кримінально-правового характеру щодо ПП «Калина»?

Задача 11.

Н., власника ТОВ «Молочний світ», було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 160 КК України, за те, що він звертався до жителів одного із сіл Київської області та пропонував проголосувати на виборах за окремого кандидата в депутати до сільської ради. За це він обіцяв безкоштовно надати молочні продукти, які виробляються на його підприємстві.

Судом також були застосовані заходи кримінально-правового характеру щодо ТОВ «Молочний світ» у виді штрафу в розмірі 5 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Чи правильним є рішення суду?

Які види заходів кримінально-правового характеру можуть бути застосовані до юридичної особи?

Задача 12.

Л., представник ТОВ «Логістика ЛТД», в інтересах зазначеного товариства запропонував начальнику регіональної служби Державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті надати грошову винагороду у розмірі 5 тис. доларів США за швидке документальне оформлення транспортних перевезень вантажу по території України. Під час надання неправомірної вигоди Л. було затримано працівниками правоохоронного органу.

Вироком суду Л. було засуджено за ч. 3 ст. 369 КК України.

Який захід кримінально-правового характеру може бути застосовано щодо ТОВ «Логістика ЛТД»?

Що слід розуміти під уповноваженими особами юридичної особи?

Задача 13.

К., з метою вчинення дій, спрямованих на послаблення обороноздатності Збройних сил України, вступив у змову з директором ВАТ «Промхім» У. Зокрема, К. вирішив вчинити вибух на об'єкті, який має важливе оборонне значення – військовому складі. Для цього К. виготовив вибуховий пристрій з

хімічних речовин, які надав У. При встановленні вибухового пристрою К. був затриманий уповноваженими особами.

У судовому засіданні було встановлено, що після знищення військового складу ВАТ «Промхім» могло отримати замовлення на поставку нової продукції.

Яке рішення має прийняти суд щодо ВАТ «Промхім»?

Задача 14.

Колишні працівники правоохоронних органів К. та С. заснували охоронну фірму «Стелс». На прохання громадянина Сирії Ф., що постійно проживав в Україні, К. та С. в передмісті м. Києва обладнали тренувальний табір. В ньому вони проводили навчання громадян України по оволодінню прийомами та методами ведення воєнних дій. Після проходження курсу навчання найманці повинні були направлятись до Сирії для участі в насильницьких діях. Кошти за навчання найманців перераховувалися Ф. на рахунки охоронної фірми.

Яке рішення має прийняти суд щодо фірми «Стелс»?

Задача 15.

Власник ПП «С.В.Т.» О. здійснював підприємницьку діяльність з виробництва сувенірної продукції. О. прийняв рішення щодо розширення асортименту товарів напередодні святкування Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. ПП почало виготовляти різноманітну державну символіку, у тому числі, символіку комуністичного та націонал-соціалістичного режимів.

Чи є підстави для застосування щодо ПП «С.В.Т.» заходів кримінально-правового характеру?

Задача 16.

Неповнолітня М. була затримана службовою особою ТОВ «Агроком» С. під час викрадення качанів кукурудзи на полі, яке належало даному підприємству. С. почав вимагати від М. відшкодування завданої шкоди у розмірі 500 грн, але остання відповіла, що має лише 72 грн. Забравши гроші, С. привіз М. до службового приміщення ТОВ «Агроком» та тримав упродовж

добу зачиною у своєму кабінеті начебто у виховних цілях. Отримані кошти С. здав в касу ТОВ «Агроком».

С. було засуджено за ч. 1 ст. 146 КК України.

Чи є підстави для застосування щодо ТОВ «Агроком» заходів кримінально-правового характеру?

Якщо «так», то які саме заходи можуть бути застосовані?

Задача 17.

Л., директор ПП «ЮА КЛФ», з метою публічної демонстрації символіки комуністичного режиму, закріпив на пасажирське вікно свого транспортного засобу, що належить зазначеному підприємству, прапор червоного кольору, на якому були зображені п'ятикутна зірка, а також поєднання серпа та молота.

Л. було засуджено за ч. 1 ст. 436-1 КК України.

Чи є підстави для застосування щодо ПП «ЮА КЛФ» заходів кримінально-правового характеру?

Якщо «так», то які саме заходи можуть бути застосовані?

Задача 18.

Службова особа ТОВ «Агроімпорт» Ш. була засуджена на підставі ч. 1 ст. 258-3 КК України за те, що частину доходів підприємства вона спрямовувала на фінансування тероризму. Судом були застосовані заходи кримінально-правового характеру щодо ТОВ «Агроімпорт» у виді ліквідації цього товариства та конфіскації його майна.

Адвокат оскаржив рішення суду, вказавши на безпідставне застосування щодо ТОВ «Агроімпорт» зазначених заходів, оскільки Ш. вчинив кримінальне правопорушення не в інтересах підприємства, і воно не отримало від цього жодної неправомірної вигоди.

Чи підлягає задоволенню скарга адвоката?

Який порядок застосування заходу кримінально-правового характеру у виді ліквідації юридичної особи?

Задача 19.

К., власника ПП «Ітрейл», було визнано винним у вчиненні легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, в інтересах цього підприємства (ч. 2 ст. 209 КК України).

Суд також застосував захід кримінально-правового характеру щодо ПП «Ітрейл», зазначивши у рішенні наступне: «враховуючи ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та розмір завданої шкоди, суд приходить до висновку про необхідність застосування щодо ПП «Ітрейл» штрафу у розмірі 25 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

Чи правильним є рішення суду?

Які загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру?

Задача 20.

Директор та головний бухгалтер ТОВ «Рекона» були засуджені за легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, службове підроблення та ухилення від сплати податків (ч. 2 ст. 209, ч. 2 ст. 212, ч. 1 ст. 366 КК України). Судом було встановлено, що ці діяння вони вчинили в інтересах зазначеного товариства.

Який захід кримінально-правового характеру повинен бути застосований щодо ТОВ «Рекона»?

Який порядок застосування таких заходів до юридичних осіб за сукупністю кримінальних правопорушень?

Тема § 1.21. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх

Задача 1.

П'ятнадцятирічний С. таємно проник в магазин і викрав звідти золоті прикраси та дві пари годинників на загальну суму 8 тис грн. Через декілька днів, маючи при собі викрадені речі, С. намагався їх продати, але був затриманий поліцейськими.

Чи можливе звільнення С. від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру?

Задача 2.

Шістнадцятирічний В. був притягнутий до кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України.

Чи може суд звільнити В. від покарання?

Які примусові заходи виховного характеру може застосувати суд до неповнолітнього у разі звільнення його від покарання?

Задача 3.

Сімнадцятирічний Д. вчинив крадіжку з проникненням в житло. Його було засуджено за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України. Під час досудового розслідування Д. щиро розкався у вчиненому, повністю відшкодував потерпілому всі завдані збитки.

Чи можливе звільнення Д. від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 4.

Ш. був притягнутий до кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 152 КК України, оскільки вчинив дії сексуального характеру без добровільної згоди потерпілої особи. На момент вчинення кримінального правопорушення Ш. не виповнилося 17 років.

Чи можливе звільнення Ш. від відбування покарання з випробуванням?

Задача 5.

Неповнолітній К. на початку квітня минулого року був засуджений до одного року виправних робіт за зараження іншої особи венеричною хворобою. Через недбалість співробітника органу, що відає виконанням цього виду покарання, вирок суду не було виконано. К. покарання не відбув. У листопаді минулого року К. вчинив нове кримінальне правопорушення.

Чи повинен К. відбувати покарання за перше кримінальне правопорушення?

Які строки виконання обвинувального вироку суду?

Задача 6.

Шістнадцятирічний Л. був засуджений за крадіжку чужого майна з проникненням в житло до 4 років позбавлення волі. Після відбуття ним 1 року і 5 місяців позбавлення волі адміністрація спеціальної виховної установи та комісія в справах неповнолітніх направила в суд клопотання про умовно-дострокове звільнення К., вказавши, що він довів своє виправлення та відбув більше третини призначеного судом покарання.

Чи підлягає таке клопотання задоволенню?

Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача 7.

Чотирнадцятирічний Л. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України, до позбавлення волі строком на три роки зі звільненням від відбування покарання з випробовуванням з іспитовим строком два роки. Через рік він вчинив крадіжку та був притягнутий до кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України. Суд призначив йому покарання у виді позбавлення волі на строк 2 роки.

Чи правильно суд призначив Л. покарання за вчинене кримінальне правопорушення? За якими правилами і в яких межах суд повинен призначити покарання Л.?

Задача 8.

Вироком суду П. був засуджений за жорстоке поводження з тваринами за ч. 1 ст. 299 КК України до штрафу в розмірі 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При цьому суд встановив, що П. є учнем 11-го класу, немає самостійного доходу, власних коштів та майна.

Чи є правильним є рішення суду?

Які додаткові покарання можуть бути застосовані до неповнолітніх?

Задача 9.

Тринадцятирічний С. влаштував бійку з однокласником Ж. У результаті нанесених ударів по голові, останній втратив зір на одне око.

Чи можуть бути застосовані до С. примусові заходи виховного характеру?

Якщо «так», то які та в якому порядку?

Задача 10.

Неповнолітній Л., раніше судимий за крадіжку чужого майна, на шлях виправлення не став і знову вчинив кримінальне правопорушення. Так, з метою заволодіння чужим майном, Л. вчинив вбивство громадянки Ш. Суд засудив Л. до довічного позбавлення волі.

Яке покарання може бути призначене Л. за вчинене кримінальне правопорушення? Чи правильним є рішення суду в даному випадку? Який максимальний строк покарання у виді позбавлення волі може бути призначено неповнолітньому?

Задача 11.

Р., будучи неповнолітнім, вчинив заволодіння транспортним засобом, поєднане з насильством, що не є небезпечним для життя та здоров'я потерпілого К. Суд, урахувавши обставини, що обтяжують та пом'якшують покарання, умови життя та інші характеристики особи Р., призначив йому за вчинене кримінальне правопорушення покарання у виді восьми років позбавлення волі.

Чи є правильним є рішення суду?

Задача 12.

К. був притягнутий до кримінальної відповідальності за те, що разом з неповнолітнім Г., за попередньою змовою між собою, вчинив заволодіння особистим майном Ю. шляхом шахрайства. Вчиненим суспільно - небезпечним діянням була заподіяна значна шкода потерпілій особі. Рішенням суду Г. був звільнений від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру, а К. був засуджений до двох років позбавлення волі.

Чи правильним є рішення суду щодо Г.?

Задача 13.

П'ятнадцятирічний П. був засуджений за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України, до покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки, за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України, – до позбавлення волі на строк 10 років, а за сукупністю кримінальних правопорушень – на строк 11 років позбавлення волі.

Через який час П. може бути умовно-достроково звільнений від відбування покарання та за яких умов?

Задача 14.

Сімнадцятирічний М. був визнаний винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченому ч. 1 ст. 115 КК України, та засуджений до семи років позбавлення волі. Він відбув покарання повністю та був звільнений з місця позбавлення волі у 24 роки.

Чи можливе дострокове зняття судимості з М.?

Якщо «так», то на яких підставах?

Задача 15.

П'ятнадцятирічний Г. завдав через необережність тяжке тілесне ушкодження своєму сусіду Ц. внаслідок наїзду на останнього мопедом, коли здійснював небезпечний маневр в його сторону.

Чи підлягає Г. кримінальній відповідальності?

Якщо «так», то які основні види покарань можуть бути застосовані до нього?

Задача 16.

Л., у день свого шістнадцятиріччя був засуджений за вчинення наруги над могилою за ч. 1 ст. 297 КК України. За вчинене кримінальне правопорушення суд призначив йому покарання у виді арешту строком 20 діб.

Чи правильним є рішення суду?

Які умови передбачені КК України щодо застосування даного виду покарання до неповнолітнього?

Задача 17.

Шістнадцятирічний Д. був засуджений за вчинення суспільно-небезпечного діяння, передбаченого ч. 2 ст. 298 КК України, до покарання у виді позбавлення волі строком на 2 роки. Після відбуття половини призначеного строку покарання, він був умовно-достроково звільнений. Наступного дня після звільнення він вчинив нове кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 186 КК України, та був засуджений до трьох років позбавлення волі.

Яке остаточне рішення повинен прийняти суд? Які існують підстави для застосування умовно-дострокового звільнення неповнолітніх від відбування покарання?

Задача 18.

Під час святкування дня міста, чотирнадцятирічні О. та А. після вживання спиртних напоїв, вирішили роздобути ще грошей для того, щоб продовжити святкування. Так, прогулюючись містом, вони в одному із провулків напали на громадянку П., заподіявши їй тяжкі тілесні ушкодження, після чого заволоділи її сумкою.

Суд, врахувавши обставини, що обтяжують та пом'якшують покарання, умови життя та характеристики особи неповнолітніх О. і А., призначив їм покарання у виді позбавлення волі на строк вісім років.

Обґрунтуйте, чи правильним є рішення суду?

Задача 19.

Неповнолітній Д., раніше судимий за незаконне зберігання наркотичних засобів, на шлях виправлення не став, а знову вчинив кримінальне правопорушення, передбачений ч. 2 ст. 316 КК України, за що був засуджений до 5 років позбавлення волі.

Чи правильним є рішення суду?

Задача 20.

Сімнадцятирічна вагітна В. була притягнута до кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 193 КК України. Суд призначив їй покарання у виді громадських робіт строком 110 годин.

Обґрунтуйте, чи правильним є рішення суду?

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема § 2.1. Поняття, система і значення особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.

Завдання до теми:

1. Які положення охоплює вивчення Особливої частини кримінального права України?
2. У чому полягає зв'язок між Загальною та Особливою частинами кримінального права України?
3. Проаналізуйте систему Особливої частини кримінального права України та поясніть, за яким принципом вона побудована?
4. Яка специфіка структури Особливої частини Кримінального кодексу України?
5. Визначте родові об'єкти, на які посягають кримінальні правопорушення, відповідальність за які передбачена у розділах Особливої частини Кримінального кодексу України.
6. У чому полягає відмінність системи та структури Особливої частини кримінального права України й Особливої частини кримінального права зарубіжних країн?
7. Які групи норм за змістом вирізняють в Особливій частині Кримінального кодексу України? У чому полягає їх специфіка?
8. Яке значення має Особлива частина кримінального права України?
9. Що таке кваліфікація кримінальних правопорушень? Наведіть різні погляди науковців щодо визначення поняття «кваліфікація кримінальних правопорушень»?
10. Що включають у себе наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень?
11. Перерахуйте принципи кваліфікації кримінальних правопорушень та розкрийте їх зміст.

12. Визначте види та функції кваліфікації кримінальних правопорушень.
13. Що є передумовами та підставами для кваліфікації кримінальних правопорушень?
14. Визначте структуру кваліфікації кримінальних правопорушень.
15. Яким чином склад кримінальних правопорушень впливає на їх кваліфікацію? Перерахуйте елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, а також розкрийте їх зміст. Як момент закінчення кримінального правопорушення впливає на його кваліфікацію?
16. Охарактеризуйте правила кваліфікації кримінальних правопорушень.
17. Вкажіть основні компоненти юридичного закріплення результатів кваліфікації кримінальних правопорушень.
18. Що таке формула кваліфікації кримінальних правопорушень? Обґрунтуйте, які статті повинні застосовуватися у формулі кваліфікації кримінальних правопорушень із Загальної та Особливої частин Кримінального кодексу України?
19. Дайте характеристику етапам і стадіям кваліфікації кримінальних правопорушень.
20. Поясніть, яке значення мають судові роз'яснення для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень?

Тема § 2.2. Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України

Задача 1.

Директор холдингової компанії Н. і керівник служби охорони цієї ж компанії С. створили з працівників служби охорони озброєну групу, яка захопила будівлю адміністрації Запорізької області і поставила вимогу змінити керівництво області – губернатором вони хотіли бачити Н.

Кваліфікуйте дії Н. і С. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Для того щоб віднайти однодумців, які б допомогли йому повалити конституційний лад України, громадянин М. розмістив у Інтернеті текст з закликом до повалення конституційного ладу України та своїм контактним телефоном. З розміщеною інформацією ознайомилося біля 200 осіб.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Д., працюючи журналістом районної газети і будучи незадоволеним місцевим керівництвом, опублікував у газеті статтю. У ній йшла мова про необхідність змінити місцеву владу шляхом виходу на вулиці і захоплення будівлі місцевої адміністрації.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Громадянин А. в домашніх умовах виготовив 500 листівок, у яких закликав до застосування силового варіанту зміни існуючого в державі конституційного ладу. Він планував роздавати ці листівки в громадських місцях, про що повідомив свого знайомого К. Знайомий К. зателефонував до правоохоронних органів і А. було затримано.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Одного разу О. прийшов у гості до своїх друзів П. та Р. Перебуваючи у нетверезому стані О. почав розповідати, яке погане життя в державі та висловив бажання захопити державну владу та змінити конституційний лад України. Він навіть розповідав як це можна зробити і закликав П. та Р. допомогти йому в цьому.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 6.

Керівник районної адміністрації одного з прикордонних районів Закарпатської області П. ініціював проведення місцевого референдуму. На референдум виносилося питання про перехід цього району під юрисдикцію Угорщини.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 7.

На одному з мітингів голова обласної адміністрації С. висловив невдоволення політикою вищих органів державної влади України і запропонував вивести область зі складу України і створити в межах цієї адміністративно-територіальної одиниці власну державу.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Маючи на меті відокремлення частини території України і перехід її під юрисдикцію іншої держави, представники однієї з національних меншин К., Т. і В. виготовили і розповсюдили листівки, у яких йшла мова про погане відношення до людей цієї національності в Україні. На одному з несанкціонованих мітингів Т. кинув заклик до розправи з українцями, які знаходяться поблизу. У результаті одна особа загинула, а вісім отримали тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості.

Кваліфікуйте дії К., Т. і В. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Жителі Тернопільської області Ш. та Ю. перебуваючи на заробітках за межами України, були завербовані розвідкою однієї з іноземних держав і отримали завдання щодо підготовки явочних квартир та влаштування на певні посади іноземних розвідників. Після прибуття в Україну Ш. та Ю. звернулися до правоохоронних органів і розповіли про свою ситуацію.

Кваліфікуйте дії Ш. та Ю. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Громадяни України Л. і В. мали намір незаконно перетнути державний кордон України і залишитися в одній з вороже налаштованих до України іноземних держав. Розраховуючи на більш прихильне ставлення до них владних структур цієї держави, вони почали збирати відомості, які становлять державну таємницю України з метою передати їх представникам іноземної держави.

Кваліфікуйте дії Л. і В. Відповідь поясніть.

Задача 11.

В одному з регіонів України для припинення виступів сепаратистського характеру було введено воєнний стан. Офіцер Збройних Сил України Х., прибувши на місце подій, залишив розташування своєї частини і приєднався до сепаратистських формувань. Х. підтримував прагнення сепаратистів та навчав їх військовій справі.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Будучи незадоволеним результатами виборів Президента України і вважаючи, що неправильний підрахунок голосів виборців здійснено завдяки Голові Центральної виборчої комісії України К., громадянин Ш. здійснив напад на К. у ліфті його під'їзду. У результаті нападу К. було заподіяно п'ять ножових поранень в життєво важливі органи, але він залишився живим.

Кваліфікуйте дії Ш. Відповідь поясніть.

Задача 13.

С. неодноразово звертався до народного депутата В. з проханням допомогти вирішити житлове питання. Народний депутат постійно пояснював С., що це не в його компетенції і він не може вирішувати таке питання. Тоді С., будучи переконаним, що В. просто неналежно виконує свої обов'язки на черговому прийомі накинувся з ножом на В.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Ф., будучи незадоволений політикою України у відносинах з деякими іноземними державами, з метою ослаблення її економіки, вчинив серію підпалів у Київській області. У результаті таких дій було пошкоджено декілька сільськогосподарських об'єктів, промислова фабрика та нафтопереробний завод.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Громадяни іноземної держави Д. і З., які працювали на території України на заводі «Промінь», умисно пошкоджували обладнання по виробництву продукції та випускали продукцію з дефектами.

Кваліфікуйте дії ІІІ. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Громадянин України Л., працюючи у морському порту м. Одеси, умисно замінував морське судно «Олімп», яке перевозило хімічні речовини з України до однієї з африканських країн. Вибуху не сталося лише завдяки випадковому виявленню вибухівки членами екіпажу. Під час розслідування було встановлено, що Л. був завербований розвідкою тієї держави, якій призначався вантаж хімічних речовин і діяв з метою ослабити економічний потенціал України.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 17.

В одному з регіонів України для припинення виступів сепаратистського характеру було введено воєнний стан. Громадяни України М., Д., та К.

перешкоджали законній діяльності Збройних Сил України. Вони вчинили вибух на території однієї з військових частин. Внаслідок цього загинуло 5 військовослужбовців, 11 отримали різного ступеня тілесні ушкодження, пошкоджено військового майна та техніки на суму 5058000 грн.

Кваліфікуйте дії М., Д., та К. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Маючи на меті відокремлення частини території одного з обласних центрів України і перехід її під юрисдикцію іншої держави, керівник організованої групи О., здійснював фінансове та матеріальне забезпечення діяльності окремих сепаратистських угруповань. Проте, після кількох акцій, де загинули люди, О. усвідомивши помилковість своїх дій, добровільно заявив у правоохоронні органи про свою діяльність та активно сприяв розкриттю цих вчинених ним діянь.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Громадянин України Н. отримав від іноземної розвідки завдання організувати вбивство міністра закордонних справ України. Це було потрібно для того, щоб зірвати важливі міждержавні переговори економічного характеру. Н. успішно справився з отриманим завданням, залучивши до його виконання громадян Т. та У., які, знаючи про основну мету операції, діяли з корисливих мотивів.

Кваліфікуйте дії Н., Т., та У. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Іноземний громадянин Д. прибув в Україну з метою збору відомостей, які належать до державної таємниці у сфері оборони. У процесі збору таких відомостей він познайомився з громадянкою України М. і закохався в неї. М. переконала Д. усю зібрану інформацію передати співробітникам СБУ.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність Д. Відповідь поясніть.

Тема § 2.3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Задача 1.

Перебуваючи у приміщенні нічного клубу В. вживав алкогольні напої, поводив себе зухвало, чіплявся до оточуючих з різного роду пропозиціями, в тому числі запрошував дівчат на танець. Однак, зважаючи на його хитку ходу та зухвалу поведінку, на його пропозицію ніхто не погоджувався. За чергову відмову В. вдарив відкритою долонею дівчину в обличчя. Д., який знаходився поряд з дівчиною, зробив зауваження В. на що той запропонував Д. вийти за територію танцювального майданчика, щоб «перебалакати». Відійшовши метрів на десять від виходу, В. вийняв складений ніж і з словами «тобі кінець» наніс удар в грудну клітину Д. Від удару Д. отримав тяжке тілесне ушкодження, з яким був направлений до лікарні. Після операційного втручання Д. перебував на лікарняному 21 день, а на 22-й день перебування в лікарні він помер від тяжких тілесних ушкоджень.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Ухолі готелю Б. випадково зустрів свою колишню коханку Г. та, бажаючи поновити стосунки, став вмовляти її повернутись. Однак Г. відповіла, що зустрічається зараз з іншим і не бажає поновлювати стосунки з Б. Глибоко вражений такою відповіддю Б. раптово схопив вазу, що стояла поруч, та зі словами: «Не будеш ти його ніколи!», щосили вдарив нею Г. по голові, від чого остання померла на місці.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Ю. повернувся раніше з відрядження додому та застав свою дружину і свого друга під час статевих зносин. Сильно обурений такою поведінкою з боку дружини (з нею 15 років перебував у шлюбі) та друга (з ним дружили 10 років)

він миттю вдарив кухонним ножом спочатку жінку, а потім свого друга. Від заподіяних тілесних ушкоджень обидва померли на місці.

Кваліфікуйте дії Ю. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Х. більше трьох років перебував із М. у цивільному шлюбі. Одного разу М. сказала йому, що чекає дитину від іншого чоловіка. Наступного дня, з метою помсти за зраду, Х. задушив М. Судово-медична експертиза встановила, що загибла вагітною не була.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Ш. у відсутність чоловіка, який перебував у тривалому відрядженні, підтримувала статеві зв'язки з К. Через певний час вона завагітніла та, побоюючись розправи з боку чоловіка, вирішила позбавитися дитини. Про свій намір вона повідомила свою подругу Б., яка погодилася за певну винагороду їй допомогти. Коли дитина народилася, то Б. прийняла пологи, а наступного дня вони втопили дитину у ванні, а труп закопали.

Кваліфікуйте дії Ш. і Б. Відповідь поясніть.

Задача 6.

Р. і К., домовились вбити П. Придбавши отруту, призначену для труїння гризунів, К. підсипав її до кави, а Р. запропонував П. випити цей напій. Спробувавши каву з отрутою, П. почав блювати. Ніяких інших шкідливих наслідків не настало. Судово-медичною експертизою встановлено, що порошок був непридатний для отруєння людини.

Кваліфікуйте дії Р. та К. Відповідь поясніть.

Задача 7.

С. випадково зайшла на грядку, на якій були нововисаджені квіти. Р., яка висадила ці квіти, вихопила у свого чоловіка палку та почала привселюдно бити нею С. з метою покарати за затоптану розсаду. Перебуваючи в стані сильного переляку, що змінився люттю та ганьбою від привселюдного шмагання, С. схопила камінець, що лежав на дорозі та задля захисту почала бити Р. по голові, забивши її до смерті. Наслідком ударів по голові стало повне знівечення обличчя, пролам кісток черепа та ушкодження мозку.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Під час побутової сварки дружина Т. вдарила свого чоловіка ножом для голірів олівців (довжина леза 5 см) в живіт. При наданні медичної допомоги у лікарському закладі було встановлено, що внаслідок проникаючого поранення черевної порожнини ніякі внутрішні органи у чоловіка пошкоджені не були. Через три доби його було виписано з лікарні.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Г., який раніше відбував покарання за замах на вбивство, після звільнення з місць позбавлення волі став проживати у П. Вони обоє зловживали спиртними напоями та часто сварилися. При цьому Г. неодноразово погрожував П. вбивством. Під час чергової сварки Г. збив П. на підлогу та наніс їй ногою, взутою у черевик, п'ять ударів у груди в область серця, спричинивши травму грудної клітини розривом лівого шлуночка серця. Від одержаного ушкодження П. померла на місці.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Н., будучи сердитою не свого двоюрідного брата Б., який не виконував її прохань, знаходячись з ним у ванній кімнаті, двічі штовхнула його в груди. Б. падаючи від поштовху, вдарився потилицею об раковину та знепритомнів. Того ж дня Б., не приходячи до свідомості, помер. Згідно з висновком судово-медичної експертизи смерть Б. настала від закритої внутрішньочерепної травми голови з крововиливом під оболонку мозку та його набряком.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Вихідного дня хлопці в одній з кімнат гуртожитку грали в карти. Раптом В., з метою налякати граючих, кинув на середину столу скляну стопку. Стопка розбилась і шматочок скла влучив в око Ч. Пошкоджене око лікарі вимушені були вилучити.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Ф., перебуваючи в будинку Т., на ґрунті особистих неприязних відносин наніс останньому два удари кулаком у ділянку голови та обличчя, заподіявши йому тілесні ушкодження у вигляді синця навколо лівого ока, синця лівої тім'яно-скроневої ділянки, струсу головного мозку, у результаті чого розлад здоров'я Т. тривав 20 діб.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Д., з метою покарання свого пасинка за вчинені ним крадіжки, із застосуванням насильницьких дій до останнього, за допомогою мотузки підвісив його ввечері за руки до балки стелі гаражу, після чого до ніг прив'язав сумку наповнену пшеницею та залишив його в темряві в такому положенні до ранку, тим самим заподіявши йому сильного фізичного болю, а також

фізичного та морального страждання. В результаті чого потерпілому були заподіяні середньої тяжкості тілесні ушкодження за критерієм тривалості розладу здоров'я.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 14.

П., знаючи про наявність у неї венеричного захворювання (гонореї), вступила в статевий зв'язок з О., а через декілька днів з Г. і сімнадцятирічним Л. При медичному обстеженні було встановлено, що О. не захворів, а Г. і Л. заразилися гонореєю. Під час кримінального провадження було з'ясовано, що П. не бажала заразити своїх партнерів, але допускала таку можливість.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Б. з допустимою швидкістю керував своїм автомобілем. Несподівано з кущів, безпосередньо перед автомобілем, виник Ч., який знаходився в нетверезому стані та потрапив під колеса. Б. вийшов з автомобіля, щоб надати потерпілому допомогу, але той не подавав ознак життя, пульсу та дихання не було. Для того, щоб уникнути небажаної для нього процедури кримінального провадження, Б. сів у машину та поїхав з місця пригоди. Слідством було встановлено, що Б. не мав технічної можливості запобігти наїзду. Потерпілий після удару одразу знаходився у комі. Однак, помер вже в лікарні, куди його доставив інший водій.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 16.

К. їхав на своїй автомашині із Черкас до Києва. На шляху він побачив збиту кимось людину. Зупинивши машину, К. з'ясував, що потерпілий знаходиться в небезпечному для життя стані, бо має значні тілесні ушкодження. Побойуючись, що його можуть визнати винним в наїзді на

людину, К. покинув потерпілого на шляху та нікого про це не сповістив. Потерпілий згодом помер на місці пригоди.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Р. запросив до себе до дому свого знайомого Б. з метою перегляду футбольного матчу. Знаходячись на кухні та вживаючи спиртні напої в Р. та його гостя Б. виникла суперечка, в результаті якої Р. вбив Б. За деякий час на кухню зайшла дружина Р. та почала йому дорікати за вчинене вбивство. Р. вбив і свою дружину також.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть.

Задача 18.

У., не маючи спеціального дозволу та належної медичної освіти, встановлювала діагноз та призначала лікування гомеопатичними засобами. Після такого лікування близько сорока її пацієнтів отримали розлад травлення, що призвело до короткочасного розладу їх здоров'я.

Кваліфікуйте дії У. Відповідь поясніть.

Задача 19.

П'ятнадцятирічний В. дав письмову згоду на вилучення його нирки та пересадження її своєму рідному брату. Таку операцію провів хірург Н. Обидва брати залишилися живими та видужали після тривалого реабілітаційного періоду.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Медсестри Ч. і Х. під час взяття крові у донорів, вилучали її у великій кількості. Надлишок вони потім оформляли як таку, що надавалася вигаданими особами, а гроші забирали собі.

Кваліфікуйте дії Ч. та Х. Відповідь поясніть.

**Тема § 2.4. Кримінальні правопорушення проти волі,
чесності та гідності особи**

Задача 1.

К. з Т. напоїли Б. і, скориставшись його станом сп'яніння, відвезли на дачу Т., де утримували протягом тижня. Вони вимагали від Б. оформити договір дарування автомобіля на К. в рахунок боргу, який Б. повинен був повернути К. Борг Б. повернув.

Кваліфікуйте дії К. та Т.

Задача 2.

В. зловживав наркотичними засобами. Однак від лікування ухилявся. Тоді його батько К. домовився з лікарем наркологічного диспансеру Ш. і В. примусово помістили у вказаний заклад, де розпочали лікування. В. звернувся із скаргою до поліції на дії батька та лікаря, наголошуючи на тому, що його помістили в наркологічний диспансер всупереч його небажанню лікуватись від наркоманії

Дайте кримінально-правову оцінку діям К. та Ш.

Задача 3.

Е. взяв у свою машину 8-річного хлопчика, який «голосував» на дорозі, і разом з Х. завіз дитину на віддалену дачу останнього, щоб вимагати потім від батьків хлопчика викуп. Вони помістили дитину в підвал, поставили йому їжу, закрили люк, а самі почали обдумувати план майбутньої «операції». Ранком вони виявили, що хлопчик задихнувся від нестачі повітря: стіни підвалу були нещодавно пофарбовані масляною фарбою, перекриття залізобетонне, люк пригнаний дуже щільно.

Кваліфікуйте дії Е та Х.

Задача 4.

К., не маючи власних дітей, прагнула їх мати. Біля приміщення сімейної поліклініки вона побачила дитячий візочок з немовлям і з метою забрати

дитину відкотила візочок за ріг будинку, де дістала дитину і поїхала з нею до свого помешкання.

Вдома К. піклувалася про дитину, годувала і доглядала немовля. Всім знайомим вона розповідала, що усиновила дитину.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 5.

С. познайомився на вулиці з 7-річним хлопчиком Б., якому запропонував покататися на автобусі. Він привіз хлопчика до свого помешкання в іншу область. Там С. примушував хлопчика просити милостиню на вулицях та в поїздах. Гроші, які збирав хлопчик, С. забирав собі.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 6.

П. вранці послала свого чоловіка до підвалу за картоплею, а коли він спустився всередину – зачинила двері. Коли звечоріло, вона випустила чоловіка. Свої дії П. пояснила тим, що в такий спосіб хотіла запобігти вживанню чоловіком спиртних напоїв з нагоди дня народження одного з його друзів.

Кваліфікуйте дії П.

Задача 7.

З. народила в пологовому будинку дівчинку. За винагороду вона домовилася з акушеркою про те, що остання обміняє її доньку на хлопчика. Після чергових пологів акушерка підмінила дітей. З. пояснила, що її чоловік погрожував у разі народження не хлопчика, а дівчинки вигнати її з дому разом з дитиною.

Варіант. Факт підміни дітей наступного дня було викрито матір'ю хлопчика, оскільки до пологів, за даними УЗД, було встановлено стать дитини.

Кваліфікуйте дії З.

Задача 8.

Під приводом направлення на лікування до іноземної держави М. передав 17-річного К., опікуном якого він був, подружжю Ш. При спробі

вивезти хлопця за кордон подружжя було затримане прикордонниками. Згодом з'ясувалося, що К. мали вивезти з метою використання його нирки для трансплантації.

Кваліфікуйте дії М. та Ш.

Задача 9.

Гр-н Республіки Туніс Р., перебуваючи у фактичних шлюбних стосунках із громадянкою України С., винайняв їй житло та оплачував витрати на одяг і харчування. Одночасно він примусив С. до відмови продовжувати навчання в інституті, заборонив їй працевлаштування у формі часткової зайнятості, мотивуючи це здатністю самотійно її забезпечувати.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 10.

Прагнучи зареєструвати шлюб зі своїм колишнім співмешканцем, Г. сказала йому, що у них народилася дитина. Для підтвердження цього факту вона від приміщення дитячої молочної кухні перекотила до себе додому візочок з 3-місячним немовлям.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 11.

Обвинувачений у вчиненні розбійного нападу та зґвалтування О. під час перебування в психіатричній лікарні на експертному обстеженні захопив медсестру, зачинився разом з нею в службовому приміщенні і, погрожуючи їй вбивством, зажадав прибуття прокурора і представників преси, яким він розповість про безпідставність підозри щодо нього у вчиненні кримінальних правопорушень.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 12.

Голова місцевої державної адміністрації П. запідозрив, що його водій винний у вчиненні крадіжок. Вирішивши самотійно розібратися у цій ситуації,

П. завів водія у власний гараж, після чого примусив його спуститися у підвал. Потім П. закрив водія у підвалі і почав вимагати від нього визнання своєї провини. Через три дні водій у всьому зізнався і П. передав його поліцейським. Водій не був винний у вчиненні квартирних крадіжок.

Кваліфікуйте дії П. Чи зміниться кваліфікація діяння, якщо водій насправді вчинив кримінальне правопорушення?

Задача 13.

К., В. та Л. викрали 12-річну доньку слідчого М. Вони вимагали від останнього змінити хід розгляду матеріалів кримінального провадження щодо Х. на користь останнього. Потерпілу утримували на дачі у К. Охороняв її протягом 5 діб В., який уночі зґвалтував дівчинку.

Л., використовуючи свої зв'язки у правоохоронних органах, намагався іншим шляхом вплинути на слідчого. Досягти бажаного результату зазначеним особам не вдалося, їх затримали, а дівчинку звільнили. Під час обстеження виявилось потерпілої, що вона ВІЛ-інфікована.

Дайте правову оцінку діям вказаних осіб.

Задача 14.

Д., мати-одиначка, народила третю дитину. Не маючи змоги утримувати 3 дітей і бажаючи виправити своє матеріальне становище, вона продала свою новонароджену дитину подружжю Р, яке не мало своїх дітей.

Варіант. Подружжя Р. мало на меті в подальшому продати дитину для використання її в порнобізнесі, про що Д. знала.

Кваліфікуйте дії Д та Р.

Задача 15.

Д., відбувши покарання у виді позбавлення волі, повернувся до своєї співмешкankи Ю. та дізнався, що вона наразі проживає у фактичному шлюбі з Ж.

Д. почав переслідувати Ю.: систематично бував у неї за місцем роботи, супроводжував додому, наближався на вулиці, стукав кулаками у вікна та двері,

телефонував у різний час доби, умовляючи вигнати Ж. та впустити його до квартири і «жити як раніше». Ю. звернулася до територіального відділу НПУ із заявою, що вона зазнає психологічного насильства.

Дайте правову оцінку діям Д.

Задача 16.

С., А., К. організували злочинну групу, яка займалася викраденням дітей віком від 1 до 3 років з метою продажу їх за кордон, де їх всиновлювали бездітні сім'ї. А. працювала медсестрою дитячої лікарні.

С., працюючи в сервісному центрі, готувала підроблені документи на дітей, яких «постачала» А. і яких переховували на квартирі К. Документи були підставою вивезення дітей за кордон. 2-річна Н, перебуваючи на квартирі в К, тяжко захворіла. Вона була поміщена К. в окремі кімнату, де, залишена без нагляду, померла.

Варіант. Дітей продавали за кордон для усиновлення в комерційних цілях.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 17.

І. з метою примусити Я. вступити з ним в шлюб, почав збирати інформацію про її особисте життя, а в подальшому погрожував розповсюдити фото і відео компрометуючого змісту в соціальних мережах, якщо Я. відмовить на його пропозицію.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 18.

Г., не бажаючи турбуватися про стару матір, яка проживала разом з ним, попросив головного лікаря психоневрологічного диспансеру М. госпіталізувати її, обіцяючи винагороду. Одержавши гроші, М. прохання виконав. Проведене за проханням родичів обстеження показало, що мати Г. психічними розладами не страждає.

Кваліфікуйте дії М та Г.

Задача 19.

Г. та П. було затримано за те, що вони переправили в іноземну державу чотирьох 20-річних дівчат для сексуальної експлуатації та використання їх в порнобізнесі. Дівчата заявили, що вони дали згоду на це і ніяких претензій до осіб, які переправили їх за кордон, не мають.

Кваліфікуйте дії Г. та П.

Задача 20.

А., скориставшись сп'янінням О, вмовив її вступити з нею в статевий зв'язок, а потім почав розповідати про це знайомим. О. з метою помсти звернулася до свого знайомого лікаря С. і той під час чергування в психіатричній лікарні запросив до себе А. нібито для ділової розмови. Коли А. прийшов, санітари, за наказом С., закрили А. в палаті з душевнохворими та утримували протягом 12 годин.

Дайте правову оцінку діям винних осіб.

Тема § 2.5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Задача 1.

С. протягом певного часу схилив Є. до вступу з ним у статевий зв'язок, але остання не погоджувалась. Тоді С. з метою досягнення своєї мети освідчився їй та запропонував укласти шлюб, а після весілля емігрувати до однієї з країн дальнього зарубіжжя для постійного проживання. Подумавши декілька днів, Є. погодилась, після чого добровільно вступила з С. у статеві відносини. Після цього С. зник, виключивши телефон. Є. звернулась до поліції із заявою про її зґвалтування, в якій зазначила, що вчинила дії сексуального характеру з С. не добровільно, а під впливом обману.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 2.

А., Д. і Ц. у темну пору доби зустріли К., яка поверталася від подруги. Вони обступили її, а потім А. запропонував К. добровільно вступити з ним у статевий зв'язок, попередивши, що у випадку відмови її зґвалтують по черзі усі троє. Злякавшись цього, К. погодилась, і А. здійснив із нею дії сексуального характеру, пов'язаних із оральним проникненням в тіло К. При цьому Д. і Ц. стояли поруч та підбадьорювали А. За свідченням потерпілої, фізичної сили чи погроз вони до неї не застосовувалося.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Ф. і Ц. влаштували вечірку з нагоди повернення їхнього товариша М. з місць позбавлення волі. Окрім того, вони вирішили запропонувати М. сексуальні розваги з дівчиною. Для цього було запрошено Ч., яка працювала в магазині, що належав Ф., та мріяла про близькі стосунки з ним, а можливо й шлюб. Під час вечірки Ф. запропонував Ч. вступити у статевий зв'язок із М.

Коли та відмовилась, освідчившись Ф., останній заявив, що буде прихильний до неї лише після задоволення його прохання. На це Ч. відповіла відмовою і залишила вечірку та заявила про все в поліцію.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 4.

У нічному клубі Р. познайомився з Д. і запропонував провести її додому. По дорозі у безлюдному місці він раптово напав на Д., повалив її на землю та, вчинив дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним проникненням в тіло Д. За заявою Д. проти Р, було розпочато кримінальне провадження, однак через місяць після цього вони одружилися.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Ж., перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, зустрів шістнадцятирічну Є. Застосовуючи фізичне насильство вчинив дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним проникненням в тіло Є. Внаслідок цього Є. заразилася гонореєю.

Кваліфікуйте дії Ж. Відповідь поясніть.

Задача 6.

В., маючи на меті вчинити дії сексуального характеру, пов'язані із анальним проникненням в тіло Н., запросив його до себе додому під виглядом вирішення проблем приватного бізнесу. Додавши клофелін у спиртні напої, В. довів Н. до безпорадного стану та вчинити дії сексуального характеру, пов'язані із анальним та оральним проникненням в тіло Н., без згоди останнього. Через деякий час В. повторно вчинив такі ж дії з Н. Коли вночі Н. прийшов до тями, він почав голосно лаятися та погрожувати негайно розповісти про дії В. правоохоронним органам та його близьким родичам. Побоюючись викриття та притягнення до кримінальної

відповідальності, В. збив з ніг Н. і задушив його. Після цього В. розчленував труп Н. і по частинах виніс його на смітник.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Будучи ВІЛ-інфікованим і знаючи про наявність у своєму організмі цього вірусу, О. вирішив умисно заразити ним якомога більше жінок. Пізно увечері він напав у парку біля річки на Ц. і, застосовуючи фізичну силу, вчинив дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним проникненням в тіло Ц. Через кілька днів він шляхом погроз вчинив дії сексуального характеру, пов'язані із оральним проникненням в тіло Я. Через кілька місяців з'ясувалося, що внаслідок цих дій Ц. заразилася ВІЛ-інфекцією, а Я. – ні.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Власник перукарні Г. попросив співробітницю О. залишитись після закінчення робочого дня для бесіди. Зачинивши двері салону на внутрішній замок, О. зайшла до кабінету Г., де побачила приятеля останнього А., який часто навідувався до салону. Пригостивши вином, Г. О. почав спонукати її до вчинення дій сексуального характеру, пов'язаних із вагінальним та оральним проникненням в тіло О., пропонував роздягнутись, роздягався сам, демонструючи відповідні частини тіла.

Коли О. відмовилася, посилаючись на те, що вона кохає іншого чоловіка і не хоче зраджувати йому, Г. заявив, що звільнить О. з роботи, а також повідомить усім власникам перукарень міста про професійну непридатність О. При цьому А. заявив, що поширить інформацію про те, що О. страждає є носієм ВІЛ-інфекції, в результаті чого вона залишиться безробітною. Злякавшись таких погроз, О. погодилася на пропозицію Г. і вступила з ним та А. у статевий зв'язок.

Кваліфікуйте дії Г. та А. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Старшокласники 17-річні М. і С. періодично вели розмови на сексуальні теми в присутності 13-річної Л., демонструючи при цьому відеоролики порнографічного характеру з допомогою мобільних телефонів. Помітивши, що це викликає інтерес у Л., одного разу вони запропонували їй пройти з ними до занедбаного будинку, де Л. погодилась на стимулювання статевих органів М. і С.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Двадцятирічний Б. неодноразово запрошував до своєї кімнати в гуртожитку шістнадцятирічну К., пригощав її спиртними напоями та цигарками. Одного разу після спільного з К. вживання алкогольних напоїв Б. запропонував їй вступити з ним у статевий зв'язок. Одержавши відмову, Б. повалив К. на ліжко та, силоміць знявши з неї одяг, намагався вчинити дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним проникненням в тіло К. Здійснити свій намір Б. не вдалося, оскільки на крик К. у двері кімнати почали стукати сусіди, заявляючи, що викличуть поліцію.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Р., з метою вчинення дій сексуального характеру, що пов'язані з проникненням в тіло потерпілої, напав на двадцятирічну М. Для подолання опору потерпілої Р. кілька разів вдарив М., заподіявши останній умисне легке тілесне ушкодження із короткочасним розладом здоров'я. Через це посягання у М. виникло хронічне психічне захворювання.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Двадцятип'ятирічний П. неодноразово запрошував до своєї кімнати в гуртожитку п'ятнадцятирічну Н., пригощав її спиртними напоями та цигарками. Одного разу після спільного з Н. вживання алкогольних напоїв П.

запропонував їй вступити з ним у статевий зв'язок. Одержавши відмову, П. повалив Н. на ліжко та, силоміць знявши з неї одяг, намагався вступити з нею в статевий акт. Здійснити свій намір П. не вдалось, оскільки на крик Н. у двері кімнати почали стукати сусіди, заявляючи, що викличуть поліцію.

Кваліфікуйте вчинене. Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Директор комерційної фірми Д. неодноразово добивався інтимного зв'язку з менеджером Ц., підлеглою йому по роботі. Одного разу, він викликав її до свого кабінету та почав наполегливо вимагати її згоди на статевий зв'язок, погрожуючи у разі незгоди звільнити її з роботи за nereабілітуючими обставинами. Однак, Ц. так і не виконала вимоги Д., а через кілька днів написала заяву про звільнення зі своєї посади за власним бажанням.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Г. протягом півроку вчиняв відносно своєї дев'ятирічної падчерки розпусні дії, а потім умовлянням схилив її до вступу у статеві зносини. Потерпіла через свій малолітній вік не розуміла характеру та наслідків вчинюваних з нею дій.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Повнолітній І., будучи сусідом чотирнадцятирічної П., схилив останню вступити з ним у статеві зносини, на що остання погодилася. Внаслідок статевого акту із сусідом, дівчина втратила здатність до виношування плоду.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 16.

П. і К. вживали на квартирі останнього алкогольні напої. Коли дружина К. пішла на роботу, вони роздяглися та вчинили відносно один одного дії сексуального характеру в присутності дев'ятирічної доньки К.

Кваліфікуйте дії П. і К. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Вісімнадцятирічний Д. зустрічався з чотирнадцятирічною В., періодично вчиняючи щодо неї за її згодою дії сексуального характеру, не пов'язані із проникненням в її тіло, побоюючись кримінальної відповідальності за зґвалтування. Судово-психіатричною експертизою встановлено, що у В. не виявлено психічного захворювання, а також відставання від нормального психічного розвитку. За висновком спеціаліста гінеколога, В. досягла статевої зрілості.

Кваліфікуйте дії У. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Бухгалтер комерційної фірми В. неодноразово схиляв свою колегу по роботі – бухгалтера Л. вступити з ним у статевий зв'язок. У зв'язку з цим він у грубій формі запрошував її до себе додому, відсилав SMS-повідомлення по мобільному телефону з «непристойними натяками», погрожував проколоти шини в автомобілі, на якому їздила Л., тощо.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Ш. протягом певного часу схиляв Л. до вступу з ним у статевий зв'язок, але остання не погоджувалась. Тоді Ш. з метою досягнення своєї мети освідчився їй та запропонував укласти шлюб, а після весілля емігрувати до однієї з країн дальнього зарубіжжя для постійного проживання. Подумавши декілька днів, Л. погодилась, після чого добровільно вступила з Ш. у статеві відносини. Після цього останній зник, вимкнувши телефон. Л. звернулась до поліції із заявою про її зґвалтування, в якій зазначила, що вчинила дії сексуального характеру з С. не добровільно, а під впливом обману.

Кваліфікуйте дії Ш. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Вісімнадцятирічний С. зустрів на вулиці знайому п'ятнадцятирічну Т. і запропонував пройти з ним до підвалу житлового будинку з метою випити пива. Т. погодилась. Після вживання пива С. почав домагатися вступу у

статевий зв'язок. Оскільки Т. відмовлялась, він сказав, що не випустить її з підвалу, доки не отримає бажане. Т. припинила опиратися, й С. вчинив із нею вагінальний статевий акт. Після цього Т. попросила відпустити її, але С. не погодився і через півгодини запропонував здійснити оральний статевий акт, після чого пообіцяв випустити її з підвалу, на що вона погодилась.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Тема § 2.6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина

Задача 1.

М. за допомогою власноруч виготовленого підслуховувального пристрою, який було поміщено в отвір розетки, що знаходилася в спільній стіні з квартирою Г., протягом року збирав конфіденційну інформацію про останнього.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 2.

К. та М. під час виборчого процесу прийшли в приміщення школи м. Києва, де була розташована виборча дільниця, і почали вимагати від голови виборчої комісії шляхом погрози застосування насильства залишити приміщення виборчої дільниці.

Кваліфікуйте дії К. та М. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Оперуповноважений карного розшуку Національної поліції України К. мав достовірні дані про причетність П. до вчинення крадіжки чужого майна, однак без згоди останнього здійснив огляд його житла з метою виявлення викрадених речей. Ухвали слідчого судді на проведення огляду в нього не було. Під час огляду викрадених речей виявлено не було. Після цього П. звернувся до місцевої прокуратури із заявою про притягнення К. до кримінальної відповідальності.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Х. запропонував надати жителям села В. та Ф. по 1000 грн кожному за умови, що вони проголосують за кандидата в народні депутати України Н. Таке прохання В. та Ф. виконали, за що отримали зазначені кошти від Х.

Кваліфікуйте дії осіб. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Ш., перебуваючи на території дільничної виборчої комісії, під час виборчого процесу, поставив умисно підпис у списках виборців біля прізвища іншого виборця Г. Після цього отримав бюлетень і здійснив голосування за виборця Г. Цього самого дня зробив аналогічні дії і замість виборця М. За такі діяння Ш. отримав грошову винагороду в розмірі 2000 грн.

Кваліфікуйте дії Ш. та інших осіб. Відповідь поясніть.

Задача 6.

А., перебуваючи в приміщенні виборчої дільниці, отримав виборчий бюлетень, зайшов до кабінки для голосування та поставив відмітку про голосування. Після цього за допомогою мобільного телефону сфотографував бюлетень з позначкою та оприлюднив його в соцмережі «Фейсбук».

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Н. та К. як члени однієї з релігійних організацій здійснювали релігійну діяльність, розповсюджуючи літературу релігійного змісту. Г. шляхом дискримінації, принижуючи та застосовуючи насильство до зазначених громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями, перешкоджав їхній релігійній діяльності. Зокрема, Г. спочатку висловився щодо Н. та К. в образливій формі, використовуючи нецензурні слова, а потім застосував до К. фізичне насильство, завдавши останньому тяжких тілесних ушкоджень.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Н. без відома й дозволу власника житла переліз через паркан у двір володіння Г., маючи на меті зірвати кілька яблук з дерева.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

Варіант. Н. перебував у стані алкогольного сп'яніння.

Задача 9.

З., маючи на меті забрати свої речі, які залишилися після розлучення з Р., прибув на територію її домоволодіння, де вона мешкає. Розуміючи, що її немає вдома, З. вибив вхідні двері, проник до житла Р. і забрав звідти свої речі.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Варіант. Будинок знаходився в їхній спільній власності.

Задача 10.

Журналісти одного з телеканалів К. та Н. проводили зйомки репортажу для проекту «Остання крапля» про незаконну торгівлю спиртом суб'єктами підприємницької діяльності на території м. Одеси. Побачивши, що зазначені журналісти здійснюють зйомку репортажу, Г. напав на них, щоб припинити їхню законну професійну діяльність, завдав їм численні удари руками й ногами по голові, кінцівках, тулубу, спричинивши тілесні ушкодження. Після цього Г. розбив відеокамеру. Журналісти були вимушені припинити зйомку.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Варіант. Г., маючи на меті припинити їхню законну професійну діяльність, лише розбив відеокамеру, на яку здійснювали зйомку репортажу.

Задача 11.

К. працює охоронцем ТОВ «Хліб» протягом 20 років. Минулого року в ТОВ «Хліб» виникла фінансова заборгованість, у зв'язку із чим К. не виплатили заробітну плату за один місяць.

Кваліфікуйте дії. Відповідь поясніть.

Варіант. Заробітну плату не виплачували протягом трьох місяців.

Задача 12.

К., перебуваючи на посаді головного лікаря міської лікарні, не виплачував заробітну плату лікарям протягом трьох місяців. На зазначені кошти К. придбав нове медичне обладнання в лікарню. Своє рішення К. мотивував тим, що нове обладнання покращить роботу лікарні.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Подружжя Л., не маючи власних дітей, усиновило 7-річного Д. Невдовзі до них в гості приїхали родичі. На підґрунті особистих неприязних відносин, що виникли між подружжям Л. та їхніми родичами, дядько П. розповів Д. про його усиновлення. Унаслідок цього усиновлений втік із дому й не повертався впродовж певного проміжку часу.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Лікар-терапевт К. приватної лікарні «Здоров'я» здійснив медичний огляд пацієнтки М. За проведений огляд лікар вимагав 500 грн. Проте М. відмовилася платити, посилаючись на безоплатність медицини в Україні.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Варіант. Лікар-терапевт К. працював у державній лікарні.

Задача 15.

О. перебував на посаді директора промислового підприємства. Знаючи, що за декілька днів на підприємстві відбудеться страйк, поширив через своїх заступників інформацію про те, що всіх учасників страйку які мешкають у гуртожитку підприємства, під приводом різних підстав буде виселено.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Приймальна комісія одного з вищих приватних закладів освіти відмовила в прийнятті до освітнього закладу громадянину Є., посилаючись на те, що за вступ і навчання треба платити.

Кваліфікуйте дії. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Керівник одного з науково-дослідних інститутів К. різними способами досягнув згоди зі своїми підлеглими на включення його в співавтори винаходів. У такий спосіб йому вдалося одержати частину гонорару за три винаходи. Одержані гроші він перерахував у дитячий будинок.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 18.

К. видав монографію, у якій близько половини тексту дослівно запозичив з дисертацій Ш. без дозволу автора, чим завдав йому матеріальної шкоди в розмірі 50 000 грн. К. з дитинства хворів на психічні розлади недоумства.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Рішенням суду Х. був зобов'язаний щомісяця сплачувати кошти на утримання дітей. Однак Х. систематично не робив цього, оскільки не був працевлаштований і перебував на обліку в центрі зайнятості населення, чим поставив у скрутне матеріальне становище дітей.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 20.

В. працювала в секретаріаті однієї з установ. Одержуючи листи, адресовані співробітникам, вона розкривала їх, ознайомлювалася зі змістом й інколи передавала їх іншим колегам. Найцікавіші, на думку В., листи вона давала читати своїм подругам.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Тема § 2.7. Кримінальні правопорушення проти власності

Задача 1.

П. у період з 25 вересня по 23 грудня минулого року самовільно приєднався до електричної мережі енергопостачальника, наклавши на них дроти електричного постачання, та підключив до них свою земельну ділянку з будинком на ній. Своїми діями П. спожив електричної енергії на загальну суму 80,2 тис. грн.

Кваліфікуйте дії П.

Задача 2.

Подружжя Т. через мережу Інтернет продавали довірливим громадянам під виглядом ліків розфасовані в упаковку крейду, заробивши на цьому 50 тис. грн.

Кваліфікуйте дії подружжя Т.

Задача 3.

К., побачивши на вулиці неповнолітнього М., який тримав в руках мобільний телефон «Samsung» останньої моделі вартістю 40,5 тис. грн, в якому знаходилася сім-картка оператора «КиївСтар» вартістю 150 грн і флеш-картка фірми виробника «Transcend» об'ємом 512 Гб вартістю 850 грн. К. вихватив мобільний телефон і втік у невідомому напрямку.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 4.

О. заліз вдень через вікно жилого будинку до чужої квартири та викрав звідти телевізор марки «Samsung», який згодом реалізував. У цей же день близько 22 год. 00 хв. О. пробрався через запасний вхід до аптеки, де мав намір викрасти гроші з каси та лікарські препарати. Його помітив продавець аптеки та викликав поліцію кнопкою безпеки. При спробі вчинити крадіжку О. було затримано.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 5.

Комірник ДП «Пі Джі Трейд» Д. дочекався, коли комірники складів № 1 та № 3 підуть додому та зачинять свої склади, а потім зімітував перед охоронцем підприємства свою затримку накопиченням невідкладної роботи у своєму складі. Після чого, у період з 23 год. 00 хв. до 1 год. 30 хв., достовірно знаючи, що комірники складів залишають ключі від своїх складів у побутовому приміщенні на вішалці, проник через вікно до складу. Він викрав продукцію (блендери, станки для гоління, комбайни) на суму 250 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 6.

Касир Н., яка працювала на підприємстві, в період з вересня по листопад підробила касові документи та заволоділа грошовими коштами підприємства на суму 700 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Н.

Задача 7.

В., перебуваючи в магазині техніки та користуючись тимчасовою відсутністю продавця Ж., здійснив крадіжку мобільного телефону останнього (марка «Apple» остання модель). З'ясувалося, що телефон у Ж. був майже новий, оскільки він користувався ним лише кілька днів.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 8.

Громадян Б., зайшовши до ліфта разом із громадянкою П., нажав останній поверх і зупинив ліфтову кабінку, погрожуючи вбивством, відібрав у громадянки П. гроші та коштовності. Спробував зґвалтувати, але П. чинила опір, тоді Б. наніс тяжкі тілесні ушкодження П., забрав речі й утік.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 9.

К., знаходячись на прибудинковій території за місцем проживання, на ґрунті особистих неприязних відносин зі своїми родичами вилив з пластикової пляшки бензин на входні двері та підлогу приміщення, при цьому запалив сірник і висловлював погрози в їх бік.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 10.

І., працюючи на посаді лісника обходу № 8, протягом двох років не в повному обсязі виконував свої обов'язки: не проводив перевірку лісничого угіддя, не виявляв осіб, винних в порушенні лісового законодавства, не оглядав місця вчинення рубок лісу та не складав рапортів про стан охорони лісів від самовільних рубок в обході № 8 протягом цього ж часу. Через це в кварталі обслуговування лісничого І. не було виявлено десяти дерев породи граб, восьми дерев дуба та трьох дерев породи бук. Внаслідок таких діянь лісництву було заподіяно збитки в сумі 300 тис. грн.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 11.

Слюсар С., скориставшись відсутністю керівництва, у приміщенні столярного цеху почав реалізувати державне майно, яке належало цеху, а саме слюсарно-монтажний набір у футлярі, вартість якого 13 тис. грн і фрезу столярну вартістю 15 тис. грн. Покупцям він сказав, що продані речі є його особистими. Інші предмети, які не вдалося реалізувати, залишив собі для відкриття власного цеху.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 12.

Д., перебуваючи на дні народження у свого друга, мав намір з кимось вступити у конфлікт. Незабаром він розпочав сутичку з У., якого вдарив два рази склянкою пляшкою, в результаті чого той впав на підлогу. Після

цього Д. взяв куртку потерпілого У., що лежала на дивані, та забрав з неї гроші на суму 8 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 13.

Н. і П. заздалегідь прибули на територію приватного підприємства «Авто», де був припаркований автомобіль Г. Після того, як Г. підійшов до свого авто, Н. і П. нанесли йому декілька ударів у голову, внаслідок яких останній втратив свідомість. Потім Н. і П. відкрили багажник його автомобіля, забрали сумку, в якій були 5 тис. доларів США, та помістили туди самого Г.

Кваліфікуйте дії Н. і П.

Задача 14.

Р. без дозволу зайняв 2 земельні ділянки в розмірі 65,5 га та 86,6 га. Він почав використовувати їх для заняття підприємницькою діяльністю, а саме – для посіву олійних культур.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 15.

Перебуваючи у приміщенні офісу однієї з туристичних фірм, Ч. і Ю. домовилися між собою про спільне заволодіння грошових коштів у туристів В. і Ц. Коли останні прибули до офісу та віддали необхідну суму (80 тис. грн), Ч. і Ю., шляхом використання комп'ютерної техніки, перекрутили певні дані та під виглядом надання туристичних послуг щодо організації туристичної подорожі видали клієнтам невідповідні документи.

Кваліфікуйте дії Ч. і Ю.

Задача 16.

На ґрунті ревнощів О. підійшов до господарських споруд і підпалив скирту сіна. Внаслідок таких дій було знищено сінник із сіном, складені поряд дошки і автомобіль, що завдало матеріальних збитків на загальну суму 500 000 тис. грн.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 17.

Г. переконав подружжя Т. оформити через нього виїзні документи на легальну роботу в Чехії, надавши йому грошові кошти в сумі 23 тис. грн. Отримані гроші Г. використав на свою користь – відремонтував свій автомобіль.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 18.

Сімнадцятирічний Ш. вирішив вчиняти кишенькові крадіжки у громадському транспорті. Позавчора він викрав у одного громадянина 2500 грн, а вчора в іншого – 3000 грн. Вчиняючи третю крадіжку сьогодні вранці, Ш. був схоплений за руку громадянином Ф. Попри це Ш. вдарив декілька разів Ф. задля послаблення його опору, вихопив його гаманець, де було 4000 грн, та зник у невідомому напрямку.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 19.

К. підійшов до Л. та бризнув в його обличчя несертифікованим в Україні «газовим» балончиком із отруйною речовиною. Потерпілий впав на асфальт, закрив рукою обличчя та почав стогнати. Після цього К. засунув свою руку до внутрішньої кишені куртки Л., звідки викрав паперовий конверт із грошима на суму 15,4 тис грн і мобільний телефон вартістю 20,5 тис грн.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 20.

Маючи намір пограбувати перехожих, І. та П. йшли по вулиці. Вони звернули свою увагу на Б. і С., які в цей час сиділи на лавочці, пили пиво та голосно дискутували. Підійшовши до останніх, І та П. попрохали їх поділитися цигарками. Коли Б. почав діставати запальничку, І. вдарив його в обличчя, від чого останній знепритомнів. С. захотів допомогти другу піднятися, але в цей момент П. наніс йому удар ногою йому в обличчя. Після цього І. та П. заволоділи мобільними телефонами Б. та С., які лежали на лавочці, намагалися втекти, але були затримані перехожими.

Кваліфікуйте дії І. та П.

Тема § 2.8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Задача 1.

Працівниками УЗЕ Хмельницької області було затримано 20-річного Х. було встановлено, що дана особа неодноразово обмінювала в банках різних регіонів України купюри номіналом 100 грн, які він попередньо розривав та склеював з двох банкнот три, після чого обмінював як пошкоджені (згідно із постановою НБУ, необхідно, щоб цілими залишалось 51 % купюри). У Х. було вилучено 10 тис. грн, які він намагався обміняти на 15 тис.

Дайте кримінально-правову характеристику діям Х.

Задача 2.

Під час проходження митного контролю в аеропорту «Бориспіль» в особистих речах громадянина К. було знайдено 5 тис. доларів США, які він намагався ввезти на територію України з прихованням від митного контролю. Під час перевірки було встановлено, що банкноти були фальшиві, а К. збирався їх збути.

Дайте кримінально-правову оцінку діям К.

Задача 3.

М. і К. зареєстрували підприємство з виготовлення столярних виробів. Але замість столярних виробів у приміщенні, яке вони орендували, виготовляли спиртні напої шляхом змішування спирту з водою. На таку продукцію вони наклеювали фальшиві акцизні марки й етикетки відомих горілчаних фірм.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність цих осіб.

Задача 4.

20 грудня 2019 року працівниками поліції в Закарпатській області були затримані іноземні громадяни А. і Б., які прямували автомобілем. Згодом з'ясувалось, що в автомобілі знаходиться комп'ютерна техніка загальною вартістю 1485 тис. грн, яку вони поза митним контролем намагалися ввезти на територію України.

Дайте кримінально-правову оцінку діям А. і Б.?

Задача 5.

Громадянин П., працюючи в одному з органів державної влади України, використовуючи своє особливо відповідальне службове становище, на прохання своїх друзів, що займалися підприємницькою діяльністю у сфері будівництва, створив такі умови для однієї з будівельних фірм, що вона вимушена була припинити свою діяльність.

Дайте правову оцінку діям П.

Задача 6.

Безробітний Б. з метою отримання кредиту для купівлі житла серед інших документів подав в один із банків довідку про те, що він являється працівником НАК «Нафтогаз України».

Чи потребують кримінально-правової оцінки дії Б.?

Задача 7.

Приватний підприємець П. придбав завідомо для нього викрадений автомобіль.

Чи підлягає він кримінальній відповідальності?

Задача 8.

Громадянин іноземної держави придбав в Україні приватну фірму для прикриття незаконного вивезення історичних цінностей.

Дайте правову оцінку діям особи.

Задача 9.

У 2019 році підприємець Л. ухилився від сплати податків на суму 990 тис. грн. До початку судового засідання адвокат подав прохання звільнити його від кримінальної відповідальності, оскільки обвинувачений сплатив усі несплачені податки і відшкодував завдану шкоду.

Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача 10.

Працівники магазину «Реал» Р. і Ф. штучно створили у складському приміщенні магазину такі умови, що цукор, який там зберігався, за рахунок високої вологості набрав додаткової ваги. Завдяки створеним надлишкам на день продажу цукру їх прибуток становив 700 грн.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність Р. і Ф.

Задача 11.

Громадянин Б., перебуваючи біля приміщення міської лікарні м. Слов'янська, заволодів шляхом ривку золотими ланцюжком і хрестиком 585-ї проби вагою 12,94 г. Через деякий час, з метою розрахуватися з таксистом, громадянин Б. зайшов до приміщення ПП «КЛИМЧУК І КОМПАНІЯ «ЛОМБАРД КАПІТАЛ», передав у заставу викрадені речі та отримав 7915 грн.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 12.

Ф., будучи власником ПП «Форум», уклав договір з державним підприємством на поставку сировини. Після цього він підготував необхідні документи і звернувся до комерційного банку «НАДРА» із пропозицією надати йому кредит для забезпечення виконання умов договору.

Під час перевірки наданої інформації було встановлено, що ПП «Форум» більше року знаходиться в стані банкрутства матеріальних ресурсів для забезпечення кредиту не має.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність Ф.

Задача 13.

Керівник ТОВ «Надія» П. закупив обладнання по розфасовці соняшникової олії, яку скуповував у селян. Щоб скоріше окупити затрати на свою продукцію, він дав наказ на пляшки олії наклеювати етикетки з назвою відомого виробника олії, яка користувалася високим попитом у покупців і була значно дорожчою. За місяць продажу прибуток склав 50 тис. грн.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність П.

Задача 14.

Л., займаючи посаду директора одного з науково-дослідних інститутів, на бюджетні кошти, які надходили під затверджені проекти наукових досліджень, відремонтував підсобні приміщення, які потім здав в оренду. Кошти, які надходили за оренду приміщень Л. використовував на господарські потреби НДІ та заробітну платню співробітникам.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 15.

Директор комунального підприємства «Агат» В. за усною домовленістю зі своїм знайомим Б. надав на території свого підприємства складські приміщення, в яких без належної реєстрації були відкриті пункти прийому кольорового металобрухту. Кожен місяць В. від Б. за надані приміщення особисто отримував по три тисячі грн.

Кваліфікуйте дії учасників.

Задача 16.

Директор банку І. дав вказівку оператору цього банку П. здійснити фіктивні банківські операції. Внаслідок здійснених П. фіктивних банківських операцій виявилась значно заниженою вартість об'єкту оподаткування (розмір несплаченого державі податку перевищив 1600000 грн).

Варіант. Вказані дії І. здійснив з метою ухилитися від сплати не податків, а інших платежів своїм партнерам та клієнтам.

Кваліфікуйте дії І. та П.

Задача 17.

Керівник ТОВ «Довіра» М., не маючи змоги своєчасно повернути отримані від «Промінвестбанку» кредити, які використав не за цільовим призначенням, дав наказ про офіційне повідомлення про фінансову неспроможність ТОВ «Довіра».

Чи буде М. нести кримінальну відповідальність?

Задача 18.

ТОВ «Саф'ян» займаючись виробництвом шкіряного взуття офіційно зареєструвало при своєму підприємстві магазин із одноіменною назвою по продажу своєї продукції. Поряд з цим в різних районах м. Києва вони створили торговельні точки із такою ж назвою, на які офіційного дозволу не мали. В податкових звітах показували діяльність лише офіційно зареєстрованого магазину, а не контрольований прибуток із торговельних точок привласнювали. При цьому продукцію, яку відпускали на продаж в такі місця визначали як виробничий брак.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність керівництва СП «Саф'ян».

Задача 19.

Мешканець м. Чернівці І. з січня 2018 року до серпня 2019 року використовував ряд нежитлових приміщень на території міста, у яких під виглядом розповсюдження державних миттєвих лотерей «Золота Підкова» встановив персональні комп'ютери, на яких надавалась можливість доступу до азартних ігор через мережу Інтернет. І. особисто набирав адміністраторів, організовував відеонагляд та охорону, контролював отримання та видачу коштів як у вигляді виграшів, так і у вигляді грошової винагороди персоналу.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 20.

10 лютого 2020 року при спробі перетину митного кордону України на митному посту «Лужанка» працівниками СБУ були затримані два вантажних автомобілі DAF, які перевозили до Угорщини лісоматеріали акації. Водіями З. і Ф. ТОВ «Воловецький ліс» були пред'явлені фіктивні сертифікати походження цих лісоматеріалів.

Кваліфікуйте дії З. і Ф.

Тема § 2.9. Правопорушення проти довкілля

Задача 1.

Д. та Т., за попередньою змовою, в захисній смузі розташованій на відстані 4 км. від с. Семенівка, спиляли за допомогою бензопили 5 дерев акації, чим заподіяли шкоду Семенівській сільській раді на загальну суму 8316 грн 14 коп.

Кваліфікуйте дії Д. та Т.

Задача 2.

І. на території лісництва за допомогою бензопили Stihl спиляв чотири тополі, заподіявши лісництву матеріальний збиток на загальну суму 5391,97 грн.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 3.

В., працюючи на підприємстві на посаді інженера з охорони праці, здійснив підпал стерні та післяжнивних залишків. Крім того, не наказав виорати вздовж поля захисної смуги завширшки 4 м, внаслідок чого полум'я від спалювання ним стерні та рослинних залишків з поля перекинулось на територію лісових насаджень. Від чого пожежею було пошкоджено 2,9 га лісових насаджень. Загальна сума заподіяної шкоди становить 51984,19 грн.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 4.

Г. за попередньою змовою з Д. незаконного видобували бурштин-сирець. На автомобілі марки «Газ-69» вони прибули в урочище «Слепетівка» та за допомогою мотопомпи, шляхом гідророзмиву ґрунту видобули 118 г бурштину-сирцю, який є корисною копалиною і відноситься до дорогоцінного каміння органогенного утворення. Під час затримання працівниками правоохоронних органів Г. та Д. намагались втекти

Кваліфікуйте дії Г. та Д.

Задача 5.

Ввечері О. з гумового човна, в акваторії Каховського водосховища незаконно встановив дві риболовецькі сіті. Після вилову риби, серед яких були і цінні види, було заподіяно шкоду державі на загальну суму 2014 грн 50 коп.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 6.

А. розробив котлован розмірами 15 метрів на 7 метрів, глибиною до 6 метрів, неподалік від АЗС з якого організував незаконну виїмку кам'яного вугілля. Тим самим заподіяв державі матеріальний збиток на суму 2390 грн 45 коп. Також своїми діями А. створив небезпеку для життя і здоров'я людей, не забезпечивши обмеження доступу сторонніх осіб до викопаного вироблення в землі.

Кваліфікуйте дії А.

Задача 7.

Д., Т. та Ч. трактором із мажарою приїхали на поле, щоб перевезти сіно Т. Коли вони їхали із сінокоосу, Т. сказав, щоб Д. підпалив валок старого сіна. Д. погодився і попросив у Ч. запальничку, щоб нею підпалити валок сіна. Після цього він вистрибнув із кабіни трактора, підбіг до валка старого сіна та підпалив його запальничкою. Сіно почало горіти, після чого Д. повернувся у кабіну трактора, а запальничку повернув Ч. Наступного дня Д. дізнався, що згоріла соя на полі поблизу сінокоосу, де він запалив валок сіна. Д. не мав намірів і бажання підпалити сою, а лише випалити суху траву поряд.

Кваліфікуйте дії Д., Т. та Ч.

Задача 8.

Ф., на території мисливських угідь, без отримання відповідного дозволу, з використанням вогнепальної зброї, вполював у заборонений для цього час, самця оленя плямистого. Своїми діями Ф. завдав шкоду державі в особі Державного підприємства «Збур'ївського лісомисливського господарства» на суму 20 000 грн.

Кваліфікуйте дії Ф.

Задача 9.

У. знаходячись на території мисливських угідь із використанням заборонених знарядь – петель, вполював зайця-русака в кількості 10 штук та фазана в кількості 20 штук. Вартість одного зайця-русака 500 грн, фазана – 500 грн.

Кваліфікуйте дії У.

Задача 10.

Р. з порушенням правил полювання, застрелив самку козулі Європейської, чим заподіяв мисливському господарству збитків на загальну суму 8366 грн. Крім цього дії Р. призвели до зменшення маточного поголів'я та популяції козулі Європейської в мисливських угіддях району. При собі на час затримання він мав незареєстровану мисливську рушницю та фінський ніж.

Кваліфікуйте дії.

Задача 11.

Б. із застосуванням мисливської рушниці, вполював дві козулі, чим завдав мисливському фонду ДП «Мисливське господарство «Стир» збитки на суму 17843,20 грн.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 12.

Р. перебуваючи на посаді інженера-гідротехніка ВАТ «Агрофірма «Глобівська»», в обов'язки якого входило утримання всіх технічних споруд на внутрішньогосподарчих системах в зразковому порядку. Однак ВАТ з квітня 2019 року по травень 2020 року на підприємстві не проводились роботи по очищенню каналізаційної насосної станції та очисних споруд, що призвело до їх замулення, а в подальшому – до витоку відходів із каналізаційної насосної станції, що призвело до забруднення рідкими нечистотами ґрунту площею – 120 кв. метрів.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 13.

К. працюючи директором підприємства «Сільсервіс» організувала та за допомогою підпорядкованих їй працівників здійснювала незаконне видобування прісних підземних вод з шести артезіанських свердловин для питного водопостачання на території Новообіходівської та Райгородської сільських рад Немирівського району.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 14.

М. із покинутого гірського вироблення, за допомогою кирки і лопати, незаконно добув 5000 кг кам'яновугільної маси, яку продав, а на виручені гроші, придбавши лебідку з електродвигуном, генератор, ресівер, компресор і продовжив займатися незаконним видобутком корисних копалин, внаслідок чого добув ще 20000 кг вугільної маси.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 15.

22 березня 2019 року близько 16-ї години в урочищі «Мані» на землях сільськогосподарського призначення Н. вогнем знищив сухі дикоростучі трави, рослинність і її залишки.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 16.

Ф., на Кременчуцькому водосховищі без належного дозволу, за допомогою ставної рибальської сітки, займався рибним промислом та виловив рибу, а саме: лин в кількості 15 шт., вартістю 119 грн за шт.

Кваліфікуйте дії Ф.

Задача 17.

Г., знаходячись на території Дунайського біосферного заповідника, підпалив очерет і рослинні зарості, внаслідок чого знищив очерет на території площею 6,12 га, заподіявши Дунайському біосферному заповіднику матеріальний збиток в сумі 122 400 грн.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 18.

Д. за попередньою змовою з Т., знаходячись в заповідній зоні «Цуманська пуща» з використанням мисливської зброї (рушниці ІЖ 27 Е), здійснили відстріл оленя-самця віком 2 роки, вартістю 15 000 грн, та самки оленя віком 6 років зі сформованим 5 місячним плодом, вартістю 22 500 грн, заподіявши шкоди в розмірі 37 500 грн.

Кваліфікуйте дії.

Задача 19.

Л. перебуваючи на території Кременчуцького водосховища, займався рибним промислом із застосуванням дерев'яного човна та однієї ставної рибацької сітки з розміром вічка 55х55 мм. довжиною 100 метрів, в результаті чого ним було добуто рибу: лящ в кількості 1 шт. вартістю 170 грн за 1 шт.; лин в кількості 1 шт. вартістю 119 грн за 1 шт.; тарань в кількості 20 шт. вартістю 85 грн за 1 шт., чим завдав збитків державі на загальну суму 1989 грн.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 20.

М. без спеціального дозволу з метою порубки дерев, прибув на територію Градизького лісництва, де за допомогою бензопилки, яку приніс з собою, спиляв чотири дерева дуба. Діями М. було значно знижено повноту деревостану та порушено санітарний стан насаджень, які перестали виконувати свої захисні властивості, заподіявши лісовому господарству шкоду в розмірі 26 815 грн 57 коп.

Кваліфікуйте дії М.

Тема § 2.10. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Задача 1.

Р. придбав фінський ніж. Під час його повернення додому його затримали поліцейські і вилучили ніж. Експертиза визнала ніж холодною зброєю. Адвокат вимагав кримінальне провадження закрити, обґрунтовуючи це тим, що ніж вільно продавався у магазині і відсутністю протиправного умислу у Р.

Кваліфікуйте дії гр. Р. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Черговий по залізничному вокзалу «Південний» отримав телефонне повідомлення про мінування вокзалу. Під час проведення оперативних заходів були затримані два підлітки А. і С., яким виповнилося 17 і 15 років відповідно. Виявилося, що це лише жарт.

Кваліфікуйте дії гр. А. та С. Відповідь поясніть.

Чи зміниться кваліфікація, якщо б вокзал був дійсно замінований?

Задача 3.

Приблизно біля 21 год. 00 хв. до бензостанції біля м. Житомир під'їхав автомобіль. З машини вийшли І. і К. Вони підійшли до каси станції і, погрожуючи обрізом мисливської рушниці касиру, викрали 5 тис. грн. Під час розшуку винних поліцейські затримали І., К. і П. Зі свідчень підозрюваних вдалось встановити, що напад готувався 2 місяця і винні особи планували пограбувати ще декілька бензостанцій.

Кваліфікуйте дії гр. І., К. і П. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Поліцейський Р. запросив до себе на вечерю своїх друзів. Під час гри у преферанс Р. програв усі гроші. Знаходячись в стані сильного алкогольного сп'яніння він поставив на гру табельний пістолет. Його знайомий М. виграв

пістолет обманним шляхом. Р. на наступний день не пам'ятав куди він поклав свою зброю. М. продав пістолет своєму знайомому П.

Кваліфікуйте дії гр. Р., М. і П. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Раніше судимий І. організував групу з 4 осіб для викрадення автомобілів. Для прикриття своєї злочинної діяльності він підкупив поліцейського Н. Частину отриманих грошей він віддавав злочинному авторитету П., який вирішував спірні питання з іншими злочинними групами. Протягом року злочинці уникали затримання і продовжували викрадати машини. Під час спецоперації проведеної поліцейськими був затриманий один зі злочинців – К. Він повідомив необхідну інформацію про групу. Під час розслідування адвокат К. вимагав від слідчого звільнити свого клієнта за те, що він все розповів.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 6.

М. зберігав в сейфі мисливську рушницю в розібраному стані. Сейф він постійно тримав закритим, а ключі зберігав на роботі. Його син Р. (13 років) зламав замок та вбив К.

Кваліфікуйте дії гр. Р. і М. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Раніше судимий за зберігання вогнепальної зброї Л. був затриманий поліцейськими за співання непристойних пісень. Під час огляду його рюкзака було вилучено кухонний ніж і арбалет. Слідчий висунув версію, що зазначені предмети не є холодною зброєю.

Кваліфікуйте дії гр. Л. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Під час утилізації боєприпасів військовослужбовець Р. кинув сигарету біля снарядів. Внаслідок цього виникла пожежа і відбувся сильний вибух

боєприпасів, що призвело до загибелі вартового. За даним фактом було розпочато кримінальне провадження проти начальника складу Д. Адвокат подав скаргу, в якій вказав, що дана подія – це випадок, який не залежав від волі начальника складу.

Кваліфікуйте дії гр. Р. та Д. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Найманий вбивця С. купляв таблетки радіоактивного ізотопу стронцію і неодноразово застосовував їх при вбивстві. Так, він підклав таку таблетку в кабінет директора комерційної фірми, який через два тижня помер. Але після цього загинуло ще дві особи, які працювали в цьому приміщенні. Під час затримання С. погрожував викинути таблетки у річку, але це йому не вдалося внаслідок швидких дій поліцейських.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Під час спецоперації «Зброя» було затримано трьох осіб, які протягом року вчиняли пограбування ювелірних магазинів. Під час обшуку в квартирі одного з них був вилучений пістолет-кулемет дореволюційних часів. Експертиза визнала цей пістолет вогнепальною зброєю, але колекційним зразком.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Під час відправки приміського поїзду зі ст. «Здолбунів» під одним з вагонів пролунав вибух, внаслідок якого вагон було пошкоджено, а пасажиру, який знаходився в тамбурі спричинені тяжкі тілесні ушкодження. Згодом було встановлено, що вибухнула граната, яку поклав під вагон 14-річний Р. Як він пояснив, гранату знайшов на узбіччі і поклав просто так, щоб подивитись як вона вибухне.

Варіант. Р. пояснив, що гранату він приніс з собою і поклав для того, щоб зруйнувати частину залізничного полотна.

Кваліфікуйте дії гр. Р. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Н., К., М. домовились чинити напади на громадян. Для залякування вони застосовували пістолет «ТТ», який був непридатним для стрільби (зламана бойова пружина). Всього вони вчинили 5 нападів, забираючи у потерпілих майно, які ті мали при собі.

Кваліфікуйте дії гр. Н., К., М. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Ш. було притягнуто до кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 260 «Участь у діяльності не передбачених законом збройних формувань». Адвокат звернувся з клопотанням до суду звільнити Ш. від кримінальної відповідальності, в зв'язку з тим, що він добровільно вийшов з формування і 6 місяців ніякої участі в його діяльності не приймав.

Кваліфікуйте дії гр. Ш. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Л. з метою крадіжки проникнув у квартиру. Коли він почав складати речі у валізу, то випадково побачив заряджений револьвер. Разом з речами він забрав і той револьвер. Згодом з'ясувалось, що господар квартири зберігав вогнепальну зброю незаконно.

Кваліфікуйте дії гр. Л. Відповідь поясніть.

Задача 15.

М. був затриманий поліцейськими в момент, коли купив у невідомого саморобний фінський ніж і поклав його до кишені.

Кваліфікуйте дії гр. М. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Т. працював на заводі по виробництву автоматичної зброї. Протягом кількох місяців він таємно виносив з заводу напівоброблені деталі до автомата

«АК-74», потім вдома ретельно доробляв їх. Коли всі деталі були готові, Т. зібрав автомат, придатний до стрільби та продав його.

Кваліфікуйте дії гр. Т. Відповідь поясніть.

Задача 17.

К. вирішив почистити мисливську рушницю після полювання і дістав її з металевої скриньки, де вона зберігалась. У цей час до нього в гості прийшла А. К. запросив її до кімнати, а сам вийшов на кухню приготувати каву. А. взяла рушницю, почала її оглядати, а коли К. повернувся, жартома направила рушницю в його бік і натиснула на спусковий гачок. Пострілом К. були спричинені тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії гр. А. Відповідь поясніть.

Задача 18.

С. добровільно здав органи поліції вогнепальну зброю: 1 карабін та 2 пістолета. Під час перевірки зброї було встановлено, що з одного пістолета поранено К. при замаху на його життя. Проведеним розслідуванням було встановлено, що стріляв у К. саме С., а потім вирішив здати зброю, щоб приховати кримінальне правопорушення.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Б., С. і Д. організували групу, розробили план діяльності та придбали вогнепальну зброю. Після цього вони почали, використовуючи зброю для подолання опору, нападати на жінок та гвалтували їх.

Кваліфікуйте дії гр. Б., С. і Д. Відповідь поясніть.

Задача 20.

З. подзвонив на номер «102» і повідомив, що він викрав металеву ампулу з радіоактивним ізотопом, яку сховав в потаємному місці. Ампулу З. обіцяв повернути після того, як перед ним вибачиться за брутальну поведінку його начальник. З'ясувалось, що ніякої ампули З. не викрадав, хоч і мав таку можливість.

Кваліфікуйте дії гр. З. Відповідь поясніть.

Тема § 2.11. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Задача 1.

Для зменшення собівартості житлового комплексу заступник керуючого будівельної корпорації Р. віддав усне розпорядження при проведенні висотних робіт натягувати червоно-білу стрічку замість встановлення дерев'яних бар'єрів. Зварювальник Н., працюючи на восьмому поверсі, посковзнувся, випав у віконний отвір, розірвавши натягнуту стрічку, та від одержаних травм помер на місці.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 2.

Бригадир комплексної бригади сільськогосподарського підприємства У., відповідальний за додержання правил техніки безпеки, направив робітниць Д. та Л. виносити овочі із земляного льоху, що перебував в аварійному стані. Під час їх роботи стеля льоху завалилась, робітниць засипало землею, Д. померла на місці, Л. було спричинено середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії У.

Задача 3.

Диспетчер порту Е. не проінструктував зміну вантажників про порядок розвантаження суховантажного судна «Віктор Лягін», а також призначив сигнальником вантажника С., не обізнаного з правилами подання сигналів. С. всупереч цим правилам подав кранівникові неточну команду – підвести грейфер у бік вантажників, які перебували в трюмі судна, – та не супроводжував її жестами рук. Внаслідок цього грейфером, поданим на значно більшу, ніж було потрібно, відстань, вантажників притисло до переборки трюму. Одній особі було заподіяно тяжкі, а ще двом – середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Е. та С.

Задача 4.

Директор керуючої компанії Ф. не вжив належних заходів безпеки під час очищення даху будинку від снігу, а Щ, який скидав сніг, не виявив належної уваги. Внаслідок цього скинутою крижиною було смертельно травмовано М.

Кваліфікуйте дії Ф. та Щ.

Задача 5.

Майстер лісодільниці Н. запропонував Т. працювати на лебідці, шестерні передачі якої не були закриті захисним кожухом. Під час роботи Т. зробив різкий рух, посковзнувся на вологому ґрунті, впав правим ліктем на шестерні лебідки та дістав тяжке тілесне ушкодження.

Кваліфікуйте дії Н.

Задача 6.

Капітан буксира «МП-4» Ю. всупереч правилам техніки безпеки на суднах річкового флоту України намагався ривком зняти з мілини сейнер «Капітан Матвєєв». Внаслідок цього буксирний трос обірвався, і його уривок смертельно травмував боцмана О.

Кваліфікуйте дії Ю.

Задача 7.

Начальник транспортного цеху Х. організував переобладнання (без технічної документації та необхідних креслень) вантажної машини КраЗ для перевезення смоли, після чого дозволив її експлуатацію без прийому спеціальною комісією та без дозволу головного інженера заводу. Не забезпечений спецодягом і необхідними захисними засобами водій А., зливаючи відходи через конструктивно недосконалу трубу, дістав опіки другого та третього ступеня.

Кваліфікуйте дії Х.

Задача 8.

Завідувач гаражу Г., нехтуючи наявністю в приміщенні пально-мастильних матеріалів, запалив сірника, від якого виникла пожежа. В результаті пожежі електромеханік П., який знаходився в оглядовій ямі, дістав тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 9.

Бригада монтажників здійснювала заміну опор контактної мережі на залізниці. Не доповівши (у порушення інструкції) про це черговому диспетчеру, виконроб Ж. дав вказівку зростити дроти та закріпити їх на опорах до ізоляторів, посилаючись на потребу завершити роботи достроково для того, щоб отримати преміальні виплати. З'єднуючи дроти без гумових рукавиць, якими Ж. не забезпечив бригаду, монтер М. був смертельно уражений струмом.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 10.

Головний майстер цеху К. та механік цеху Б., відкривши люк бензоцистерни, в якій накопичилися пари бензину, залишили її без нагляду, не наповнивши водою для видалення залишків, та пішли на обідню перерву. Учень вищого професійного училища О., який проходив на заводі виробничу практику, самовільно залишив робоче місце, спустився до бензосховища та, бажаючи оглянути цистерну, спустився до неї отруївся парами бензину і помер на місці.

Кваліфікуйте дії К. та Б.

Задача 11.

Виконроб заводу І. грубо порушив правила техніки безпеки при будівництві, ремонті та утриманні автомобільних шляхів, не виконав вказівку головного інженера огородити трансформатор, навісити замки на розподільчий прилад та хвіртку огорожі. Даючи вказівку теслі Ш. відремонтувати огорожу

трансформатора, І. не проінструктував його щодо особливостей роботи на цьому об'єкті, не сповістив електромонтера заводу Є. про ремонтні роботи та про потребу зняття на період їх проведення напруги з трансформатора. Не знаючи правил техніки безпеки, Ш. був смертельно уражений електрострумом.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 12.

На заводських шляхах азотнотукового заводу формувався ешелон цистерн з нашатирем. Унаслідок порушення машиністом електровозу Ч. правил руху під час цих робіт ешелон зіткнувся з вагоном, що перебував під навантаженням. Вагон змістився та зрушив з місця транспортер, за допомогою якого здійснювалося навантаження. Транспортер зачепив опорну цегляну колону навантажувального майданчика і зруйнував її. Цеглинами з колони було смертельно травмовано вантажника Й.

Кваліфікуйте дії Ч.

Задача 13.

Начальник цеху К. не контролював стан дотримання вимог охорони праці, нерідко сам грубо порушував техніку безпеки. Майстер П. часто запізнювалася на роботу, внаслідок чого робітники залишалися без технічного керівництва, і К., знаючи про це, жодних заходів реагування не вживав. За обставин, що склалися, будь-який робітник мав доступ до будь-якого приміщення цеху. Учень електрослюсаря Г. без потреби зайшов до пункту управління електроплавильної печі. Не маючи необхідних знань та досвіду роботи, він доторкнувся до шин під високою напругою і був смертельно уражений струмом.

Кваліфікуйте дії К. та П.

Задача 14.

У комунальному підприємстві «Моршинводопостач» склалася практика, коли роботи, пов'язані з переміщенням вантажів, виконувалися вручну,

причому вага вантажів перевищувала норми, встановлені законодавством для ручних робіт. Під час чергового укладання вручну сталевих труб зварювальник Д. впустив кінець 60-кілограмової сталевих труби, яка, вдаривши зварювальника С., спричинила йому середньої тяжкості тілесне ушкодження. Відповідальним за проведення робіт на даній ділянці був бригадир Р.

Кваліфікуйте дії Д. та Р.

Задача 15.

Технік Б. під час спорудження торгівельно-розважального центру доручив робітникам підняти з першого на четвертий поверх мішки із будівельною сумішшю та відбув на інший об'єкт. Вантажник Я. під час підйому мішків упав із другого поверху та дістав тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 16.

Директор гранітного кар'єру Р., порушуючи вимоги законодавства про охорону праці, наказав водіям В. та Н. після робочої зміни працювати ще й за інших водіїв, які захворіли. Заснувши за кермом, Н. допустив зіткнення свого самоскида з маневровим тепловозом, машиніст якого загинув на місці.

Кваліфікуйте дії Р. та Н.

Задача 17.

Майстер будівельного управління Л. недбало поставився до керівництва здійсненням зварювальних робіт під час ремонту поліклініки та не наказав змочувати водою і захищати азбестовими плитами дерев'яні стінні панелі. Останні почали тліти, сталася пожежа, спричинивши майнову шкоду в сумі 238 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 18.

Машиніст вугільного комбайна Ш. у порушення вимог безпеки у вугільних та сланцевих шахтах проніс у шахту пачку цигарок і під час роботи запалив одну, що спричинило вибух метану, від якого сам Ш. та майстер ділянки Т. отримали тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 19.

Головний інженер Рівненської АЕС О. не відреагував на різке підвищення температури в контурі охолодження реактора, що призвело до аварії та опромінення шістьох працівників АЕС.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 20.

Директор науково-дослідного інституту «Одесаміськбудпроект» Ц. затвердив проект реконструкції житлового будинку по вулиці Молодцова, не взявши до уваги стан фундаменту. Після реконструкції внаслідок руйнування елементів фундаменту у стінах утворилися тріщини, виникла загроза обвалення конструкцій, що унеможливило введення будинку в експлуатацію.

Кваліфікуйте дії Ц.

Тема § 2.12. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Задача 1.

Ф. сів у таксі та, погрожуючи водію вогнепальною зброєю, примусив останнього слідувати за місто по вказаному ним маршруту. По ходу руху автомобіль був затриманий працівниками патрульної поліції.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Варіант. Ф. таємно вилучив таксі для того, щоб доставити до лікарні тяжко хворого Ж.

Задача 2.

Пілот А., необачно знизивши висоту польоту, гелікоптером зачепив будівельний підйомний кран, внаслідок чого кранівнику Л. були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Д. перебував за кермом закріпленого за ним автомобіля МАЗ на території комбінату. Завідуюча складом Л. попросила його за допомогою автомобіля підштовхнути ближче до складу вагон-холодильник, який стояв на колії. Д. дав згоду, і за допомогою деревини, яку підтримували робітники складу, почав штовхати заднім бортом кузова автомобіля вагон-холодильник. Під час чергового поштовху деревина зламалась і робітник С. був смертельно травмований.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 4.

М. та К. поїхали мотоциклом, що належав М., у сусіднє село. Там вони вжили спиртні напої, після чого вирішили повернутися додому. Спочатку за кермом перебував М., але потім запропонував керувати мотоциклом К., який був позбавлений права керувати транспортними засобами. Під час руху К.

перевищив встановлену швидкість руху, не впорався з керуванням, внаслідок чого мотоцикл перекинувся і М. отримав тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 5.

В., керуючи автомобілем, перевищив встановлену швидкість і виїхав на тротуар, де вчинив наїзд на пішохода С., заподіявши йому тяжке тілесне ушкодження. Маючи намір зникнути з місця події, щоб уникнути відповідальності, В. порушив правила дорожнього руху та зіткнувся на перехресті доріг з легковим автомобілем. При зіткненні пасажиру легкового автомобіля Б. було заподіяно середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Варіант. Пішоходу С. було заподіяно легке тілесне ушкодження.

Задача 6.

Н. займався ремонтом автомобілів за місцем свого проживання у приватному будинку. Одного разу до нього звернувся Б. з проханням відремонтувати ходову частину. Оскільки подібний ремонт не потребував переміщення транспортного засобу, Б. ключі від автомобіля залишив у себе. Наступного дня Н. вирішив поїхати до нічного клубу. Тоді він узяв автомобіль Б., з'єднав дроти запалення та поїхав до клубу. Повертаючись додому, він вчинив наїзд на пішохода, заподіявши йому середньої тяжкості тілесне ушкодження. З міста пригоди Н. втік, залишивши автомобіль на дорозі, а сам прийшов додому і ліг спати. Поліцейським, які наступного дня приїхали до нього, він заявив, що автомобіль Б. у нього викрали вночі.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

Задача 7.

17-річний Т., взяв без дозволу автомобіль батька, керуючи яким, здійснив наїзд на пішохода М., який від заподіяних ушкоджень помер на місці пригоди.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Варіант. Т. було 15 років.

Задача 8.

Водій З., керуючи власним транспортним засобом, через власну неуважність вчинив наїзд на пішохода О., спричинивши йому тяжке тілесне ушкодження. На місці пригоди З. автомобіль не зупинив і допомоги потерпілому не надав.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Варіант. Пішохід О. помер на місці події.

Задача 9.

Інженер Л., відповідальний за технічний стан в автопідприємстві, випустив на лінію автомобіль з несправними гальмами. Керуючи транспортним засобом водій А. саме з цієї причини вчинив зіткнення із зустрічним автомобілем. У результаті цієї дорожньо-транспортної події пасажирів іншого автомобіля були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Ц. їхав в одному поїзді зі своїм товаришем Р. Коли останній на одній із станцій відстав від поїзда, Ц. зірвав стоп-кран. Ніхто із пасажирів при «вимушеній» зупинці не постраждав.

Кваліфікуйте дії Ц. Відповідь поясніть.

Задача 11.

О., порушивши герметичність нафтопродуктопроводу, наповнив десять 20-літрових каністр паливом для власного використання. Після цього герметичність не поновив. Унаслідок неконтрольованого викиду було забруднено 10 га землі сільськогосподарського призначення.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 12.

П., рухаючись на велосипеді вулицею міста, проїхав на червоне світло і вчинив наїзд на пішохода Е., спричинивши йому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Варіант. Пішоходу Е. було спричинено легке тілесне ушкодження.

Задача 13.

Під час ремонтних робіт на проїзній частині вулиці міста шляховики не встигли встановити кришку на каналізаційний люк. Не маючи інших засобів, вставили в люк гілку дерева. У вечірній час водій маршрутного автобусу, не побачивши це «застереження», з'їхав в незакритий люк, в результаті чого двом пасажирам було спричинено середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Рухаючись вулицею міста, В. умисно спрямував керований ним автомобіль на пішохода Ю., який перед цим, перебігаючи через дорогу, кинув у вітрове скло автомобіля пляшку з пивом. У результаті наїзду Ю. були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Капітан морського судна Р., прямуючи до порту призначення, не організував належної вахти. Внаслідок цього судно було посаджено на мілину, чим державі заподіяно великої матеріальної шкоди.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Пасажир автобусу Ч. викинув з вікна сміття, яке влучило у лобове скло автомобіля, який їхав позаду. З переляку водій цієї машини одразу

загальмував, що спричинило зіткнення декількох машин. Двоє водіїв отримали тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Ч. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Капітан судна Д., слідуючи в комерційний круїз, отримав повідомлення про необхідність надання допомоги вантажному судну із десяти членів команди, що поблизу зазнало аварії. Д. в допомозі відмовив, мотивуючи це тим, що на його борту перебуває понад 500 пасажирів, якими він ризикувати не може.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Т., із погрозою застосування насильства, що є небезпечним для життя, заволодів автомобілем А. Через деякий час, усвідомивши вчинене, повернув транспортний засіб власнику, відшкодувавши матеріальні та моральні збитки.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 19.

О. і М., з метою доїхати додому в пізній час, підійшли до автомобіля, який був припаркований біля будинку та проникли в його салон. Після невдалої спроби запустити двигун автомобіля, вони почали штовхати його, не покидаючи надію запуску. В цей момент вони були затримані працівниками поліції.

Кваліфікуйте дії О. та М. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Громадянин А., керуючи моторним човном, з неуважності здійснив наїзд на неповнолітнього П., який купався поблизу берега річки. В результаті отриманих ушкоджень неповнолітній помер на місці пригоди.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Варіант. Неповнолітньому П. було заподіяно легке тілесне ушкодження.

Тема § 2.13. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Задача 1.

Минулого року поблизу приміщення Центральної виборчої комісії близько 60 представників громадської організації «НК» на чолі з кандидатом у Президенти К. упродовж 40 хв. перекрили доступ до ЦВК та вчиняли інші дії, що грубо порушують громадський порядок. Внаслідок цього були побиті та отримали середньої тяжкості тілесні ушкодження військовослужбовці Управління державної охорони України, які охороняли будівлю ЦВК.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Навесні минулого року, приблизно о першій годині, перебуваючи в кафе-барі «Ліон», С. отримав зауваження офіціантки кафе Я. з приводу заборони паління у приміщенні. Розмова відбулася на підвищених тонах і дружина С. – О. втрутилася у сварку, яка переросла у недовготривалу бійку. Коли за допомогою сторонніх осіб конфлікт був припинений, Т., невірно оцінивши обстановку, зробив зауваження С. і запропонував останньому вийти з кафе на вулицю. Під час бійки, біля кафе С. завдав Т. декілька ударів, заподіявши потерпілому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Біля 3 год, під час святкування Нового року, П. з балкону власної квартири запускав феєрверки, чим порушив спокій інших громадян, що проживають в цьому будинку. Громадяни викликали працівників поліції, які затримали П.

Кваліфікуйте дії гр. П. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Б. знаходячись у приміщенні майстерні по ремонту та пошиттю одягу, грубо порушуючи громадський порядок, з мотивів явної неповаги до суспільства, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння брутально лаявся в адресу власниці майстерні П. та в присутності інших громадян. При цьому спричинив потерпілій П. легкі тілесні ушкодження з короточасним розладом здоров'я. Продовжуючи хуліганські дії, він вчинив опір поліцейському К., який зайшов до майстерні та намагався затримати правопорушника.

Кваліфікуйте дії гр. Б. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Громадянин В. приблизно о 10 год. у с. Козлиничі Ковельського р-ну, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, біля проїжджої частини прив'язав мотузкою до опори електропередач за кисті рук свою співмешканку Л. і з метою глузу над нею обрізав її волосся на голові ножем у присутності сусідів, чим грубо порушив громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства. Після цього, продовжуючи свої хуліганські дії, в присутності сусідів тривалий час наносив по ногах та сідницях Л. удари палицею, заздалегідь заготовленою для нанесення тілесних ушкоджень, чим спричинив їй множинні гематоми та садна м'яких тканин тулуба, нижніх кінцівок, лівої кисті та лівого променевого зап'ястного суглоба, що відносяться до легких тілесних ушкоджень.

Кваліфікуйте дії гр. В. Відповідь поясніть.

Задача 6.

У травні минулого року у смт. Голоби Ковельського р-ну по вул. Ткача, перед входом в бар, Ю. в групі з П., безпричинно, з хуліганських мотивів, в присутності громадян, грубо порушуючи громадський порядок, почали шарпати за одяг О., який знаходився в салоні власного автомобіля та намагалися витягнути його з автомобіля, при цьому ображали О. та виражалися на його адресу нецензурними словами. На пропозицію Т. припинити хуліганські дії П. та Ю. зреагували агресивно, при цьому Ю. наніс удар рукою в

обличчя Т., спричинивши останньому фізичний біль. В продовження своїх хуліганських дій, грубо порушуючи громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, П. та Ю. притисли Т. до автомобіля і почали наносити йому удари руками в голову та по тулубу, спричинивши останньому фізичний біль, а після цього, продовжуючи свої хуліганські дії, Ю. наніс удар ріжучим предметом в живіт Т., спричинивши останньому різану непроникаючу рану передньої черевної стінки, яка відноситься до легких тілесних ушкоджень, що спричинили короточасний розлад здоров'я.

Також з матеріалів провадження встановлено, що за свідченнями Ю. він під час бійки з потерпілим Т., лівою рукою намацав на землі якийсь твердий предмет (йому видалося, що це була викрутка), яким вдарив Т. в живіт Ц.

Кваліфікуйте дії гр. П. та Ю. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Охоронець фабрики Л. в селі Великий Березний Закарпатської області намагався схилити до статевих зносин робітницю цієї фабрики. Отримавши відмову, він підпалив запальничкою волосся жінки. Внаслідок цього потерпілій були завдані серйозні опіки голови, в тому числі вуха та частини обличчя.

Кваліфікуйте дії гр. Л. Відповідь поясніть.

Задача 8.

К. разом з С., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння на Старообрядницькому кладовищі в м. Житомирі, підійшли до могили із захороненням С.П.І., де С., а потім і К., умисно поламали дерев'яну лавку, що знаходилася поруч із могилою, а після чого даною лавкою почали бити по надгробному хресту, що розташований на даній могилі. Потім вони почали разом руками розхитувати даний хрест, намагаючись витягти його із землі. В результаті спільних злочинних дій С. і К. було зігнуто надмогильний хрест та пошкоджено дерев'яну лавку.

Кваліфікуйте дії гр. С. та К. Відповідь поясніть.

Задача 9.

У селищі Жовтоолександрівка П'ятихатського р-на під час новорічних свят з меморіалу, присвяченому 350-річчю битви українського війська Богдана Хмельницького з поляками під Жовтими Водами, зникли три чавунні пушки, кожна з яких важить біля двохсот кілограм і коштують приблизно 45 тис грн. Поліцейські затримали двох місцевих мешканців А. і В., які зізналися, що намагалися здати пушки до металолому. Пушки, за даними експертизи, були частково пошкоджені.

Кваліфікуйте дії гр. А. та В. Відповідь поясніть.

Задача 10.

У січні 2020 року у м. Києві було розпочато кримінальне провадження проти директора приватної будівельної фірми А., який наказав будувати своїм підлеглим приватний багатоповерховий будинок на території національного заповідника, що призвело до знищення пам'ятника архітектури. Під час досудового розслідування було встановлено, що А. розпочав роботи без оформлення відповідної документації.

Кваліфікуйте дії гр. А. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Громадяни С., П., О., увірвалися на подвір'я вісімдесятирічної бабусі, і закривши стареньку в хаті, повиносили зі стайні алюмінієвий посуд. Особи сподівалися заробити 400 грн, здавши його на брухт. Проте на заваді злочинцям стали дворові собаки. Правопорушники розтрощили дворнягам голови.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Поліцією було затримано чотирьох громадян, які на книжковому ринку біля станції метро «Почайна» збували та зберігали з метою збуту 47 примірників відеокaset, CD та DVD дисків з записами порнографічних фільмів.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 13.

За фактом розповсюдження порнографічної продукції телевізійною кабельною фірмою «Воля» слідчим поліції було розпочато кримінальне провадження. Зазначено, що програми Private Gold, Private Blue та Spice Platinum, які транслює ця компанія, є порнографією, і що такий висновок ґрунтується на висновках спеціаліста.

Адвокат фірми «Воля» запропонував провадження закрити у зв'язку з відсутністю події кримінального правопорушення. При цьому він дав такі пояснення. Перед укладенням угод з правовласниками зазначених програм фірма «Воля» найретельнішим чином дослідила питання можливості укладення такої угоди, від представників було отримано ліцензії та роз'яснення, досліджено офіційну інформацію про характер та особливості програм Private Gold, Private Blue та Spice Platinum, та було зроблено однозначний висновок, що зазначені програми є програмами еротичного характеру. Зважаючи на еротичний характер програм, та беручи до уваги положення ст. 13 Закону України «Про захист суспільної моралі», згідно з якою розповсюдження теле-, радіо-, аудіо- і відеопродукції сексуального чи еротичного характеру спеціалізованим засобом масової інформації можливе лише за умови спеціальної обробки сигналу, Компанією «Воля» було вжито заходів для забезпечення доступу до програм Private Gold, Private Blue та Spice Platinum у кодованому вигляді, тобто таким чином, щоб прийом сигналу став неможливим без пристрою декодування.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 14.

6 серпня минулого року в м. Києві був затриманий громадянин О., який у спеціально найманій для цієї мети квартирі запрошував неповнолітніх, демонструючи їм порнофільми, а також фотографував оголених дівчаток.

Кваліфікуйте дії гр. О. Відповідь поясніть.

Задача 15.

В Одеській області, поліцейськими було виявлено двох громадян І. та Л., які систематично займалися перевезенням неповнолітніх дівчаток з міста Бендери до міста Одеси, де на підпільних кіно- фотостудіях, за участю громадян Ш. та С., приймали участь у відео-фотозйомках оголених дівчаток для порножурналів та фільмів. Всього було встановлено, що до Одеси приїздило понад 30 дівчаток для участі у цих зйомках.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Поліцейські затримали жителя м. Сміла гр. М. за підозрою у створенні за місцем свого проживання будинку розпусти. Провину гр. М. згодом було доведено – він справді утримував у своєму будинку бордель, де охочі могли отримати інтимні послуги трьох неповнолітніх дівчат. При обшуку помешкання М. поліцейські виявили щоденник господаря, куди він ретельно записував усі «сеанси кохання».

Кваліфікуйте дії гр. М. Відповідь поясніть.

Задача 17.

І. придбав декілька відеокaset порнографічного характеру з метою подальшого перепродажу. 11 серпня цього року він вирішив реалізувати ці касети і виставив їх для продажу на своєму стенді на Центральному ринку «Анголенко» м. Запоріжжя, попередньо виготовивши для них бірки з назвою «Еротика». Приблизно о 12 год. до нього підійшов П. і придбав у І. відеокasetу за ціною 120 грн, яка містила фільм порнографічного характеру. Того ж дня приблизно о 14 год. до І. звернувся С., який побажав придбати фільм еротичного характеру. І. запропонував С. придбати касету, пояснивши, що вона містить фільм порнографічного характеру. С. погодився її придбати, однак, в момент оплати за касету С. та І. були затримані поліцейськими.

Кваліфікуйте дії гр. І. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Завідуючий архівного фонду національної бібліотеки С. за грошову винагороду 2 тис. доларів, знищив історичний документ Національного архівного фонду щодо причетності членів окремої партії до політичних заворушень у 1914 році.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Р. засуджено за втягнення неповнолітнього К. у злочинну діяльність. Суд визнав, що Р. повинен був і міг передбачати, що К. неповнолітній.

Адвокат Р. подав касаційну скаргу, посиляючись на те, що Р. не знав достовірно про неповнолітній вік К., а діяння, передбачене ст. 304 КК України, вчиняється лише з прямим умислом. Тому він у касаційній скарзі просить судові рішення щодо Р. у частині засудження за ч. 1 ст. 304 КК України скасувати.

Кваліфікуйте дії гр. Р. Відповідь поясніть.

Задача 20.

10-річний К. зайшов до грального закладу і придбав у касира 10 жетонів на ігрові автомати. В цей час до цього розважального закладу зайшов поліцейський О., який запитав у К., скільки йому років. Дізнавшись, що К. 10 років, він склав протокол про вчинене адміністративне правопорушення щодо касира Т.

Чи правомірні дії О.? Кваліфікуйте дії касира Т. Відповідь поясніть.

Тема § 2.14. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші правопорушення проти здоров'я населення

Задача 1.

Б. на торгівельному ринку у м. Миколаєві придбав 85 г макової соломи з метою передати її своєму братові, який відбував покарання у ВТУ. Під час перевірки на контрольно-пропускному пункті ВТУ макову солому було виявлено у пакеті з продуктами харчування, які призначалися для засудженого.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 2.

С. звернулась з проханням до Ш. придбати для неї у Д. і В. 1,5 кг висушеної марихуани в обмін на дану нею золоту каблучку. Ш. це прохання виконав, передавши С. всю марихуану, яку отримав від Д. і В.

Кваліфікуйте дії названих осіб.

Задача 3.

Мешканець Фастівського району Київської області Г. незаконно виростив мак на своїй присадибній ділянці. Після збору врожаю вимолотив зерно маку, а макову солому зберігав та виготовляв з неї ацетильований опій без мети збуту.

Варіант. Г. макову солому зберігав та виготовляв з неї ацетильований опій як для власного вживання так і з метою збуту.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 4.

Мешканець м. Одеси Ч. скуповував і передавав своєму неповнолітньому сину Є. наркотичні засоби, фінансував його для придбання наркотиків, а також вводив їх сину шляхом ін'єкцій. вчинені ним дії Ч. пояснив співробітникам поліції як бажання допомогти своєму сину Є. уникнути кримінальної відповідальності незаконні дії з наркотичними засобами.

Кваліфікуйте дії Ч. та Є.

Задача 5.

З. на ринку у м. Полтава придбав 47 мл екстракту опію і 30 мл оцтового ангідриду – прекурсору.

Кваліфікуйте дії З.

Задача 6.

І. на прохання В. переслав йому поштою наркотичні засоби, не переслідуючи при цьому мети наживи.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 7.

Мешканець Київської області К. придбав з метою збуту у невстановлених слідством осіб 35,4 кг макової соломи, заховав її в подвійне дно автомобільного причепа і намагався перевезти автомобілем в Республіку Білорусь. Під час огляду транспортного засобу на митному посту працівники української митниці виявили тайник і вилучили наркотичні засоби.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 8.

С. один раз надала п'ятьом гостям свою квартиру для куріння марихуани. Один з гостей – П., був неповнолітнім.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 9.

К. виготовив з макової соломи екстракт опію. Під час однієї вечірки в своїй квартирі К. разом з З. і Б. вирішили перевірити дію цього наркотику на неповнолітньому М. Вони довели М. до стану сп'яніння, а потім незважаючи на протест останнього, шляхом ін'єкції ввели йому наркотик. М. помер від передозування екстракту опію.

Кваліфікуйте дії К., З. та Б.

Задача 10.

Співробітники поліції затримали М. та С., які на алеї парку за допомогою спеціально виготовленого пристрою курили марихуану. На запитання, як вони отримали наркотичний засіб, М. пояснив, що у кожного з них коштів було лише на придбання незначної кількості наркотичного засобу. Тому вони склали гроші і С придбав на ці спільні кошти марихуану для одноразового споживання. Після придбання вони разом вживали наркотик, викурюючи його по черзі з одного пристрою.

Варіант. Затримані повідомили, що марихуана була придбана за кошти С., а М. пообіцяв тому, що наступного разу він купує марихуану.

Кваліфікуйте дії М та С.

Задача 11.

На пероні залізничного вокзалу співробітники поліції затримали Ч., на речі якого відреагував службовий пес. Серед особистих речей було виявлено пакет з домашніми пиріжками, начинкою яких слугували пластикові пакетики з героїном. Ч. пояснив, що пакет йому привезла знайома, яка пояснила, що пиріжки це гостинець для її брата, і попрохала йому передати у Києві. Пакета Ч. не відкривав. Вміст пакету не перевіряв. Знайома пригостила його пиріжками. Тому він був впевнений, що везе саме гостину.

Варіант. Після обстеження поліцейськими пакету на його внутрішній поверхні були виявлені відбитки пальців Ч., а декілька пиріжків були розламані і з них вилучені пакетики з героїном, які були виявлені на дні пакету.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Ч.

Задача 12.

З. і В. підробили два рецепти для придбання в аптеці 20 ампул 1 % розчину морфіну. Один рецепт на 20 ампул морфіну вони продали за 200 грн С., який три місяці тому звільнився з місць позбавлення волі, де відбував покарання за виготовлення наркотичних засобів з метою збуту. Під час придбання ампул з розчином морфіну в аптеці по обох рецептах всі троє були затримані.

Кваліфікуйте дії З., В., та С.

Задача 13.

М. і А. протягом кількох років вирощували коноплю на спеціально обробленій ділянці у лісі. З коноплі виготовляли марихуану для продажу оптовими партіями посередникам, які реалізовували її в роздріб. На кошти, які вони отримали, було придбано два легкових автомобілі та магазин. Решту грошей було покладено на особисті рахунки М. і А. у банку на депозитний рахунок.

Кваліфікуйте діяння М. і А.

Задача 14.

Тренер спортивного товариства «Авангард» Л. на обласних змаганнях з легкої атлетики дав вжити ноксірон своїм вихованцям – 14-річному С. і 15-річному К. для досягнення ними кращих результатів під час виступів. При проходженні допінг-контролю даний препарат було виявлено в організмі С. і К.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 15.

Г. та Д. за попередньою змовою займались незаконним виробництвом наркотичних засобів з метою збуту. Невдовзі Г. та Д. щиро покаялись, здали вироблені наркотичні засоби до поліції, вказали джерело їх придбання.

Чи можливе звільнення від кримінальної відповідальності Г. та Д.?

Задача 16.

Л. проживала у приватному будинку. Весною вона побачила, що на її городі виросло близько трьохсот рослин снотворного маку, якого вона не сіяла. Зрозумівши, що виріс самосійний снотворний мак, Л. вирішила рослини не чіпати і залишила її рости. В подальшому Л. планувала запропонувати рослини маку сусіду, який страждав на наркоманію, за його допомогу в господарських роботах. Ніякого догляду за снотворним маком Л. не здійснювала.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Л.

Задача 17.

Н. і Б. вчинили крадіжку ліків з центрального аптечного складу обласного центру, внаслідок чого медичні і лікувальні установи залишились без місячного запасу наркотикомісних лікарських засобів. Н. одразу ж зробив собі ін'єкцію наркотичного засобу. Загальна вартість викраденого становила 125 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Н. та Б.

Задача 18.

С., перебуваючи в парку відпочинку, звертаючись до гурту молоді, закликав їх до вживання наркотичних засобів. При цьому С. називав конкретні види наркотичних засобів, їх ціну та місце, де їх можна придбати. На пропозицію С. ніхто з відпочиваючих не пристав.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 19.

Під час футбольного матчу на стадіоні К. і Р. зробили собі ін'єкції ацетильованого опію. На запитання болільників – неповнолітніх хлопців, що сиділи поруч, К пояснив, що вони з Р. проходять курс лікування від інфекційної хвороби і повинні через кожні чотири години робити собі ін'єкції.

Дайте кримінально-правову оцінку діям К. та Р.

Задача 20.

Мешканець Іванківського району Київської області Ш. незаконно проник в 30-ти кілометрову зону обов'язкового відселення Чорнобильської АЕС. У лісі він назбирав два кошики грибів. В той же день Ш. привіз ці гриби для продажу на ринок «Куренівський» м. Києва. При перевірці виявилось, що гриби радіоактивно забруднені понад допустимі рівні. 3 кг грибів Ш. встиг реалізувати покупцям до перевірки.

Кваліфікуйте дії Ш.

**Тема § 2.15. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної
таємниці, недотоканності державних кордонів,
забезпечення призову та мобілізації**

Задача 1.

Співробітниця одного з науково-дослідних інститутів Л. задля отримання грошової винагороди передала іноземній фірмі документи та флешку з інформацією про наукові та технічні експерименти свого інституту, в результаті чого було створено нову технологію виготовлення алюмінієвих сплавів. За отриману інформацію іноземна фірма виплатила Л. гроші в сумі 5 тис. доларів США.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Після звільнення з військового заводу, головний інженер Д. «по секрету» розповів своїй дружині про новий вид української зброї та його характеристики.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Українські громадяни К. та П. пообіцяли за гроші групі іноземців, які нелегально слідували через Україну до Західної Європи, переправити їх за кордон. Увечері вони посадили їх в закриту вантажну автомашину та протягом шести годин возили по території району, не маючи наміру переправляти цих осіб за кордон. На світанку вони зупинили автомашину біля військової частини, територія якої огорожена колючим дротом, і сказали, що за огорожею іноземна країна. Висадивши нелегалів та отримавши гроші, К. та П. поїхали додому.

Кваліфікуйте дії К. та П. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Співробітник Міністерства оборони України Ш. для підготовки до звіту самовільно взяв додому креслення та розрахунки планів будівництва стартових позицій підрозділів ПВО, які поклав у дипломат. По дорозі додому Ш. задрімав у вагоні метро. Прокинувшись, він вийшов з вагону та забув там дипломат.

Наступного дня знайдений дипломат з усім його вмістом, добродій приніс до Міністерства оборони України.

Кваліфікуйте дії Ш. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Науковий співробітник особливого авіаційно-конструкторського бюро К. займався розробкою важливого об'єкта оборонного характеру. Перебуваючи у черговому відрядженні в м. Харкові, він у трамваї зустрів свого шкільного товариша О., якого не бачив багато років. У кафе вони вирішили відзначити зустріч. Під час розмови про роботу К. з подробицями розповів О., що він розроблює нові зразки пристроїв лазерного наведення для винищувачів українських військово-повітряних сил.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 6.

М. підлягав призову на строкову військову службу та отримав повістку з воєнного комісаріату для відправки у Збройні Сили України. Від явки до воєнного комісаріату він ухилився та, нікому не сказавши, поїхав із міста. Через два місяці М. був затриманий.

Чи буде М. притягнутий до кримінальної відповідальності? Відповідь поясніть.

Задача 7.

Громадянин З., не бажаючи бути призваним на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, за три дні до призову умисно відрубав собі вказівний палець на правій руці.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Співробітник СБУ К. разом з матеріалами, що підлягають знищенню, через свою неуважність спалив документ оперативно-розшукової справи, де містилися анкетні дані агента.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Співробітник одного з науково-дослідних центрів Ж. електронною поштою направив своєму другові листа, де детально розповів про загрозливий екологічний стан в його регіоні. Ця інформація не була нікому відома та офіційно не розголошувалася.

Кваліфікуйте дії Ж. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Через повінь один з районів західних областей України був оголошений зоною надзвичайної екологічної ситуації. У зв'язку з цим військовозобов'язаний Г. був призваний на спеціальні збори, призначені на 20 травня. Знаючи про це, Г. умисно домовився з начальником відділу управління, в якому він працював, щоб йому попереднім числом – «з 18 травня» – виписали відрядження. 20 травня Г. вилетів у відрядження до м. Києва.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Пілота Д. пасажирського приватного літака, що летів по курсу Прага – Київ, попросив один з пасажирів – друг власника літака – відхилитися від наміченого маршруту на 130 км, знизити висоту та пролетіти над військовим об'єктом у Рівенській області. Д. виконав прохання, а потім повернувся на заданий курс. Однак відхилення від курсу було зафіксовано радіолокаційною станцією.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Громадянин Я. з метою отримання грошової винагороди допоміг групі громадян іноземної держави перетнути державний кордон України, перевізши їх у вантажному рефрижераторі.

Кваліфікуйте дії Я. Відповідь поясніть.

Задача 13.

П., йдучи вранці на роботу парковою алеєю, знайшла папку з документами, які містили відомості про державні запаси дорогоцінних металів монетарної групи. Вона познайомилась з цими документами та, зрозумівши їх характер, показала своєму чоловікові. Через два дні П. віднесла документи в уповноважені органи. В ході слідства було встановлено, що документи загубив заступник начальника управління Міністерства економіки України Є., який брав ці документи для роботи додому.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Начальник відділу одного з українських підприємств оборонної промисловості Ф. знайомився з організацією і технологією виробництва матеріалу для виготовлення літака типу «Стелс». Коли до його кабінету зайшла прибиральниця, він, не забравши документи зі столу, вийшов із кабінету.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Громадянин З. ухилявся від чергового призову на строкову військову службу, посиляючись на свої релігійні переконання (З. належав до релігійної організації), за що був засуджений. В апеляції З. просив скасувати вирок суду, оскільки його релігійне віровчення не допускає користуватися зброєю.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Громадянин В. був засуджений за ст. 335 КК України. В апеляції він послався на такі поважні причини, що не дозволили йому прибути до військового комісаріату для відправки у військову частину: смерть матері та тяжка хвороба батька після її смерті, а також необхідність піклуватися про малолітнього брата.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Пілот пасажирського літака, виконуючи рейс поблизу державного кордону, відхилився від курсу, пересік кордон і заглибився у повітряний простір суміжної з Україною держави на 15 км. Літак був збитий. Після того, як розшифрували зміст «чорної скриньки», з'ясувалося, що головна причина того, що трапилось – це необачність пілота.

Кваліфікуйте дії пілота. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Громадяни Л. і М. спорудили за 6 км від державного кордону України макет ділянки державного кордону. Після цього вони запропонували трьом іноземним громадянам за матеріальну винагороду організувати перехід через державний кордон на територію іноземної держави, на що ті погодилися. Після уявного переходу через нібито «справжній» державний кордон іноземні громадяни заплатили Л. і М. 3 тис. доларів США, після чого останні зникли. Через деякий час іноземні громадяни були затримані на державному кордоні України.

Кваліфікуйте дії Л. і М. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Громадяни П. та У. з власної ініціативи встановили зв'язок з іноземною організацією та передали їй відомості про науково-дослідні роботи та дисертації з економіки розвитку воєнної сфери та військово-промислового комплексу, що видані з грифом секретності «Для службового користування».

Кваліфікуйте дії П. та У. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Співробітник О. за грошову винагороду погодився передати представнику іноземного підприємства відомості, що містять опис дій, які необхідно виконати для переробки ядерного матеріалу та створення ядерного вибухового пристрою.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Тема § 2.16. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Задача 1.

В нічний час з магазину було викрадено товари. Наступного дня поліцейський проводив опитування жителів прилеглих до магазину будинків, щоб з'ясувати обставини крадіжки. Коли поліцейський зайшов до будинку К., представився і пояснив мету візиту, той, бажаючи перешкодити діяльності поліцейського, накинувся на нього і заподіяв йому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 2.

А. був незаконно заарештованим. Перебуваючи в слідчому ізоляторі, він вчинив втечу з-під варти, заподіявши при цьому вартовому легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короточасну втрату працездатності чи короточасний розлад здоров'я.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Б. у нічний час зайшов до приміщення відділу поліції для з'ясування обставин затримання за хуліганські дії свого знайомого. Отримавши роз'яснення від чергового, Б. не залишив відділ, а заважав своїми розмовами працювати черговому. В цей час до відділу ввійшов інший поліцейський. З'ясувавши суть події, він попросив Б. йти додому. У супроводі цього поліцейського Б. пішов до виходу. На неосвітленому ганку Б., бажаючи вплинути на правоохоронну діяльність, раптово наніс один удар в обличчя поліцейському, заподіявши фізичний біль.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Г. розірвав у встановленому законом порядку шлюб з К. Вони стали проживати в різних кімнатах однієї квартири, не поділивши майно. Одного дня у відсутності К., зламавши двері її квартири, Г. проник туди і таємно викрав деякі особисті речі потерпілої, а також належні їй 1700 грн.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 5.

П. знаходився біля свого будинку. Він побачив, що вулицею втікає від поліцейських його знайомий А. На розі вулиць А. повернув праворуч. Коли поліцейські порівнялися з П. і спитали його, куди побіг А., П. вирішив сказати неправду. Бажаючи, щоб А. не затримали, П. сказав поліцейським, що А. побіг ліворуч на розі вулиць. Втікача не затримали.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 6.

Т. звільнився з місця позбавлення волі. Одного разу на вулиці він випадково зустрів слідчого, який проводив досудове розслідування і пред'являв йому підозру. Т. нагадав слідчому про себе і сказав, що хоче «віддячити» йому. Після цього Т. побив слідчого, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короточасний розлад здоров'я чи короточасну втрату працездатності.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 7.

О 14 год. 00 хв. поліцейський в однострої зайшов до квартири Ф. з наміром здійснити її привід. Ухвалу про привід поліцейський не пред'явив, а звелів Ф. слідувати за ним начебто для сплати штрафу. Ф. відмовилась. Тоді поліцейський, з метою доставлення Ф., схопив її і потягнув до виходу з квартири. Ф. вирвалась і, втікаючи, стала кидати в поліцейського, який її

переслідував, різні речі. Внаслідок цього поліцейському були заподіяні легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короточасний розлад здоров'я чи короточасну втрату працездатності.

Кваліфікуйте дії Ж. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Х. та П. розібрали половину будинку Л. На цьому місці вони заклали фундамент для спорудження своєї оселі. В процесі цих дій вони умисно знищили огорожу і зрізали два дерева, що належали Л.

Кваліфікуйте дії Х. та П. Відповідь поясніть.

Задача 9.

М. при опорі поліцейському заподіяв йому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Н. працював у державному ремонтно-будівельному управлінні № 1 трактористом. Через деякий час він перейшов працювати в іншу державну будівельну організацію. Знаючи, що на попередньому місці роботи трактор майже не використовується, Н., без дозволу керівництва РБУ № 1 перегнав трактор на нове робоче місце, де і використовував його у виробничих цілях.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

Задача 11.

І. на власному автомобілі рухався з перевищенням швидкості. Коли поліцейський зупинив його і зажадав пред'явити документи, І., бажаючи уникнути відповідальності за порушення правил дорожнього руху, спрямував свій автомобіль на поліцейського. Той почав тікати, але І. на автомобілі

переслідував його і збив. Життя поліцейського було врятовано, але внаслідок наїзду він втратив працездатність не менше ніж на одну третину.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 12.

І. позичив двісті тисяч гривень підприємцю К., оформивши угоду займу відповідно до чинного законодавства. В установлений термін К. гроші не повернув. Неодноразові нагадування повернути борг К. ігнорував, говорив, що ці гроші вклав в справу. Зневірившись у такий спосіб повернути свої гроші і бажаючи їх отримати, І. попередив К., що в разі не повернення грошей через три дні, він його вб'є.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Ц. та Ж. домовились заволодіти майном антиквара і прибули до нього на квартиру. Вони видали себе за працівників прокуратури, пред'явили фальшиві документи, і провели обшук. В ході цього обшуку вони вилучили багато цінних речей, які і забрали з собою.

Кваліфікуйте дії Ц. та Ж. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Щодо С. було встановлено адміністративний нагляд. Одного разу ввечері поліцейський прибув на квартиру С. з метою перевірки дотримання ним встановлених обмежень. І хоча, згідно цих обмежень, С. повинен бути вдома, за місцем проживання його не було.

За порушення до С. було застосовано адміністративне стягнення. С. був невдоволений діяльністю поліцейського, який зафіксував порушення ним встановлених обмежень, і вирішив помститися, з тим щоб поліцейський не так ретельно наглядав за дотриманням ним встановлених обмежень. Наступного дня він зустрів цього поліцейського і побив, заподіявши йому легкі тілесні

ушкодження, що не спричинили короточасний розлад здоров'я чи короточасну втрату працездатності.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Будучи невдоволеним діями поліцейського Ф., який вживав заходи до викриття вчинених С. кримінальних правопорушень і боячись притягнення до кримінальної відповідальності, С. задумав вбити Ф. Для здійснення свого наміру С. схилив У. допомогти йому. Він розповів У., чому хоче вбити Ф. Той погодився надати допомогу. Ввечері С., озброївшись зарядженою мисливською рушницею, разом з У. підійшов до будинку Ф. і, впевнившись, що він вдома, далі діяли таким чином: У., обманним шляхом, під приводом того, що невідомі б'ють його брата, викликав Ф. у двір, повів його до місця, де знаходився С. Пострілом із рушниці С. смертельно поранив Ф. Труп вбитого У. сховав.

Кваліфікуйте дії С. та У. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Приватний нотаріус посвідчив договір купівлі-продажу квартири, не пересвідчившись в особі продавця та покупця. Пізніше цей договір у судовому порядку було розірвано саме через те, що справжній продавець не брав участі в угоді. Через кілька днів цей же нотаріус знову посвідчив копію документа, знаючи, що він підроблений.

Кваліфікуйте дії нотаріуса. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Кишеньковий злодій А. викрав із сумочки Д. портмоне, в якому знаходились гроші в сумі 1937 грн 05 коп., паспорт потерпілої та диплом про закінчення навчального закладу і водійські права Б. Через деякий час А. замінив фото Б. у водійських правах на своє і став їх використовувати

при поїздках на власній автомашині. Паспорт Д. та диплом Б. він залишив собі, але їх не використовував.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 18.

П. дав Р. у борг на один рік 1900 грн. В установленний термін Р. борг не повернув. Неодноразові вимоги П. повернути борг результатів не дали. Зневірившись у добровільному поверненні боргу, П. проник до квартири Р. і самовільно взяв там 1900 грн.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Поліцейський затримав за правопорушення громадянина В. і здійснював його привід. З метою звільнення затриманого громадянин Д. напав на поліцейського, відштовхнув його, наніс кілька ударів в голову та груди, заподіявши легке тілесне ушкодження. За допомогою громадян обох правопорушників затримали і доставили до відділу поліції.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Громадянин П. погрожував вбивством журналісту, якщо той не відмовиться опублікувати статтю, в якій викривались протиправні дії П.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

**Тема § 2.17. Кримінальні правопорушення у сфері використання
електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем
та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку**

Задача 1.

Проаналізуйте статті 361–363-1 КК України та визначте, що може виступати предметом кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку?

Задача 2.

Б. випадково виявив, що в операційній системі персонального комп'ютера О. присутня програма «Троянський кінь», що дозволяє отримувати несанкціонований доступ до чужого комп'ютера. Використавши можливості цієї програми, Б. проник до комп'ютера О. та скопіював звідти інформацію, що належала останньому, а потім знищив усі системні файли «Windows».

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 3.

З., шляхом внесення неправдивої інформації до бази даних комп'ютерної системи «Інкомтербанку» в м. Києві, перерахував 70 тис. доларів США на власний рахунок до «Центрально-Європейського банку Угорщини» в м. Будапешті. Внаслідок цього було спотворено процес обробки комп'ютерної інформації та порушено порядок її маршрутизації.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Адміністратор локальної комп'ютерної мережі виробничого об'єднання «Хвиля-1» С. без відповідного дозволу скопіював з одного з комп'ютерів цього підприємства інформацію, яка в ньому зберігалася. Внаслідок таких дій

відбувся витік інформації та виробничому об'єднанню «Хвиля-1» було заподіяно значну шкоду.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Студент факультету інформатики одного з університетів Л. розробив «троянську» комп'ютерну програму, яка, будучи розміщеною на певному сайті, самостійно, без відома користувача, копіювалася на комп'ютер, з якого був отриманий доступ до цього сайту. Л., скориставшись тим, що паралельно працював програмістом у місцевій Інтернет-газеті, незаконно розмістив дану програму на сайті цього видання. Протягом кількох місяців цей сайт відвідало близько 40 тис. користувачів, на комп'ютері кожного з них автоматично була встановлена програма, яку розробив Л. Крім того, відповідно до даної програми кожний комп'ютер, на якому вона встановлювалася, у визначений час починав надсилати запити на офіційний сайт факультету, де навчався Л. Одного разу інформація, представлена на офіційному сайті факультету, була блокована, оскільки ресурси сервера було вичерпано для опрацювання запитів, що надсилалися програмою Л.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 6.

За попередньою змовою С. та Ю. незаконно проникли на веб-сервер компанії «Дніпробуд-Прогрес» та розташували на головній веб-сторінці компанії зображення порнографічного характеру.

Кваліфікуйте дії С. та Ю. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Г., розважаючись, через світову мережу Інтернет випадково потрапив до комп'ютерної системи банку «Естампус». Спрацювала система захисту комп'ютерної інформації, яка визначила адресу, звідки було здійснено несанкціонований доступ.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 8.

М. за допомогою створеної ним програми проник до системи електронно-обчислювальних машин ЗАТ «Світ краси» та ознайомився з інформацією, яка була створена й захищена відповідно до закону та відносилась до категорії комерційної таємниці, з метою її подальшого використання. Отриману інформацію М., без згоди її власника, збув за гроші.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 9.

П. був звільнений з ТОВ «ЕпсилонТехно», де працював інженером-програмістом. Бажаючи помститися адміністрації, П. в останній день роботи помістив у головний комп'ютер підприємства спеціальну програму. Через п'ять днів після того як П. перестав працювати в ТОВ, ця програма змінила паролі доступу користувачів корпоративної мережі підприємства. Унаслідок цього жоден із співробітників протягом трьох днів не мав можливості працювати з діловою інформацією, кореспонденцією, яка надходила, тощо. Збиток від дій П. становив 410 тис. грн.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Р. познайомився через Інтернет із співробітницею банку «Полісся-Брама» Ч. і спілкувався з нею за допомогою електронної пошти. Одного разу він під виглядом графічного файлу навмисно переслав їй комп'ютерний вірус. Цей файл не був перевірений Ч. на наявність вірусу антивірусною програмою, хоча це і входило до кола її обов'язків, через що вірус активізувався на її комп'ютері та вразив комп'ютери банку, що були підключені до локальної мережі. Внаслідок цього комп'ютерна мережа банку була блокована на тривалий час. Нанесена банку шкода оцінюється у 1,3 млн. грн.

Кваліфікуйте дії Р. і Ч. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Співробітники компанії «Пріус-хард» виявили, що інформація на їх веб-сервері повністю знищена. Компанія звернулася із заявою про вчинення кримінального правопорушення до поліції. У результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій, слідчому стало відомо, що це посягання було вчинене за попередньою змовою 14-річним У. та 18-річним Ю., які втрутилися у роботу комп'ютерної мережі за допомогою створеного ними комп'ютерного вірусу.

Кваліфікуйте дії У. та Ю. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Л., працюючи начальником відділу інформаційної безпеки телефонної компанії, розробив комп'ютерну програму, яка дозволяла відшукувати в базі даних компанії запис, що відповідає конкретному телефонному номеру, та «обнуляти» в ньому відомості про тривалість здійснених із цього номера міжміських і міжнародних переговорів. Після цього, вступивши в змову з А., який підшукував осіб, що потребували послуг міжміського та міжнародного зв'язку, Л. надавав послуги міжміського і міжнародного телефонного зв'язку за заниженими тарифами. Одержані гроші співучасники ділили між собою. Збиток, заподіяний телефонній компанії становив 280 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Л. та А. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Інженер-програміст обласної філії ТОВ «Тандем-Інфо» Ф., за допомогою спеціальної комп'ютерної програми, здійснював передачу звітної документації до головного офісу цього ТОВ, розташованому у м. Києві. Дізнавшись про це, Х. вирішив здійснювати перехоплення цієї кореспонденції. Він розробив спеціальний технічний пристрій, який, будучи приєднаним до телефонного кабелю, що йде з офісу філії ТОВ «Тандем-Інфо», дозволяв прочитувати інформацію, яку передавав І. Діючи таким чином, Х. ознайомлювався з квартальними звітами філії ТОВ «Тандем-Інфо» і приватною кореспонденцією громадян.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Д. під виглядом нового співробітника потрапив до концерну «Екстро-Техно». Зайшовши у департамент бухгалтерського обліку, він проник до комп'ютера, звідки записав інформацію про файл-ключ для доступу до банківського терміналу. Потім Д. знищив цей файл, який був в єдиному екземплярі. Концерну було заподіяно шкоду на суму 200 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Ч., перебуваючи в одному з відділень міської Державної фіскальної служби в кабінеті своєї дружини, при здійсненні нею процедури під'єднання до мережі Інтернет, дізнався про логін та пароль доступу до мережі Інтернет вказаного відділення міської ДФС. Після цього, протягом п'яти місяців, він незаконно використовуючи логін та пароль доступу до мережі Інтернет відділення міської ДФС, з власного комп'ютера неодноразово підключався до комп'ютерної мережі Інтернет. Крім незаконного отримання передплаченого трафіку, дії Р. призвели до блокування інформації відділення міської ДФС щодо звітності платників податків, яка надсилалася на електронну поштову скриньку відділення. У висновку експерта зазначалося, що логін і пароль користувача жорстко пов'язані між собою, тобто за допомогою вищевказаного логіну користувач не може підключитися до Інтернету з використанням будь-яких інших паролів. Одночасна робота двох користувачів з однаковими логінами та паролями неможлива. Таким чином, при вході до Інтернету будь-якої сторонньої особи доступ власникові логіну блокується.

Кваліфікуйте дії Ч. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Приватний підприємець Я., раніше засуджений за ст. 361 КК України, проник до комп'ютерної системи обласної митної служби та змінив облікову інформацію, що була заведена на нього.

Кваліфікуйте дії Я. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Головний бухгалтер адвокатської фірми «Каюндов і партнери» Б., використовуючи своє службове становище, без дозволу дирекції кілька разів протягом року змінювала дані у папках з файлами щодо фінансових операцій з клієнтами, що зберігалися в офісі у вигляді комп'ютерної інформації на ЕОМ.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Оператор ЕОМ підприємства «Промінь-мікро» Щ. привів на роботу свого десятирічного сина та дозволив йому під час обідньої перерви погратися за комп'ютером, чим порушив встановлені на підприємстві правила експлуатації ЕОМ. Його син ненавмисно стер важливу інформацію. Внаслідок вжитих заходів поновити вказану інформацію не вдалося, чим підприємству було заподіяно значної шкоди.

Кваліфікуйте дії Щ. Відповідь поясніть.

Задача 19.

В. зі свого домашнього комп'ютера через мережу Інтернет отримав незаконний доступ до бази даних клієнтів одного з банків України. Ця база містила інформацію про паспортні дані клієнтів, пін-коди та номери їх дебетних і кредитних карток. В. скопіював цю базу та розмістив її для загального доступу на одному з популярних сайтів.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Попередньо домовившись між собою та використовуючи спеціальну програму, Р. і Т., задля поширення інформації про діяльність своєї комерційної фірми, яка займалася торгівлею ноутбуками та мобільними телефонами, здійснили багатотисячну розсилку електронних повідомлень на різні адреси без згоди адресатів на підписку про рекламу. Внаслідок цього робота кількох Інтернет-провайдерів була припинена на кілька годин, а доступ адресатів до своїх електронних поштових скриньок протягом цього часу заблоковано.

Кваліфікуйте дії Р. і Т. Відповідь поясніть.

Тема § 2.18. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Задача 1.

Під час проведення обшуку на одному з державних комбінатів у межах кримінального провадження слідчий капітан поліції Б. з корисливих мотивів, прагнучи отримати неправомірну вигоду, організував навмисну детальну довготривалу перевірку морозильних камер, в яких зберігалася м'ясо-молочна продукція. Цим самим Б. намагався створити ситуацію, за якої керівник комбінату надав би Б. неправомірну вигоду за пришвидшення обшуку, оскільки довготривала перевірка зазвичай призводить до псування продукції через різні причини (відключення електроенергії, недодержання санітарних норм і правил тощо). Однак керівник комбінату не вчинив ніяких протиправних дій. Наслідком такого діяння слідчого стало спричинення зазначеному вище комбінату матеріальної шкоди на суму 164 тис. гривень.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Заступник начальника відділу карного розшуку одного з УП ГУНП м. Києва С. на початку цього року звернувся по телефону до директора приватного підприємства, мотивуючи останнього надати йому грошову винагороду в розмірі 15 тис. грн за вчинення в інтересах такого підприємця відповідних дій з використанням наданої цьому поліцейському влади. Директор приватного підприємства, усвідомлюючи протиправність дій С., узяв певний час на обмірковування зазначеного звернення.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Головний державний виконавець І., діючи умисно, з метою отримання неправомірної вигоди, вступив у змову з іншою особою, якій надав копію

особистого ключа (логін і пароль) доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Внаслідок таких дій був незаконно знятий накладений арешт щодо відповідного об'єкту нерухомості (нежитлового приміщення), яке було терміново продано, через що державі завдано збитків на суму 4,8 млн. грн.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Директор ТОВ «Крант-прайс» Ш., будучи службовою особою юридичної особи приватного права, яка наділена організаційно-розпорядчими та адміністративно-господарськими функціями, прагнучи одержати неправомірну вигоду для підприємства через безпідставне отримання коштів з державного бюджету, використовуючи свої службові повноваження всупереч інтересам товариства, склав завідомо неправдиві документи (акти з будівництва модульних котелень для середніх загальноосвітніх шкіл), що містили інформацію, яка частково не відповідала дійсності, в частині вартості виконаних будівельних робіт на загальну суму 3,5 млн. грн. Після чого, з метою доведення свого кримінально протиправного наміру до кінця, Ш. надав вищезазначені фіктивні акти на підпис керівнику відділу освіти районної державної адміністрації, яка, не будучи обізнаною про кримінально протиправні наміри Ш., підписала їх і завірила печаткою. На підставі чого зазначену вище суму було перераховано на поточний рахунок ТОВ «Крант-прайс», з якої Ш., з метою отримання неправомірної вигоди для підприємства, використовуючи свої службові повноваження всупереч інтересам товариства, одержав, шляхом використання підроблених актів, 1,1 млн. грн. Внаслідок таких дій державі, в особі відділу освіти районної державної адміністрації, завдано збиток на суму, що у 250 разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Кваліфікуйте дії Ш. Відповідь поясніть.

Задача 5.

На місці роботи слідчо-оперативної групи (виявлено чоловіка з ножовими пораненнями) старший слідчий майор поліції О., прагнучи продемонструвати свою владу місцевій громаді, витягнув з кобури табельну вогнепальну зброю та почав лякати її застосуванням оточуючих, вимагати негайно «видати злочинця», запевняючи, що «пересаджає» половину села, а також вдарив в обличчя громадянина, який спробував йому заперечити.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть. Чи вчинив О. корупційне кримінальне правопорушення?

Задача 6.

На підставі договору, укладеного між міською радою та інженером технічного нагляду У., останній був зобов'язаний надати публічні послуги по здійсненню технічного нагляду за капітальним ремонтом каналізаційних колекторів. Однак, за місцем виконання робіт інженер У., з метою одержання неправомірної вигоди для третьої особи, здійснював зловживання своїми повноваженнями, в результаті чого грошові кошти спеціального фонду міського бюджету, які були призначені для ремонту каналізаційних колекторів міста, використовувалися в якості оплати робіт, виконання яких насправді не здійснювалося, чим спричинено тяжкі наслідки для територіальної громади міста на суму 390 тис. грн. При цьому У. неодноразово вносив неправдиві відомості в акти приймання виконаних підрядних робіт (надавав своїм підписом видиму достовірність завідомо для нього недостовірним відомостями), оскільки розмір оплати його праці безпосередньо залежав від кількості та вартості погоджених ним актів виконаних робіт.

Кваліфікуйте дії У. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Народний депутат України Н. на пленарному засіданні Верховної Ради України умисно проголосував замість іншого народного депутата України. Крім

того, було встановлено, що за минулий рік цей депутат не в повному обсязі задекларував об'єкти нерухомості, що належали йому на праві власності. Згідно з витягом з відповідного державного реєстру Т. має у власності шість земельних ділянок, які розташовані на території відповідної сільської ради області. Сукупна грошова оцінка вказаних земельних ділянок становить 985 тис. грн. Зазначені об'єкти нерухомості (земельні ділянки) відсутні у декларації Т.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Відповідальний за прийняття та збереження доказів в УП ГУНП у Черкаській області капітан поліції Р. безвідповідально ставився до виконання своїх обов'язків, давав ключі від службової кімнати з речовими доказами без записів у відповідній книзі обліку. Внаслідок цього низка речових доказів на суму 127 тис. грн зникла.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть. Чи вчинив Р. корупційне кримінальне правопорушення?

Задача 9.

До громадянина Я., який працював водієм заступника міністра одного з міністерств України, звернулася громадянка А. Під час зустрічі, яка відбулася в м. Києві у службовому автомобілі, яким керував Я., громадянка А. попросила останнього посприяти її сину «виграти» конкурс на відповідну посаду державного службовця в міністерстві. На знак «подяки» за дії, що будуть ним вчинені, А. запропонувала Я. грошову винагороду в розмірі 4 тис. доларів США. Громадянин Я. надав свою згоду, зробив кілька телефонних дзвінків і повідомив А., що через два тижні її питання буде остаточно вирішено. Після цього А. та Я. домовилися про місце, час і спосіб передачі коштів останньому.

Кваліфікуйте дії Я. та А. Відповідь поясніть.

Задача 10.

К. було оголошено підозру у вчиненні крадіжки з проникненням у приміщення та в особливо великих розмірах і щодо нього застосовано запобіжний захід у виді тримання під вартою. Брат цього підозрюваного Ф., на прийомі у прокурора Н., який був уповноважений приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, у т.ч. щодо закриття кримінального провадження, запропонував йому 8 тис. євро за «розвалювання» зазначеного провадження. Прокурор погодився вчинити протиправні дії. Тоді Ф. тут же передав Н. третину обумовленої суми та запевнив, що решту грошей занесе сьогодні ввечері.

Кваліфікуйте дії Ф. та Н. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Щоб справити значне враження на свою кохану жінку, начальник одного з департаментів відповідного міністерства України Л. придбав і потім оформив на неї катер «Leader 33 (L4800)» вартістю 7,2 млн. грн. Під час розпочатого кримінального провадження за цим фактом Л. не зміг дати раціональні пояснення походженню його статків, на які було придбано катер (зокрема, він стверджував, що випадково знайшов гроші в лісі). При цьому у слідства не було доказів того, що зазначена сума грошей була одержана Л. в якості неправомірної вигоди.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 12.

До кабінету головного спеціаліста однієї з державних організацій К. зайшов бізнесмен Д., який попросив К. швидко «вирішити» в його особистих інтересах питання, яке перебувало в компетенції вказаної службової особи, але потребувало кропіткої та багатоденної роботи, та за це запропонував 1 тис. доларів США. При цьому К. надав свою згоду.

Кваліфікуйте дії К. та Д. Відповідь поясніть.

Варіант 1. К. був державним службовцем категорії «Б» і Д. про це знав.

Варіант 2. Д. запропонував К. винагороду у розмірі 650 тис. гривень.

Варіант 3. К. висловив свою відмову, не надав своєї згоди, намагався ідентифікувати особу відвідувача, покликав свідків, доповів про дії Д. своєму керівнику.

Варіант 4. К. почав погрожувати Д., що той може бути взагалі позбавлений бізнесу, що К. має можливість це зробити та вплинути на правоохоронні органи, що запропонована йому сума є «незначною» та загалом для вирішення питання необхідно мінімум 3 тис. доларів США.

Задача 13.

Секретар приймальні голови однієї з обласних державних адміністрацій Т., маючи кримінально протиправний умисел, спрямований на одержання нею неправомірної вигоди у вигляді грошових коштів, пообіцяла вплинути на прийняття рішення головою обласної державної адміністрації щодо не порушення питання перед вищим керівництвом держави про притягнення до дисциплінарної відповідальності одного з голів районної державної адміністрації – свого добре знайомого К. Наступного дня, під час зустрічі з К., вона отримала від нього неправомірну вигоду у розмірі 270 тис. грн, хоча ніякої розмови з головою однієї з обласних державних адміністрацій поки що не мала.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Заступник директора держаного підприємства «Квант» громадянин Є. видав необхідні документи (зокрема, зробив запис у трудовій книжці, підготував відповідну довідку, завірив все підписами та печаткою підприємства) своїй доньці У. про те, що вона протягом двох років працювала юристом в юридичному відділі на цьому підприємстві, хоча насправді донька там не працювала. Пізніше донька влаштувалася на роботу у відому юридичну фірму, надавши туди пакет документів, у т.ч. ті, які вона отримала від держаного підприємства «Квант».

Кваліфікуйте дії Є. та У. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Ц. порушив Правила дорожнього руху та його автомобіль був зупинений екіпажем патрульної поліції, в якому перебували поліцейські Щ. та Я. Коли інспектор патрульної служби Щ. підійшов до Ц., то за зовнішніми ознаками поведінки останнього та запахом у салоні автомобіля виявив, що останній може перебувати у стані сильного алкогольного сп'яніння. На вимогу поліцейського пред'явити для перевірки документи Ц. одразу запропонував Щ. 300 доларів США для того, щоб той його відпустив і не складав протокол. Останній категорично відмовився, попередив Ц. про кримінальну відповідальність за вчинені ним дії та викликав на місце пригоди своє керівництво. Коли заступник керівника патрульної служби міста Р. прибув на місце, де стояв автомобіль Ц., та представився цьому водієві, то останній запропонував цьому поліцейському грошові кошти у розмірі 800 доларів США, щоб «зам'яти» справу. Поліцейський Р. також категорично відмовився та викликав слідчо-оперативну групу.

Кваліфікуйте дії Ц. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Слідчий М., який закінчував досудове розслідування, вніс у матеріали кримінального провадження завідомо неправдиві відомості щодо результатів судової комп'ютерно-технічної експертизи, а також підробив печатки та підписи експертів. Внаслідок таких дій інтересам держави була завдана шкода у розмірі 480 тис. грн. Свої дії слідчий пояснив відсутністю в районі справжніх фахівців у сфері високих технологій та надав копію диплома інженера-програміста, який він свого часу отримав по закінченню одного із закладів вищої технічної освіти України.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Помічник прокурора району Х. під час відсутності свого керівника (прокурора району) санкціонував постанову слідчого одного з відділів поліції ГУ НПУ в Житомирській області про припинення кримінального провадження

за примиренням сторін, хоча такі функції на нього не покладалися. Внаслідок зазначених дій була завдана істотна шкода охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 18.

До почату міжнародного спортивного змагання з кікбоксингу серед юнаків Ч. надав 4 тис. доларів США посадовій особі у сфері спорту – судді у рингу (рефері) Ж. за те, що той буде безпідставно робити попередження та зніме принаймні один бал відповідному супротивнику. Також Ч., шляхом надання 2 тис. доларів США боковому судді Б., домовився з останнім про те, що в іншому поєдинку той зніме бокові очки конкретному спортсмену-юніору.

Кваліфікуйте дії Ч., Ж. та Б. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Я. та К, працюючи відповідно керівником та заступником керівника одного з відділів у міській державній адміністрації, за позачергове надання групових безкоштовних путівок на оздоровлення на курорти України від імені держави одержали від одного керівника громадської організації 60 тис. грн, а від іншого, через тиждень після цього, – 80 тис. грн. Дані факти були виявлені та задокументовані працівниками правоохоронних органів.

Кваліфікуйте дії Я. та К. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Інспектор митниці З., підбурив громадянина Р., який вчинив порушення митних правил, надати йому грошові кошти у сумі 400 євро як «відкупні» за не складання протоколу, при цьому З. прагнув потім викрити Р., тим самим продемонструвавши керівництву митниці свою непідкупність. У момент надання обумовленої суми грошей Р. було затримано.

Кваліфікуйте дії З. і Р. Відповідь поясніть.

Тема § 2.19. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Задача 1.

Директор Державного підприємства «Ресурс-інфо» (підприємство здійснює зберігання автомобілів на штраф майданчиках) Ч., за розпискою від слідчого Я., прийняв на відповідальне зберігання автомобіль, який належав підозрюваному М. і на який ухвалою слідчого судді накладено арешт із заборонаю користування. Через декілька днів після цього Ч. видав вказаний автомобіль дружині М. Свої дії Ч. пояснив тим, що втратив всі документи про прийняття автомобіля на відповідальне зберігання, а дружина М. підтвердила своє право на користування ним, надавши доручення на право керування автомобілем.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 2.

До батька С. звернувся син Д., який повідомив що вчинив вбивство особи. С. надав сину сховище та знищив сліди кримінального правопорушення.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Я., будучи адвокатом та виступаючи захисником у кримінальному провадженні за підозрою Т., Ш., та В. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України, домовився зі своєю знайомою Б., яка працювала секретарем судового засідання одного із районних судів, що остання, використовуючи автоматизовану систему документообігу суду – комп'ютерну програму «Д-3», буде несанкціоновано перехоплювати, ознайомлюватися та копіювати інформацію, яка зберігається та обробляється у вказаній автоматизованій системі і становить таємницю досудового розслідування та стосується ухвал слідчих суддів цього районного суду про надання дозволу на проведення слідчих дій на підприємствах, засновниками яких виступають Т., Ш., та В. Після отримання від Б. роздрукованих копій

електронних проектів ухвал, Я. за грошову винагороду передавав їх Т., Ш., та В. Частину вказаної винагороди Я. передавав своїй знайомій Б.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Відбуваючи покарання у виправному центрі, засуджений до обмеження волі В., створив організовану групу, яка тероризувала засуджених.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Переслідуючи мету ухилитись від відбування покарання Е., засуджений до обмеження волі, якому було дозволено короткочасний виїзд, після закінчення строку виїзду не повернувся до місця відбування покарання.

Кваліфікуйте дії Е. Відповідь поясніть.

Задача 6.

До начальника варту К. надійшло судове рішення про звільнення обвинуваченого з-під варту відповідно до положень КПК України, в якому вказувалось, що обвинувачений, який перебуває під вартою, звільняється з-під варту в залі судового засідання. К. умисно не виконав дане рішення.

Кваліфікуйте дії начальника варту К. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Службова особа правоохоронного органу А., здійснюючи заходи безпеки щодо В., взятого під захист, в розмові з Н. в присутності інших осіб розповів про місце перебування В., а також його маршрут пересування. В результаті розголошення відомостей про заходи безпеки В. було вбито.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Ф. надіслав до прокуратури завідомо неправдиве повідомлення про те, що Р. вчинив вбивство З., який в той час знаходився за кордоном. З цього приводу було розпочато досудове розслідування.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Під час допиту у кримінальному провадженні свідок П. без поважних причин відмовився давати показання, які не стосувалися його самого, членів його сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене законом.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Будучи попередженим в установленому законом порядку про обов'язок не розголошувати дані досудового слідства, захисник Ж. без дозволу прокурора та слідчого, бажаючи перешкодити слідству, в прямому ефірі телеканалу розголосив відомості, що становлять таємницю досудового розслідування. Вказані відомості стали відомі Ж. у зв'язку із участю як захисника у кримінальному провадженні.

Кваліфікуйте дії Ж. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Суд прийняв рішення про застосування до Д. примусового лікування (ст. 96 КК), але дорогою до спеціалізованого лікувального закладу Д. втік.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 12.

М, з метою залякування потерпілого та інших осіб, а також у зв'язку з діяльністю С., пов'язаною з наданням правової допомоги та участю як захисника у кримінальному провадженні, наніс С. тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 13.

А. вчинив замах на вбивство захисника О. Причиною замаху була діяльність останнього щодо надання правової допомоги та участь його як захисника у кримінальному провадженні.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Свідок З., бажаючи приховати кримінальне правопорушення, вчинене Ч., дав завідомо неправдиві показання.

Кваліфікуйте дії З. відповідь поясніть.

Задача 15.

П., використовуючи своє службове становище, дав вказівку судді Ф. винести неправосудне рішення на користь свого знайомого А.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 16.

До службової особи правоохоронного органу Д. звернувся суддя Л. з проханням вжити заходи для забезпечення його безпеки. В заяві було вказано, що причиною звернення є те, що він бере участь у розгляді кримінального провадження та йому неодноразово погрожували вбивством. На Д. особисто було покладено функцію забезпечення безпеки судді Л. Через деякий час судді Л., у зв'язку із розглядом ним кримінального провадження, було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть потерпілого.

Під час розслідування з'ясувалось, що Д. ніяких заходів для безпеки судді Л. не вживав.

Кваліфікуйте дії службової особи Д. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Підозрюваний Т. відповідно до положень КПК України запросив захисника адвоката А. (відомості про якого внесено до Єдиного реєстру адвокатів України) захищати його від обвинувачення. Слідчий У., порушуючи вимоги КПК України, відмовив А. у виконанні його обов'язків не зважаючи на те що адвокат А. підтвердив свої повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні. Свою поведінку слідчий У. пояснив підозрюваному Т. тим, що той запросив не того адвоката.

Кваліфікуйте дії слідчого У. Відповідь посніть.

Задача 18.

А. спалив автомобіль судді К., бажаючи помститися за діяльність, пов'язану із здійсненням правосуддя. Це викликало у судді К., почуття занепокоєності, тривоги, що перешкоджало якісно виконувати його обов'язки, пов'язані з відправленням правосуддя та призвело до порушення нормальної роботи суду.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Слідчий О., намагаючись отримати показання при допиті обвинуваченого Г., застосував до нього незаконні дії (гіпноз) та погрозу застосувати насильство до допитуваного та близьких йому осіб.

Кваліфікуйте дії слідчого О. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Обвинувачений В. (до якого не застосовувався запобіжний захід у вигляді тримання під вартою), зустрівши в пивному барі «Орфей», суддю Р., що розглядав матеріали кримінального провадження за обвинуваченням В., вимагав від останнього, погрожуючи вбивством, винесення неправосудного рішення. Після виходу з бару В. наніс судді Р. легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Тема § 2.20. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)

Задача 1.

Солдат Р., отримавши наказ від командира взводу Л. заступити в караул, відмовився його виконувати, пославшись на те, що він вже ніс службу в караулі цього тижня, тепер черга старшого солдата О., а Р. має заступити в наряд по казармі.

Чи підлягає Р. кримінальній відповідальності? Чи може він бути звільнений від кримінальної відповідальності за вчинення військового кримінального правопорушення?

Задача 2.

Сержант Ж., який уважав, що командир роти капітан К. несправедливо заарештував його за самовільне залишення пункту постійної дислокації військової частини, вчинив опір командирі взводу лейтенанту Т., який забезпечував його направлення на гауптвахту. При цьому Ж. застосував до Т. фізичне насильство.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 3.

При прямуванні самохідно-артилерійської батареї на полігон для проведення стрільб при проїзді повз смт. Березівка навідник старший солдат Д., погрожуючи застосуванням зброї, примусив старшого офіцера батареї майора Л. віддати наказ зупинитися та чекати півгодини для того, щоб механік-водій солдат Ф. зміг вирішити свої особисті справи. За цей час Ф., який мешкав у Березівці до призову на строкову службу, встиг відвідати своїх батьків. Повернувшись, Ф. та Д. вибачились перед Л. та запропонували «забути» про цю подію.

Кваліфікуйте дії Д. та Ф.

Задача 4.

Лейтенант Н., перебуваючи у караульному приміщенні, порушив правила безпеки поводження зі зброєю. Внаслідок цього стався постріл, яким було смертельно поранено старшину А.

Кваліфікуйте дії Н.

Задача 5.

Старший солдат Б. після завершення служби у караулі не здав вогнепальну зброю та самовільно залишив межі пункту постійної дислокації своєї військової частини. Погрожуючи застосуванням зброї, він в сусідньому селі в магазині отримав від продавця безкоштовно продукти харчування, а в іншому селі таким же способом заволодів алкогольними напоями. Пізніше при спробі заволодіти мотоциклом Б. був затриманий працівниками Військової служби правопорядку.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 6.

Солдат Г. не відреагував на зауваження старшого сержанта З. щодо негайного усунення недоліків форменого взуття, вважаючи, що З. не є його начальником за службовим становищем; крім цього, Г. нецензурно вилаявся на адресу З. У відповідь З. заподіяв Г. численні удари кулаками в обличчя та тулуб.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи зміниться вона, якщо старший сержант З. буде командиром солдата Г.?

Задача 7.

Молодший сержант К. після короткострокової відпустки не повернувся до військової частини та зник. Як стало відомо, з метою ухилитися від подальшого проходження строкової військової служби, під час відпустки він виїхав до Словаччини та назад не повернувся.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 8.

Військовослужбовці мічман Р. та головний старшина Щ. проходили службу у дивізіоні прикордонних катерів в м. Ізмаїл Одеської області. Вирішивши відсвяткувати Різдво разом із знайомими дівчатами в м. Одеса, вони вранці 5 січня п.р. залишили розташування дивізіону, зупинили на вулиці легковий автомобіль Daewoo Nexia і запропонували водієві відвезти їх до Одеси. Коли водій відмовився, Р. та Щ. із застосуванням фізичної сили витягнули його з салону та кинули в кювет, а самі сіли в автомобіль, доїхали на ньому до Одеси, після чого залишили біля залізничного вокзалу. Зустрівши разом із знайомими дівчатами Різдво, Р. та Щ. вдень 8 січня п.р. повернулися до своєї військової частини.

Кваліфікуйте дії Р. та Щ.

Задача 9.

Командир зенітно-ракетної бригади полковник Г., зловживаючи службовим становищем, протягом чотирьох тижнів надавав накази про залучення солдат строкової служби, яким було оголошено дисциплінарні стягнення у вигляді нарядів на службу поза чергою, для виконання будівельних робіт на власній дачі.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Старшина І статті П. побачив, що під час завантаження продуктів харчування на фрегат «Гетьман Сагайдачний» його підлеглий старший матрос В. привласнив ящик тушкованої яловичини та ящик згущеного молока. П. не запобіг діям В., оскільки мав намір витребувати половину цих продуктів для себе особисто.

Кваліфікуйте дії П. та В. Чи зміниться кваліфікація, якщо замість консервів у ящиках будуть 30 мм снаряди?

Задача 11.

Старший солдат Ю. отримав від батьків листа про те, що його кохана одружилася. Перебуваючи в стані сильного душевного хвилювання, він схопив із пожежного щита багор та почав троцити ним меблі в казармі (шафи для речей, стільці, стенди), а також заподіяв сержанту Б., який намагався його зупинити, легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Ю.

Задача 12.

Солдат Л., перебуваючи за кермом бронетранспортера БТР-3, порушив правила дорожнього руху, не впорався з керуванням, з'їхав на узбіччя та допустив зіткнення із деревом. Внаслідок цього троє військовослужбовців, які перебували на даху десантного відділення, отримали тілесні ушкодження середньої тяжкості, а ще четверо – легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 13.

Начальник інженерно-авіаційної служби ескадрильї майор Ж. не виконав повністю перевірку гелікоптера Мі-24ПУ1, що прибув після заводської модернізації, та допустив цей гелікоптер до польоту. Гелікоптер зазнав аварії, командир екіпажу та льотчик-оператор встигли вистрибнути, але купол парашута першого через малу висоту не розкрився повністю, і командир екіпажу загинув.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 14.

Начальник штабу окремого танкового батальйону майор І. повертався зі служби додому в стані сильного алкогольного сп'яніння. Біля будинку двоє невідомих напали на нього, збили його з ніг, відібрали гаманець, наручний годинник, мобільний телефон та портфель, у якому разом із

особистими речами були документи, що містили відомості військового характеру, що становлять державну таємницю.

Дайте кримінально-правову оцінку діям І.

Задача 15.

Артилерійський катер під час військових навчань зіткнувся із десантно-штурмовим катером через вину командира останнього. Внаслідок зіткнення корпус артилерійського катера було пошкоджено, що спричинило поступове заповнення його водою. Старшина І статті О. та старший матрос К. без дозволу командира залишили катер на рятувальному плоті. Завдяки умілим діям екіпажу у боротьбі за живучість катер вдалося утримати на поверхні, після чого рятувальне судно, що прибуло на місце аварії, відбуксировало катер до м. Миколаїв.

Кваліфікуйте дії О. та К.

Задача 16.

Командир мінометного взводу молодший лейтенант Б. під час відбиття атаки противника, вважаючи, що не зможе втримати позицію, наказав підірвати міномети та, не сповістивши про це командування, разом із особовим складом відійшов на запасний рубіж оборони.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 17.

Сержант Л., перебуваючи на полі бою, побачив загиблого солдата Ч. Знаючи, що той завжди носив із собою натільний хрест та старовинний кишеньковий годинник, він обшукав Ч. та забрав вказані речі з тіла загиблого і залишив їх собі.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Сержант контрактної служби С., вважаючи, що заступник командира роти старший лейтенант П. ставиться до нього упереджено через наявний у нього досвід служби у миротворчій місії (накладає позачергові наряди, наказує командирові взводу проводити індивідуальні заняття з стрийової підготовки тощо), під час стрийового огляду поскаржився командирові батальйону, сказавши: «Якщо П. не припинить переслідувати мене, то зловить кулю в спину на стрільбищі».

Кваліфікуйте дії С.

Задача 19.

Молодший сержант Ш., отримавши на складі два комплекти форменого взуття до зимового обмундирування, продав їх цивільній особі, а отримані за це гроші витратив на власні потреби.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 20.

Солдат К., не бажаючи далі виконувати обов'язки військової служби, вирішив звільнитись із Збройних сил України за станом здоров'я. Будучи в караулі взимку, К. роззувся та тричі по дві години перебував на зовнішньому посту при температурі повітря – 8–10 градусів. Після зміни він звернувся до медичної частини бригади із скаргою на застуду. Його негайно направили до військового госпіталю, де через обмороження довелося ампутувати К. пальці обох ніг.

Кваліфікуйте дії К.

Тема § 2.21. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Задача 1.

При проведенні мітингу біля будинку Верховної Ради в м. Києві лідер однієї з партій Д. через гучномовець звернувся до всіх присутніх із словами, що частина території Західної України після закінчення Другої світової війни була незаконно приєднана до території сучасної Словаччини. Наполягаючи на поверненні даної території до складу України, Д. закликав присутніх на мітингу громадян, а також депутатів Верховної Ради України до початку воєнних дій по відношенню Словаччини: спочатку зосередити на кордоні Україна – Словаччина військові підрозділи Збройних Сил України, а потім розпочати бойові дії на території Словаччини, щоб приєднати спірну територію до території України. Після закінчення виступу Д. розкидав серед натовпу листівки, в яких містились заклики до приєднання спірної території до України шляхом збройного конфлікту.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 2.

У засобах масової інформації з'явилися повідомлення про те, що деякі члени уряду однієї з держав Чорноморського регіону заявили територіальні домагання щодо о. Зміїний, який є територією суверенної України.

У відповідь на такі виступи один із заступників міністра оборони України Н., заступник командуючого військово-морських сил України Б. та два члени Ради безпеки України К. і С. в ході конфіденційної зустрічі, на випадок можливих бойових дій з боку потенційного противника для захисту о. Зміїного, розробили таємний план дій, які включали в себе наступне: вони підготували письмові мобілізаційні і організаційно-технічні плани та проекти; провели письмові розрахунки потреб в людських і матеріально-технічних ресурсах; розробили карту розміщення військ Збройних сил України перед початком збройного конфлікту; розробили декілька планів обмежених воєнних операцій,

які полягали у висадці десанту на території потенційного противника із знищенням його важливих воєнних об'єктів.

Плани були підписані кожним із учасників зустрічі і заховані в тайнику в службовому кабінеті заступника командуючого військово-морськими силами України Б. Про зміст документів та заплановані дії стало відомо в процесі оперативно-розшукових заходів співробітників Служби безпеки України.

Кваліфікуйте дії Н., Б., К. і С. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Патрульні поліцейські затримали на проспекті у м. Ужгород мешканця цього міста С., який розклеював на стінах будинків, стовпах та деревах листівки націоналістичного змісту. Листівки містили звернення до жителів Закарпатської області здійснювати масові вбивства ромів, погроми і підпали в місцях їх проживання, щоб очистити від них Західну Україну. При затриманні у С. було вилучено 465 листівок.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Підрозділ аеромобільних військ Збройних сил України відповідно до договору про військову допомогу між Україною і Сполученими Штатами Америки був дислокований в Афганістані. Під час військових операцій в передмістях м. Джалалабад група військовослужбовців разом з командиром батальйону К. і командирами рот І. та Т. вивозили із бібліотек мечетей старовинні книги, рукописи, предмети релігійного культу, які становили історичну та культурну цінність для народу Афганістану. Щоб приховати свої кримінально протиправні дії, К. віддавав накази своїм підлеглим М., С. та О. підривати релігійні будівлі. Викрадені національні цінності К., І. та Т. передавали льотчикам А. і В. Останні, в свою чергу, вивозили їх літаком до України, де продавали колекціонерам.

Кваліфікуйте дії співучасників кримінального правопорушення. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Громадяни України А., П. та О. проходили військову службу за контрактом у підрозділі Державної прикордонної служби України. Виконуючи завдання з охорони державного кордону, вони самовільно залишили місце служби та перетнули державний кордон України. Згодом вони вступили у військове формування іншої держави, в складі якого протягом року брали участь у воєнних діях на території іншої держави. Через деякий час вони повернулися в Україну.

Кваліфікуйте дії А., П. та О. Відповідь поясніть.

Задача 6.

Директор транспортного підприємства М. разом зі своїм заступником Я. та начальником відділу безпеки Є. вступили в змову із завідуючим лабораторією радіоізотопних матеріалів Інституту ядерних досліджень НАН України Т. з метою продажу збагаченого урану до однієї із східних держав для виготовлення ядерної зброї на одному із секретних військових заводів. Запаяні контейнери з ураном Т. передавав М. або його помічникам – Я. чи Є., які в обладнаних схованках перевозили їх вантажівками до м. Одеси. Звідти контейнери разом із деталями для сільгоспмашин доставлялись теплоходами до зазначеної східної держави.

Кваліфікуйте дії М., Я., Є. та Т. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Громадяни іноземної держави Чорноморського регіону Ч., Т., Г., К. та М. за власні кошти придбали швидкісний катер, озброїли його трьома великокаліберними кулеметами та двома 30-мм гарматами. Катер вони озброїли для того, щоб виходити у відкрите море та грабувати іноземні пасажирські або торговельні судна. Одного разу вони на озброєному катері вийшли вночі у нейтральні води Чорного моря, де під погрозою застосування зброї змусили зупинитися українське торговельне судно «Витязь», яке із Греції в м. Одесу перевозило медикаменти та побутову техніку. Ч., Т. та Г. піднялися на борт

українського судна та, погрожуючи зброєю, змусили екіпаж судна перевантажити на свій катер більшу частину медикаментів та іншого вантажу. Крім цього, вони відібрали у всіх членів екіпажу гроші, цінні речі, а капітану судна та мотористу, які намагалися протидіяти нападникам, заподіяли тяжкі тілесні ушкодження. Із захопленим майном та вантажем нападники намагалися зникнути на катері, однак були затримані прикордонниками України.

Кваліфікуйте дії Ч., Т., Г., К. та М. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Командир Західної військово-морської бази Збройних сил України Л. віддав наказ лейтенанту Ф. і мічману Я. завантажити в бойовий катер двадцять бомб, начинених хімічними речовинами, вивезти їх в нейтральні води та скинути на дно моря. Дана хімічна зброя зберігалася на території бази більше десяти років, бомби мали значні пошкодження корпусу, і з них почала виділятися отруйна речовина. Ф. з Я. виконали наказ командира та скинули всі бомби на дно Чорного моря. Через три місяці на значній території біля берегів Херсонської області почали масово гинути риба, морські тварини та водорості. Проведеним хімічним та біологічним дослідженням було встановлено, що загибель флори і фауни сталася внаслідок виділення хімічних речовин із виявлених на дні моря бомб.

Чи є в діях Л., Ф. і Я. ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 441 КК України? Відповідь поясніть.

Задача 9.

Збройні сили іноземної держави без оголошення війни вторглися на територію іншої держави. В ході воєнних дій війська країни-агресора для знищення бойових сил противника застосовували отруйні хімічні речовини. Внаслідок застосування хімічної зброї відбувалася масова загибель людей, тваринного і рослинного світу, отруєння річок та водоймищ.

Ознаки яких кримінально протиправних діянь містяться в діях військ? Які кримінально-правові норми в КК України передбачають відповідальність за аналогічні кримінальні правопорушення?

Задача 10.

Під час збройного конфлікту між збройними силами Іраку та курдськими повстанцями, що ведуть боротьбу за свою автономію на північному заході Іраку, іракські війська застосовували зброю масового знищення для вбивства курдів як з числа повстанців, так і мирного населення. Внаслідок масових вбивств було знищено третю частину населення курдів, що складають етнічну групу жителів Іраку.

Ознаки яких кримінально протиправних діянь містяться в діях іракських військовослужбовців? Які кримінально-правові норми в КК України передбачають відповідальність за аналогічні кримінальні правопорушення?

Задача 11.

Житель м. Одеса К. у соціальній мережі «Фейсбук» опублікував комуністичне гасло «Пролетарии всех стран соединяйтесь!». У цей же день він, прикріпивши на свій автомобіль прапор та герб Радянського Союзу, приїхав до центру міста. Під час зупинки автомобіля до К. підійшов М. та почав висловлювати обурення з приводу демонстрації К. радянської символіки. На його зауваження К. відповів нецензурною лайкою та наніс йому удар рукою по обличчю.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Члени націоналістичного руху за визволення однієї з близькосхідних держав іноземні громадяни А. та Я., які навчалися в Національному медичному університеті у м. Києві, з метою зриву українсько-ізраїльських переговорів і ускладнення взаємовідносин між двома державами вирішили вбити керівника ізраїльської делегації Б. Вони виготовили вибуховий пристрій, який підклали в автобус, що перевозив членів ізраїльської делегації. В результаті вибуху загинули троє та були тяжко поранені двоє ізраїльтян. Крім того, були травмовані випадкові перехожі.

Кваліфікуйте дії А. та Я. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Громадяни Сирії О. та Х., що постійно проживали в м. Києві, посилали до посольства Російської Федерації у м. Києві листи з погрозами підірвати приміщення посольства, вбити посла та інших співробітників. Своїми зверненнями вони вимагали від співробітників посольства припинити агітаційну діяльність на підтримку бойових дій військових підрозділів Російської Федерації на території Сирійської Арабської Республіки. На підтвердження реальності своїх погроз О. з Х. підпалили на стоянці службового автотранспорту автомобіль помічника посла Російської Федерації. Через декілька днів вони таємно проникли в службове приміщення посольства і при спробі встановити вибуховий пристрій в приймальні були затримані працівниками служби охорони посольства.

Кваліфікуйте дії О. та Х. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Громадяни однієї з близькосхідних держав Т. та Б., приїхавши до м. Миколаєва, почали набирати добровольців для їх участі у збройному конфлікті між Палестиною та Державою Ізраїль на боці Ізраїлю. Кожному добровольцеві вони обіцяли платити по 2000 дол. США щомісяця. Таким чином їм вдалося завербувати для участі у збройному конфлікті п'ятьох громадян України – П., С., К., З. та У. Всі п'ятеро отримали аванс у розмірі 1000 дол. США. Добровольців збиралися перевезти до Туреччини на поромі, сховавши їх у вантажівці. Однак при посадці на пором вони були затримані уповноваженими особами.

Кваліфікуйте дії Т. та Б. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Приватний підприємець М. у м. Анкарі (Туреччина) закупив партію промислових товарів з метою їх продажу в Україні. Для того, щоб не сплачувати ввізне мито при проходженні митного контролю, М. на пакетах з товарами наклеїв логотипи з символікою Червоного Хреста, а також підробив членський квиток товариства Червоного Хреста України. Будучи затриманим

працівниками митниці, М. пояснив, що ніякого відношення до організації Червоного Хреста він не має, а символіку цієї спілки використав, не маючи на це відповідного дозволу.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Громадянин Російської Федерації Б. через мережу Інтернет познайомився з громадянином України Р. Останній входив до складу терористичної організації, учасники якої вели воєнні дії на території України з метою насильницької зміни та повалення конституційного ладу, захоплення державної влади та зміни меж території України. На запрошення Р. вступити до організації Б. приїхав в Україну, незаконно перетнувши державний кордон. Протягом декількох місяців Б. приймав активну участь в діяльності зазначеного об'єднання, отримуючи за це грошову винагороду. Зокрема він, озброєний автоматом конструкції Калашникова «АК-74», здійснював несення служби на підконтрольних терористичній організації об'єктах, виконував функції, пов'язані з будівництвом та обслуговуванням необхідних споруд, охороною та підтриманням громадського порядку. Згодом Б. був затриманий правоохоронними органами України.

Кваліфікуйте дії Б. та Р. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Члени молодіжної націоналістичної групи, громадяни Російської Федерації М., К., Г. та Х., постійно проживали в м. Києві. Маючи на меті вплинути на зовнішню політику України, вони із застосуванням насильства викрали заступника міністра закордонних справ України Ф. та його помічника І. Викрадених осіб злочинці тримали в підвальному приміщенні приватного будинку М. У випадку невиконання своїх вимог бойовики погрожували вбити Ф. та І. Свої погрози вони висловлювали по телефону представникам української влади.

Кваліфікуйте дії М., К., Г. та Х. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Житель м. Києва С. розмістив в одній із соціальних мереж інформацію про те, що він є членом товариства Червоного Хреста України та збирає кошти на підтримку військовослужбовців Збройних сил України, зокрема, на придбання медикаментів. На своїй веб-сторінці, поряд із зображеннями символіки Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, С. розмістив реквізити банківського рахунку, на який треба було перераховувати гроші. Як виявилось, С. ніякого відношення до цього товариства не мав, а зібрані гроші в сумі 12 тис. грн він привласнив.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Начальник лабораторії хімічного заводу у м. Кривому Розі Л. без відповідного дозволу таємно виготовляв ручні гранати, начиняючи їх синильною кислотою. Саморобні гранати Л. збував на ринку міста бойовикам із озброєних злочинних груп по 100 дол. США за одну штуку. При черговій спробі збути партію таких гранат Л. був затриманий правоохоронцями.

Чи є в діях Л. ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 440 КК України?

Задача 20.

Колишні працівники держбезпеки Г., Т. та Б., які у минулому проходили службу у спецпідрозділі «Альфа», за домовленістю з вихідцем із однієї з близькосхідних держав Р., що постійно проживав у м. Чернівці, в лісовій місцевості Карпат обладнали військовий табір. В ньому Г., Т. та Б. на кошти Р. проводили навчання з добровольцями з числа громадян України по оволодінню прийомами, способами та методами ведення бою та проведенню диверсійних операцій. Після проходження курсу навчання найманці повинні були направлятись до однієї з близькосхідних держав, громадянином якої був Р., для участі в насильницьких діях.

Кваліфікуйте дії Г., Т., Б. та Р. Відповідь поясніть.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Збірник задач
друге видання, доповнене та перероблене